

GEMEENTE SCHERPENZEEL

BEGROTING 2024-2027

**Gemeente
Scherpenzeel**

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenstelling bestuur	6
Leeswijzer	7
1 Financiën	9
1.1 Financieel beeld	10
1.2 Uitgangspunten begroting	10
1.3 Financiële hoofdlijnen	11
2 Programma's	18
2.0 Programma 0: Bestuur en Ondersteuning	19
2.1 Programma 1: Veiligheid	25
2.2 Programma 2: Verkeer en Vervoer	27
2.3 Programma 3: Economie	30
2.4 Programma 4: Onderwijs	34
2.5 Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie	37
2.6 Programma 6: Sociaal Domein	43
2.7 Programma 7: Volksgezondheid en Milieu	50
2.8 Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	53
3 Paragrafen	57
3.1 Lokale heffingen	58
3.2 Financiering	63
3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	69
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen	75
3.5 Bedrijfsvoering	80
3.6 Wet open overheid	83
3.7 Verbonden partijen	84
3.8 Grondbeleid	89
3.9 Duurzaamheid	93
4 Financiële begroting	94
4.1 Overzicht van baten en lasten	95
4.2 Grondslagen begroting	96
4.3 Overzicht incidentele baten en lasten	97
4.4 Structurele reservemutaties	98
5 Bijlagen	99
5.1 Investerings	100
5.2 Reserves en voorzieningen	101
5.3 Taakvelden	103
5.4 Kerngegevens	105
5.5 Subsidieprogramma	106

Inleiding

Met genoegen presenteren wij u de begroting voor het komende jaar.

Deze begroting weerspiegelt onze visie, ambities en plannen om de kwaliteit van onze gemeenschap te verbeteren en te waarborgen. Als gemeente streven we ernaar om een diverse, gelijkwaardige en bloeiende omgeving te creëren waarin al onze inwoners zich kunnen ontwikkelen, gedijen en gelukkig kunnen zijn.

In deze begroting hebben we voortgeborduurd op de uitgangspunten uit de door de raad vastgestelde Kadernota 2024-2027 en het Bestuursakkoord 2022-2026.

Hierbij hebben we dezelfde financiële principes gehanteerd als in voorgaande jaren. We begroten scherp, maar realistisch.

De opzet van de begroting verschilt van voorgaande jaren, omdat we bezig zijn met een kwaliteitsslag, die dit jaar en komende jaren gestalte krijgt.

Samenwerking in de regio vinden we van groot belang. We erkennen dat veel uitdagingen waar we voor staan, grensoverstijgend zijn en een gecoördineerde aanpak vereisen.

Daarom werken we actief samen met omliggende gemeenten, mede-overheden en andere partners om synergieën te creëren en efficiënt gebruik te maken van gedeelde middelen.

Dienstverlening staat hoog op onze agenda. Onze inwoners hebben recht op hoogwaardige en efficiënte diensten die aansluiten bij hun behoeften. We investeren in verdere digitalisering en innovatieve oplossingen om de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van onze diensten te vergroten. Bovendien werken we nauw samen met lokale organisaties en burgerinitiatieven om de betrokkenheid van de gemeenschap bij het besluitvormingsproces te vergroten en de dienstverlening beter af te stemmen op de behoeften van onze inwoners.

De omgevingsvisie vormt de leidraad voor ons streven naar een duurzame en leefbare gemeente. We hebben middelen gereserveerd om de omgevingskwaliteit te verbeteren, groene ruimtes te beschermen en duurzame ontwikkeling te bevorderen. Daarnaast streven we naar een gezonde balans tussen economische groei en het behoud van onze natuurlijke hulpbronnen.

Het sociaal domein, waar zorg, welzijn, ondersteuning en zelfredzaamheid samenkomen, moet op orde zijn. We willen dat onze inwoners toegang hebben tot de juiste zorg en ondersteuning wanneer dat nodig is. We werken daarom hard aan het in 2023 gestarte programma 'basis op orde'.

We staan hier ook specifiek stil bij de gemeentelijke opvang van Oekraïners. We zullen middelen en expertise blijven inzetten om deze mensen, die zich in een kwetsbare situatie bevinden, te ondersteunen en de nodige voorzieningen te bieden. Het is belangrijk dat we als gemeenschap ons solidair tonen en hen helpen om een nieuw begin te maken.

Deze begroting gaat niet alleen over cijfers, maar over mensen. Samen met u kunnen we een gemeente blijven waarin iedereen zich thuis voelt en waar we naar elkaar omkijken.

Economische situatie

De laatste jaren heeft de Nederlandse economie een aantal grote schokken goed doorstaan. De coronacrisis, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis, de hoge inflatie en de stijgende rente hadden grote gevolgen voor veel huishoudens en bedrijven, maar de economie als geheel bleek veerkrachtig. Wel kromp de economie licht in de eerste kwartalen van 2023, vooral door dalende uitvoer en consumptie. Voor heel 2023 en ook voor 2024 wordt een magere economische groei verwacht (door de Nederlandsche Bank geraamd op 1,3% in 2024 en 1,1% in 2025). De inflatie blijft met 3,9% in 2023 en 3,8% in 2024 langer hoog dan eerder werd verwacht.

De Nederlandse economie groeide in 2022 nog met 4,5 procent. Deze groei was groter dan gemiddeld in de Europese Unie. Het conjunctuurbeeld kantelde echter in juli 2022 en was begin 2023 negatief, onder andere door een laag consumentenvertrouwen en een afkoelende woningmarkt. De Nederlandse economie gaat daarmee terug naar een lager groeitempo. De hogere energieprijzen en de doorwerking daarvan in vrijwel alle prijzen zetten een rem op de koopkracht en de bestedingen van huishoudens. De hogere rentes leiden tot afkoeling van de woningmarkt en tot het onder druk komen staan van investeringen.

De werkloosheid loopt landelijk licht op en komt in 2025 op 3,8%. De loongroei ligt met 5,4% in 2024 en 3,7% in 2025 fors hoger dan het gemiddelde van 1,9% over het afgelopen decennium. De hogere loonkosten werken door in de prijzen van de Nederlandse uitvoer, die daardoor minder concurrerend wordt en in groei achterblijft bij de wereldhandel. De koopkracht herstelt in 2024 dankzij de gestegen lonen, en wordt door het CPB geraamd op 1,9%.

De overheid nam vorig jaar tijdelijke maatregelen om de gevolgen van de gestegen energieprijzen te dempen, vooral voor huishoudens met lage inkomens. Een gedeelte van die maatregelen stopt na dit jaar. Zonder landelijk nieuw beleid loopt de armoede op van 4,8% van de bevolking dit jaar tot 5,7% in 2024. Onder kinderen stijgt het percentage dat in armoede leeft van 6,2% naar 7,0%.

Financiële beschouwing

De meicirculaire 2023 is verwerkt in deze begroting, alsmede de structurele effecten van de Kadernota 2024-2027, nieuwe ontwikkelingen en overige bijstellingen.

Met de beperktere structurele middelen vanaf 2026 moeten we ervoor zorgen dat we onze financiële verplichtingen goed beheren, terwijl we ook ruimte behouden voor investeringen en onvoorziene omstandigheden.

De begroting doet recht aan het doelmatig besteden van de beschikbare gemeentemiddelen ten gunste van de samenleving en laat de eerste jaren een overschot zien:

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Resultaat	372.335	849.024	-349.300	3.087

De eis van de provinciale toezichthouder is dat het eerste jaar van de begroting sluitend moet zijn. Mede door de gestegen accessen over de jaren 2024 en 2025 is een sluitende begroting mogelijk met een reële risico-inschatting en een daarbij behorende gezonde weerstandscapaciteit.

We begroten in 2026 een tekort door het veelbesproken ravijnjaar 2026. Gemeenten krijgen vanaf dat jaar te maken met een fors lagere rijksbijdrage (algemene uitkering). Vanuit de VNG wordt druk uitgeoefend op het Rijk om met een oplossing te komen. Wanneer dit

echter niet leidt tot een structurele financiële oplossing voor gemeenten, zullen we als Scherpenzeel kritisch moeten kijken naar onze ambities voor de komende jaren. Mocht dit het geval zijn, komen we in 2024 met een procesvoorstel hiervoor.

Het gebruik van stelposten en taakstellingen moet vanuit het perspectief van verantwoord financieel beleid worden beperkt. In de begroting is slechts een taakstelling opgenomen. De taakstelling betreft de reeds in de vorige begroting opgenomen taakstelling Sociaal Domein.

Samenstelling bestuur

Burgemeester M.C. Teunissen-Willemsen

Openbare Orde en Veiligheid, algemene plaatselijke verordening, toezicht en handhaving, kabinetszaken, communicatie en voorlichting, commissie bezwaarschriften, algemeen juridische zaken, verkiezingen, bestuurlijke organisatie, regionale en externe betrekkingen, vluchtelingenasiel, statushouders en inburgering, participatie/inclusieve samenleving.

Wethouder H. Vlastuin (1e loco-burgemeester)

Sociaal domein, sport en dienstverlening

Wet Maatschappelijke ondersteuning, minimabeleid en schuldhelpverlening, jeugdzorg, participatiewet, gezondheidszorg, sportbeleid en binnensport, interne en externe dienstverlening, bestuurlijke samenwerking, onderwijs en educatie, welzijn.

Wethouder G. van Deelen (2e loco-burgemeester)

Economie, cultuur en verkeer

Begraafplaatsen, (revitalisering) bedrijfsterreinen, bedrijfscontacten, verkeer, vervoer en parkeerbeleid, recreatie, cultuur en toerisme, openbare bibliotheek, muziekschool, markt- en standplaatsenbeleid, citymarketing, acquisitiesubsidies, onderwijshuisvesting. Portefeuillehouder food regio Foodvalley.

Wethouder E. van de Glind (3e loco-burgemeester)

Duurzaamheid en fysieke leefomgeving

Duurzaamheid, regionale energiestrategie, afvalinzameling, riolering, openbaar groen, wegen en bruggen, speelvoorzieningen, informatisering en automatisering, gemeentelijk vastgoed, vergunningverlening bouwen en wonen (inbreiding en overige projecten), grondbeleid en grondzaken, informatieveiligheid.

Wethouder I. van Ekeren (4e loco-burgemeester)

Ruimtelijke Ordening en financiën

Woningbouwambities en verstedelijkingsagenda, woningtoewijzing, financiën en belastingen, omgevingsvisie/omgevingswet, agrarische sector, volkstuinen, platteland anders, landgoed Scherpenzeel, monumenten en cultuurhistorie, buitensportaccommodaties, sportpark De Bree, zwembad en scouting, warmtevisie, organisatieontwikkeling en personeel, handhaving.

R. 't Hoen

Gemeentesecretaris/directeur

Met deze leeswijzer willen we u door de begroting laten navigeren. Per onderwerp wordt aangegeven waar u deze in de begroting kunt vinden. Via verschillende stappen kunt u steeds meer gedetailleerde informatie krijgen.

Voor de meest gedetailleerde informatie wordt u verwezen naar de programmatoelichting en de paragrafen. In deze programmatoelichting wordt aangegeven wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel dit gaat kosten.

De paragrafen zijn een soort dwarsdoorsnede van de programma's. Hierin staat informatie over de financiële positie van de gemeente, over beheersmatige aspecten en over risico's. Daarna treft u in het financiële deel van de begroting het overzicht van baten en lasten en de grondslagen aan. Als laatste zijn bijlagen opgenomen die dieper ingaan op een aantal onderwerpen, met name financieel gerelateerd. Hieronder volgt een verdere uitleg per onderdeel.

Voor deze hele begroting geldt bedragen met een – teken ervoor betekenen lasten of negatieve baten en geven een negatief effect op het resultaat weer, positieve bedragen betekenen baten of negatieve lasten en geven een positief effect op het resultaat weer.

Financiën

In dit onderdeel wordt het financieel beeld geschetst en zijn de financiële uitgangspunten opgenomen. Hiermee wordt inzicht gegeven hoe de begroting is opgebouwd en wordt een aansluiting gemaakt met de kadernota. De gemaakte keuzes worden hier financieel zichtbaar gemaakt.

Programmabegroting

De gemeenteraad stelt de begroting vast op programmaniveau. Per programma wordt de begroting op zowel beleidsmatig als op financieel gebied vermeld.

Er zijn 9 programma's:

Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

Programma 1: Veiligheid

Programma 2: Verkeer en Vervoer

Programma 3: Economie

Programma 4: Onderwijs

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 6: Sociaal Domein

Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Paragrafen

In de paragrafen staat informatie over de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Er zijn acht (verplichte) paragrafen, daarnaast hanteren we een negende paragraaf over duurzaamheid:

- Lokale heffingen In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen en de consequenties daarvan voor de inwoners. Ook worden hier de tarieven voor het komende begrotingsjaar genoemd.
- Financiering In deze paragraaf wordt toegelicht op welke wijze met de financieringsbehoefte van de gemeente wordt omgegaan.

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing Het weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële positie van de gemeente is. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen de omvang van de risico's. In deze paragraaf zijn ook de financiële kengetallen opgenomen.
- Onderhoud kapitaalgoederen In deze paragraaf wordt per onderdeel toegelicht op welke wijze het onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen gewaarborgd is.
- Bedrijfsvoering Deze paragraaf gaat in op allerlei interne ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie, die erop gericht zijn een zo goed mogelijke dienstverlening aan de burgers te kunnen verstrekken en een zorgvuldige besluitvorming te kunnen garanderen.
- Wet open overheid Deze paragraaf bevat de beleidsvoornemens en uitvoering van de Wet open overheid (Woo).
- Verbonden partijen De gemeente werkt vaak samen met andere partijen om bepaalde doelen te bereiken. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en/of financieel belang heeft. In deze paragraaf worden alle verbonden partijen nader toegelicht.
- Grondbeleid De gemeente speelt een actieve rol in het kopen en verkopen van gronden. In deze paragraaf wordt dieper op het grondbeleid van de gemeente ingegaan.
- Duurzaamheid Hierin staan de uitgangspunten opgenomen voor een duurzame ontwikkeling.

Financiële begroting

De financiële begroting geeft inzicht in de financiële meerjarenbegroting organisatiebreed en op programmaniveau, de gehanteerde grondslagen, de incidentele baten en lasten en de mutaties in de reserves. Inzicht hierin is belangrijk voor de structurele financiële houdbaarheid.

Bijlagen

In de bijlagen wordt informatie gegeven over de reserves en voorzieningen maar ook worden de investeringen verder toegelicht, staat het subsidieprogramma opgenomen en wordt een overzicht op taakveld verstrekt.

1 Financiën

- 1.1 Financieel beeld
- 1.2 Uitgangspunten begroting
- 1.3 Financiële hoofdlijnen

1.1 Financieel beeld

Zoals eerder genoemd vormt het jaar 2026 landelijk een ravijnjaar voor gemeenten, door een andere wijze van het bepalen van de accessen en door het in stand houden van de opschalingskorting. We opereren daarmee in een tijd van financiële beperkingen. De inkomstenbronnen van de gemeente zijn gelimiteerd en er zijn meerdere uitdagingen die onze aandacht en financiële middelen vragen. Het is van vitaal belang dat we onze financiën goed beheren, met een evenwichtige aanpak die zowel de behoeften van onze inwoners als de lange termijn financiële gezondheid van de gemeente in acht neemt.

Door het tekort in 2026 en een saldo van nagenoeg nul in 2027 is er voor de jaren 2024 en 2025 alleen incidentele ruimte en geen structurele ruimte.

1.2 Uitgangspunten begroting

Hieronder staan de uitgangspunten die zijn gehanteerd voor deze begroting.

- De begroting voldoet aan de kaders zoals die door uw raad zijn gesteld in de Financiële Verordening en de Kadernota 2024-2027.
- De begroting voldoet aan de Begrotingsrichtlijnen zoals de provinciale toezichthouder die uitgevaardigd heeft voor de meerjarenbegroting 2024-2027.
- Een reëel, materieel en structureel sluitende begroting (2024) en meerjarenraming (jaarschijven 2025-2027).
- Een weerstandsratio van tenminste 1,50.
- De lonen zijn bijgewerkt conform de CAO 2023.
- De prijsindex voor de gemeentelijke budgetten in 2024 zijn aangepast conform de grondslagen in hoofdstuk 4, paragraaf 2.
- Prijsindex voor overige belastingen bedraagt 3,5%.
- Tarieven voor leges en retributies zijn 100% kostendekkend, tenzij andere afspraken zijn gemaakt.
- Alle genoemde tarieven zijn onder voorbehoud van afzonderlijke vaststelling door uw raad.
- Tegenvallers binnen een beleidsprogramma worden zoveel als mogelijk binnen dat programma opgelost.
- De uitkomsten van de meicirculaire 2023 zijn meegenomen.
- Extra door het Rijk toegezegde middelen jeugd voor de jaren 2026 en 2027 (structureel op voorspraak VNG en provincie).
- De middelen voor uitvoering van klimaat- en energiebeleid zijn structureel en budgetneutraal opgenomen, cf. de richtlijnen van de provincie.
- Het saldo van de Voorjaarsrapportage 2023 is verwerkt in de algemene reserve.

1.3 Financiële hoofdlijnen

In deze paragraaf gaan we in op de financiële mutaties die in deze begroting zijn doorgevoerd. Het overzicht begint met de vastgestelde begroting 2023 en de effecten uit de Kadernota 2024-2027. Vanaf dat punt worden de wijzigingen toegelicht.

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Vastgestelde begroting 2023	795.481	1.051.829	54.979	54.979
Effecten Kadernota 2024-2027	-471.470	-375.748	-5.684	-14.933
Startsaldo voor begroting 2024-2027	324.011	676.081	49.295	40.046
Meicirculaire 2023	676.727	716.382	307.363	730.313
Middelen Jeugd			141.000	86.000
Totaal beschikbaar	1.000.738	1.392.463	497.658	856.359
Loon-/prijsindexatie	-156.255	-142.034	-142.034	-140.652
Bijstelling kapitaallasten	90.784	74.637	39.116	46.290
Bijstelling bijdragen aan Gemeensch. regelingen	-242.576	-248.596	-256.835	-260.567
Schrappen taakstelling			-300.000	-300.000
Geactualiseerd bestaand beleid na Kadernota	-320.356	-227.446	-187.205	-198.343
Resultaat	372.335	849.024	-349.300	3.087

Begrotingsevenwicht

De begroting laat voor de jaren 2024, 2025 en 2027 een sluitend beeld zien.

De Provincie Gelderland toetst in haar rol als toezichthouder onder meer of het eerste dan wel het laatste jaar van de meerjarenbegroting 'structureel in evenwicht' is. Een begroting is structureel in evenwicht als de structurele lasten gedekt worden met structurele baten. Onderstaande tabel laat zien dat deze begroting de eerste twee jaren en het laatste jaar structureel in evenwicht is.

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Structureel resultaat				
Resultaat				
Saldo van baten en lasten	-114.756	1.144.762	-712.978	-833.354
Mutatie reserves	487.091	-295.738	363.678	836.441
Resultaat	372.335	849.024	-349.300	3.087
Af: incidentele baten en lasten				
Incidentele baten en lasten	2.000	-18.000	-1.382	0
Incid. toevoegingen en onttrekkingen reserves	332.410	79.358	7.565	-25.000
	334.410	61.358	6.183	-25.000
Structureel resultaat	37.925	787.666	-355.483	28.087

Toelichting posten

Meicirculaire 2023

In de meicirculaire 2023 zien we voor alle jaren een toename van de middelen. Dit heeft verschillende oorzaken, zo valt het accres vanaf 2025 hoger uit en ontvangen we vanaf 2027 compensatie voor de financieringssystematiek. Ook de nominale ontwikkeling valt met name in 2024 hoger uit.

Middelen Jeugd

Rijk en VNG werken al enige tijd aan de Hervormingagenda jeugdzorg. Onderhandelingen hierover zijn afgerond. Vooruitlopend op de uitkomsten van deze onderhandelingen zijn in de meicirculaire voor de jaren 2022, 2023, 2024 en 2025 aanvullende, incidentele middelen toegevoegd aan het gemeentefonds, in lijn met de financiële reeks van de uitspraak van de Commissie van Wijzen (CvW). Naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de Commissie van Wijzen heeft het kabinet besloten tot het realiseren van een aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen, welke een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt. Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd kunnen worden. Ook draagt het Rijk het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden.

De provincies als financieel toezichthouder erkennen de noodzaak om op deze ontwikkelingen te anticiperen en hebben beoordeeld in hoeverre het ramen van de financiële reeks van de CvW na 2025 als reëel kan worden beoordeeld (artikel 203 lid 1 Gemeentewet).

Gemeenten mogen in de jaarschijven 2026 en 2027 de middelen zoals die in de Hervormingsagenda zijn afgesproken als structurele en reële raming meenemen in hun meerjarenraming. Concreet gaat het landelijk om respectievelijk € 284 miljoen en € 211 miljoen.

Daarnaast mogen gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing op de uitgaven van € 500 miljoen in 2025, € 500 miljoen in 2026 en vanaf 2027 € 511 miljoen (structureel) als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken. Deze middelen waren al in de Begroting 2023-2026 verwerkt.

Loon-/prijsindexatie

In de Kadernota was al een eerste berekening opgenomen van de effecten van loon- en prijsindexatie. Hier bovenop komt nog o.b.v. de definitieve berekening een bedrag van € 140.000 tot € 156.000 per jaar.

Bijstelling kapitaallasten

Doordat investeringen verschuiven in tijd, treedt ook een verandering op in de bijbehorende kapitaallasten. Dit leidt tot lagere lasten de komende jaren.

Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen

De bijdragen aan de Gemeenschappelijke regelingen stijgen op basis van de (voorlopige) begrotingen van de Gemeenschappelijke regelingen fors vanaf 2024, met name bij de Omgevingsdienst Oddv en bij de VGGM als gevolg van nieuwe taken of uitbreiding van taken.

Taakstelling

Vanaf het jaar 2026 worden we geconfronteerd met fors lagere inkomsten vanuit het Rijk, het al eerdergenoemde ravijn. In de begroting 2023-2026 hadden we ter compensatie een structurele taakstelling ingeboekt van € 300.000. De VNG adviseert echter om de effecten van het ravijnjaar zichtbaar te maken en (nog) geen compenserende maatregelen te nemen. De taakstelling is derhalve gecorrigeerd en uit de begroting gehaald.

Geactualiseerd bestand beleid na de Kadernota

Geactualiseerd bestand beleid na Kadernota		Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
P0	Belastingen	-159.595	-159.595	-159.595	-159.595
P0	Aanpassing Vpb	103.636	158.726	102.178	45.877
P0	Belastingsamenwerking	0	-86.000	-86.000	-86.000
P0	Onderzoek knelpunten organisatie	-80.000	0	0	0
	Bijstelling leges	10.773	20.286	20.286	20.286
P0	Energiekosten	-78.470	-78.470	-78.470	-78.470
	Subsidies	-30.599	-30.599	-30.599	-30.599
P5	Subsidie Bibliotheek	-78.347	-78.347	-78.347	-78.347
P5	Onderhoud groen	40.000	40.000	40.000	40.000
P6	ICT Sociaal Domein	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
P6	Eigen bijdrage Wmo	0	17.000	20.000	20.000
P6	Kosten Jeugd, tariefstijging	-24.719	-24.719	-24.719	-24.719
P7	Aanpassing baten/lasten afval	33.401	44.856	44.856	44.856
P7	Wijziging baten/lasten Riolering	72.161	25.458	38.324	36.083
P8	Omgevingsvergunningen	47.680	47.680	47.680	47.680
P8	Actualisatie grondexploitatie	-150.910	-60.536	0	25.000
	Overige diverse kleine aanpassingen	14.633	15.456	22.201	44.605
	Mutaties reserves	0	-38.642	-25.000	-25.000
Geactualiseerd bestand beleid na Kadernota		-320.356	-227.446	-187.205	-198.343

Belastingen

In de voorjaarsrapportage 2023 Scherpenzeel zijn de kosten voor belastinginning naar een reëel niveau gebracht, vooruitlopend op een mogelijke overdracht.

Dit betreft onderhoud software, migratie naar een nieuwe versie van de applicatie Gouw, kosten taxaties en behandeling bezwaarschriften. Ook voor de komende jaren was een te laag bedrag begroot.

Aanpassing Vpb

Door wijzigingen in de grondexploitatie verandert de af te dragen vennootschapsbelasting (Vpb). De kosten hiervan worden gedekt uit de bestemmingsreserve grondexploitaties.

Onderzoek knelpunten organisatie

De gemeentelijke organisatie heeft zich de afgelopen jaren verder ontwikkeld. De kwaliteit in de organisatie is en wordt verbeterd en er is ingezet op versteviging van diverse functies. Toch zien we dat er op het gebied van beheer openbare ruimte (bijv. speelvoorzieningen) en verkeer (beheer en beleid) nog knelpunten zijn zowel op inhoud als op capaciteit. We willen daarom in 2024 onderzoeken hoe groot deze knelpunten zijn en hoe we deze kunnen oplossen. Dit kan bijvoorbeeld door kritisch te kijken naar bepaalde taken, naar mogelijke efficiencylagen of uiteindelijk extra formatie. Voor dit onderzoek begroten we in 2024 eenmalig € 80.000.

De uitkomsten en mogelijke structurele effecten worden verwerkt in de Kadernota 2025-2028.

Belastingsamenwerking

In de begroting was vanaf 2025 al een besparing ingeboekt van € 86.000 per jaar. Voorzichtigheidshalve is deze besparing nu geschrapd. We wachten eerst de feitelijke ontwikkeling af.

Bijstelling leges

De verschillende legesinkomsten zijn geïndexeerd, wat tot een bijstelling van de baten leidt.

Energiekosten

De begrote lasten voor energie zijn aangepast o.b.v. de nieuwe contracten. In de begroting 2023-2026 waren deze effecten nog niet bekend en daarom toen meegenomen in de risicoparaagraaf.

Subsidies

Het nieuwe subsidieprogramma leidt tot een aanpassing in de begroting, zie hiervoor ook bijlage 5.5.

Subsidie Bibliotheek

In de begroting was nog uitgegaan van een verlaging van de subsidie aan de bibliotheek i.v.m. de inhuizing van de gemeente in De Breehoek. Dit is nu aangepast.

Onderhoud groen

De kosten voor onderhoud waren te hoog begroot, en zijn bijgesteld.

ICT Sociaal Domein

Voor verschillende onderdelen van het Sociaal Domein werd gebruik gemaakt van ICT van de gemeente Barneveld. De kosten hiervoor waren te laag begroot. Vanaf 2024 voeren we dit uit in eigen beheer en zijn de kosten aangepast naar het verwachte niveau.

Eigen bijdrage Wmo

Door de invoering van het abonnementstarief wordt er meer gebruik gemaakt van huishoudelijke hulp, met name door midden- en hoge inkomens. De beschikbaarheid van voorzieningen kwam hierdoor onder druk. Vanaf 2025 komen er daarom nieuwe regels die moeten leiden tot een taakstellende besparing van landelijk € 95 miljoen. En tot een verlaging van de algemene uitkering vanaf 2025 met dit bedrag. In de begroting is daarom een verhoging van de inkomsten uit eigen bijdragen opgenomen.

Kosten Jeugd

Voor jeugd zien we vanaf 2022 weer een daling van de kosten, daarnaast is er echter sprake van een indexatie van de tarieven conform afspraken met de VNG. Ten slotte is de taakstelling voor een bedrag van € 100.000 geschrapd. Per saldo leidt dit tot een stijging van ruim € 24.000.

Baten/lasten afval

Voor afval vindt een bijstelling plaats van de baten en lasten op basis van het feit dat deze kostendekkend dienen te zijn.

Baten/lasten riolering

Voor riolering vindt in 2024 een bijstelling plaats op basis van het feit dat deze kostendekkend dienen te zijn.

Omgevingsvergunningen

Naar aanleiding van een recente inventarisatie zijn de baten van de omgevingsvergunningen bijgesteld.

Overige diverse aanpassingen

In de verschillende programma's zijn op onderdelen kleine bijstellingen gedaan.

Mutaties reserves

Het afgelopen jaar is tevens gewerkt aan een verbetering van de ambtelijke organisatie. Een goed fundament kan ook betekenen dat met medewerkers individuele trajecten worden gestart. Om hiervoor de benodigde middelen beschikbaar te hebben, wordt hier een reserve voor gevormd, waarin in 2024 een dotatie plaats vindt van € 150.000, de jaren daarna wordt jaarlijks € 25.000 gedoteerd.

De reserve Duurzaamheid wordt afgebouwd, er vinden in 2024 en 2025 geen stortingen meer plaats. Dit leidt tot een aanpassing in de lasten in 2025 van € 13.642.

Richtlijn Klimaat en energiemiddelen Aanleiding (CDOKE)

Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Daarom is het essentieel dat zij over de benodigde kennis, expertise én uitvoeringscapaciteit beschikken. Het kabinet trekt voor de jaren 2023 tot en met 2025 geld uit om gemeenten hierbij te ondersteunen. Met dit geld kunnen zij extra personeel aantrekken, kennis vergroten en externe expertise in huis halen.

Om langjarige verplichtingen aan te kunnen gaan, hebben gemeenten echter ook langjarige zekerheid nodig van deze middelen.

Voor het jaar 2023 verdeelt het Rijk ca. € 341 miljoen aan gemeenten. De verdeling van deze middelen over de gemeenten is zeker voor het jaar 2023. Voor de jaren 2024 en 2025 is meer geld beschikbaar dan wat gemeenten in totaal in 2023 zullen ontvangen. Over de verdeling van dit extra geld komt nog een aanvullende regeling.

Over het vervolg na 2026 zijn bestuurlijke afspraken gemaakt dat deze regeling wordt vastgelegd in een wet. Hoe dit verder vorm wordt gegeven is op dit moment nog niet duidelijk. Rijk, provincies en gemeenten overleggen over hoe vorm wordt gegeven aan de langjarige zekerheid na 2025, waarbij het Rijk heeft aangekondigd dat de middelen na 2025 zullen worden gecontinueerd.

Gemeenten kunnen gezien het bovenstaande erop rekenen dat ze voor de jaren na 2023 in ieder geval hetzelfde bedrag ontvangen als in 2023 en mogen dit derhalve opnemen als structurele baat voor de jaren 2024 tot en met 2027. Er dient wel een gelijk bedrag aan extra lasten opgenomen te worden voor de klimaat- en energietaken.

Vluchtelingenopvang Oekraïne

Sinds mei 2022 vangt de gemeente Scherpenzeel ook vluchtelingen op uit Oekraïne in overleg en in afstemming met de Veiligheidsregio. Het einde van de oorlog is nog niet in zicht, de verwachting is dat de opvang van vluchtelingen ook (voor een deel) in 2024 nodig zal zijn. Als gemeente lopen wij hier financieel geen risico, daar de kosten voor deze opvang gedekt worden uit een door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. Wel vraagt de opvang van Oekraïners de nodige ambtelijke capaciteit en management, die weliswaar declarabel is, maar gezien de krapte van de personele organisatie blijft dit een aandachtspunt.

Het weerstandsvermogen

Zoals in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is te lezen, bedraagt de weerstandsratio in 2024 1,3 en neemt daarna weer toe tot 1,5 onder voorbehoud van een gelijkblijvend risicoprofiel voor de jaren na 2024. Deze ratio geldt als ruim voldoende en past bij behoedzaam begroten.

Kostendekkende tarieven en leges

Daar waar het mogelijk is vraagt de gemeente kostendekkende tarieven voor geleverde diensten. Op deze manier liggen de kosten bij degene die van de dienst gebruik maakt.

Taakstellingen en stelposten

We hebben gekozen voor een scherpe, maar realistische begroting zonder stelposten of nog in te vullen besparingen. De enige taakstelling is de sinds 2022 opgenomen post bij het Sociaal Domein. Deze taakstelling was oorspronkelijk € 400.000. In de jaarrekening 2022 was al zichtbaar dat de taakstelling reeds voor een deel was ingevuld. In de onderhavige begroting is daarom nog maar € 200.000 opgenomen.

Deze taakstelling maakt ook onderdeel uit van de risicoparagraaf.

OZB

Als gemeente proberen we altijd een evenwicht te vinden tussen de benodigde middelen voor het uitvoeren van onze taken en de lastendruk voor onze inwoners en bedrijven. Een belangrijk aspect van de lokale lasten is de onroerendezaakbelasting (OZB).

In de Kadernota 2021-2024 is o.b.v. een raadsbesluit uit december 2019 vastgelegd, dat de OZB in de jaren 2021-2024 jaarlijks stijgt met 6%. Voorheen steeg de OZB met de verwachte inflatie, die lager lag dan 6%.

In de vastgestelde Begroting 2023-2026 hebben we gemeend vanwege de hoge inflatie en fors oplopende lasten, onze inwoners tegemoet te moeten komen en is voor 2023 een stijging opgenomen van 2,5%. De stijging van de afgesproken 6% is doorgeschoven naar 2024 en 2025.

Het CPB verwacht voor 2023 een inflatie van 3,9% en voor 2024 van 3,8%. Netto lag de ontwikkeling van de OZB in 2023 daarmee op -1,4% onder het inflatieniveau. In 2024 is er sprake van een netto stijging van +2,2%.

Een lagere OZB-stijging in 2024 werkt structureel door in de gemeentelijke baten voor de jaren daarna. Een vermindering met een procentpunt in 2024 betekent een verlaging van het structurele begrotingssaldo in 2024 met € 22.000. Het structurele saldo loopt daarmee nagenoeg naar nul. Voor 2027 leidt een vermindering met een procentpunt in 2024 al tot ruim € 24.500 aan structureel lagere baten in 2027, en daarmee tot een structureel negatief resultaat.

We zien derhalve geen ruimte om in 2024 af te wijken van het eerder vastgestelde percentage van 6%. We blijven uiteraard de ontwikkelingen t.a.v. de algemene uitkering volgen en zullen voor de begroting 2025 het voorgenomen percentage opnieuw bezien.

Lokale lastendruk

Bij een WOZ-waarde van € 408.637 (gemiddelde 2023) stijgen de lokale lasten voor een huishouden in 2024 met 4,0% o.b.v. de voorlopige tarieven 2024.

Meer informatie over de ontwikkelingen van de gemeentelijke heffingen is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

Beïnvloedbaarheid van de lasten

Gemeenten voeren veel wettelijke taken uit. Daardoor zijn de gemeentelijke lasten lang niet allemaal beïnvloedbaar, waardoor keuzes in beleid beperkt zijn.

Grosso modo vallen de lasten uiteen in vier categorieën van beïnvloedbaarheid:

Niet beïnvloedbaar

- Wettelijke taken, waarbij de minimumvariant het beleid is en uitgevoerd wordt. Er is daarmee geen sturing mogelijk op deze kosten.
- Een taak waar een-op-een een subsidie tegenover staat. Door in deze categorie lasten te verlagen, worden ook de baten verlaagd. Dit levert daarom geen middelen op. Een voorbeeld is de specifieke uitkering voor het onderwijsachterstandenbeleid.
- Kapitaallasten. De investering is reeds gedaan, in de exploitatie zijn de afschrijvingskosten zichtbaar. Deze lasten zijn daarmee niet meer beïnvloedbaar.
- Kosten voor heffingen waar wettelijk gezien maximaal kostendekkende tarieven voor geheven mogen worden. Door het verlagen van de lasten, zouden de baten daarmee ook verlaagd worden. Dit levert daarom geen middelen op.
- Mutaties in voorzieningen. De toevoeging aan een voorziening is in veel gevallen wettelijk voorgeschreven (zoals een te verwachten verplichting of een van derden verkregen middel dat specifiek besteed dient te worden). Deze lasten zijn daarmee niet beïnvloedbaar.
- Lasten in het kader van gebiedsontwikkeling. Gebiedsontwikkeling wordt gezien als een gesloten systeem, alleen het saldo van de lasten en baten wordt op de balans gemuteerd. Winsten worden genomen volgens de bereikte voortgang van de verkopen en verliezen volgens het voorzichtigheidsprincipe. De lasten worden daarom als niet beïnvloedbaar gekwalificeerd.

Beperkt beïnvloedbaar

Hieronder vallen wettelijke taken, waarbij enige ruimte is voor sturing of keuzes. Voorbeelden zijn de jeugdhulp, uitvoering wegenbeheer, onderhoudskosten openbare ruimte, huisvesting. Er zijn keuzes te maken in het kwaliteitsniveau, in beleid of in aantallen waarmee (beperkte) sturing mogelijk is op de hoogte van de uitgaven.

Op middellange termijn beïnvloedbaar

Dit gaat om kosten die beïnvloedbaar zijn binnen twee tot vier jaar. Voorbeelden zijn subsidietoekenningen. Ook de directe personeelskosten vallen hieronder. Er kunnen keuzes worden gemaakt om deze kosten te beïnvloeden, bijvoorbeeld door bepaalde subsidies niet meer toe te kennen of met minder fte te werken. Maar het kost tijd om dit te realiseren.

Beïnvloedbaar

Dit gaat om kosten die beïnvloedbaar zijn binnen een jaar. Het betreft lasten die niet wettelijk verplicht zijn, vaak onder eigen gemeentelijk beleid vallen en die daarmee een eigen keuze zijn. Voorbeelden zijn de opleidingsbudgetten, klimaatuitgaven en gemeentelijke projecten. Ook de reservemutaties vallen hieronder, behalve reservemutaties voor dekking kapitaallasten (niet beïnvloedbaar) en reserves met afspraken derden (beperkt beïnvloedbaar).

2 Programma's

Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

Programma 1: Veiligheid

Programma 2: Verkeer en Vervoer

Programma 3: Economie

Programma 4: Onderwijs

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 6: Sociaal Domein

Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

2.0 Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

De kleine schaal van Scherpenzeel maakt het mogelijk om maatwerk te leveren. Dat is onze kracht. We vinden het belangrijk dat inwoners ervaren dat de gemeente er echt voor hen is. Omdat het soms beter is om de krachten te bundelen, kijken we op deelgebieden naar slimme samenwerkingen met regiogemeenten.

Bestuur

Beoogd maatschappelijk effect: Door samenwerking vanuit zelfstandigheid worden onze inwoners optimaal bediend.

Doel	Zichtbare en functionele samenwerking in de regio
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none">• We dragen bij aan de regionale samenwerking d.m.v. de portefeuille Voedseltransitie in de regio Foodvalley.	
<ul style="list-style-type: none">• We nemen actief deel in de nieuwe GR Jeugdhulpregio.	
<ul style="list-style-type: none">• We maken gebruik van natuurlijke momenten om onze actieve deelname te laten zien (zoals de strategische agenda regio Foodvalley).	
<ul style="list-style-type: none">• We leveren ambtelijke capaciteit voor regionale vraagstukken.	
<ul style="list-style-type: none">• We betrekken de gemeenteraad bij de ontwikkelingen in de regionale samenwerking.	
<ul style="list-style-type: none">• We zetten concrete stappen en durven scherpe keuzes te maken.	
<p>In het wetsvoorstel 'Beschikbaarheid zorg voor Jeugdigen' is een onderdeel van het voorstel het in de Jeugdwet toevoegen van aanvullende verplichtingen voor gemeenten voor regionale samenwerking. De gemeenten van de Jeugdhulpregio FoodValley hebben naar aanleiding hiervan te kennen gegeven om de huidige samenwerking vorm te gaan geven in een gemeenschappelijke regeling (GR). De ingangsdatum van deze GR zal 1 januari 2025 zijn. Het jaar 2024 zal worden gebruikt om de GR te implementeren.</p> <p>Zelfbewust bouwen we samen verder aan een krachtige zelfstandige toekomst. Alleen door samen te werken in onze Foodvalley regio bereiken wij dit. We kunnen en willen het niet alleen. Wij willen samenwerken om kwetsbaarheden over en weer te verminderen, elkaars kwaliteiten te benutten en om schaalgrootte te benutten en daarbij lokaal maatwerk in te zetten om herkenbaar en passend bij lokale behoeftes te blijven werken. Op een aantal beleidsterreinen zijn wij kwetsbaar dat vraagt om het maken van keuzes. De burgemeester is lid van het algemeen bestuur van de regio Foodvalley.</p>	

Beoogd maatschappelijk effect: Een goed functionerende lokale democratie.

Doel	Een vergadermodel dat past bij deze tijd en waarin ook de goede debatten gevoerd kunnen worden
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none">• We houden het besluitvormingsproces van de gemeenteraad tegen het licht en stellen daarvoor een werkgroep in.	
<ul style="list-style-type: none">• We organiseren debat- en voorzitterstrainingen.	
<p>Elke vergadermodel heeft een houdbaarheid, en doorontwikkeling van het vergaderstelsel is een kwestie van lokaal maatwerk. Daarbij wordt steeds gekeken naar de mate van interactie tussen fracties, rol van fracties versus gezamenlijkheid, werkverhouding tussen raad en college etc. Tegelijkertijd kijken we naar de organisatie van de vergaderingen. Waar ligt de focus in het model? Op welke wijze is in Scherpenzeel de deliberatieve democratie georganiseerd? Waar willen of moeten we aanpassen?</p> <p>Deliberatieve democratie is een vorm van publieke besluitvorming waarin informatievergaring, overleg en de uitwisseling van argumenten centraal staan.</p> <p>Helder spreken en goed betogen kun je leren. De juiste training brengt de besluitvorming in de lokale democratie vooruit.</p>	

Beheer overige gebouwen en gronden

Beoogd maatschappelijk effect: Een duurzame en leefbare omgeving.

Doel	Het reduceren van milieubelastende activiteiten van de gemeente
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none">• We verduurzamen onze gemeentelijke panden.	
<ul style="list-style-type: none">• We vergroten de bewustwording van de gemeentelijke organisatie t.a.v. duurzaamheid.	
<ul style="list-style-type: none">• We nemen deel in EnergieWEB.	
<p>Als gemeente hebben we een voorbeeldfunctie in de energie- en warmtetransitie. We hebben de opgave om op een kosteneffectieve manier toe te werken naar CO₂-arm en aardgasvrij vastgoed. We moeten elke 4 jaar aangeven hoe we dit aanpakken. We krijgen hierbij ondersteuning vanuit de provincie. Ook voor andere kleine maatschappelijk-vastgoedeigenaren is er een ontzorgingsprogramma. Met EnergieWEB geven we een stimulans voor de realisatie van lokale opwek. EnergieWEB is daarbij ook afnemer van de lokaal opgewekte energie.</p> <p>Intern zijn we bewust bezig met duurzaamheid door het zowel pragmatisch als beleidsmatig in te passen.</p>	

Organisatie

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners krijgen waar voor hun geld.

Doel	Onze dienstverlening is betrouwbaar, betrokken en toegankelijk
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none"> • We communiceren duidelijk, begrijpelijk en tijdig naar inwoners, bedrijven en instellingen. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We handhaven de openstelling van het gemeentehuis op maandagavond. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We onderzoeken de wenselijkheid en haalbaarheid van het implementeren van e-diensten bij Burgerzaken. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We optimaliseren ons klantcontactstelsel. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We werken aan een Scherpenzeels participatiebeleid. 	
<p>Het gemeentebestuur staat dicht bij haar inwoners. Een professionele toegankelijke houding is hierbij het uitgangspunt.</p> <p>Onze dienstverlening komt tot uitdrukking in het meedenken met onze inwoners, het voorkomen van bureaucratie en het bewerkstelligen van snellere doorlooptijden.</p> <p>Digitaliseren is hierbij een belangrijk instrument. Daarnaast worden onze inwoners en bedrijven tijdig betrokken bij nieuwe ontwikkelingen. Wij communiceren op een directe en actieve wijze.</p>	

Doel	Een verantwoorde huisvesting die de gemeentelijke organisatie in staat stelt haar doelen te behalen
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none"> • We voeren het HINK-STAP-SPRONG-plan voor huisvesting van de gemeentelijke organisatie uit. 	
<p>De gemeentelijke organisatie is gehuisvest in de Buitenplaats, de naastgelegen locatie De Buren, de gemeentewerf en Het Foort. Onderhoud en vervanging heeft met name voor de Buitenplaats de afgelopen jaren zo beperkt als verantwoord, plaatsgevonden. Dit met het oog op de gewenste huisvesting van de gemeentelijke organisatie in de Breehoek. Wij schatten in dat wij nog minimaal 3 jaar gebruik blijven maken van de huidige locatie. Een aantal investeringen moet daarom nu plaatsvinden om te voldoen aan de wetgeving t.a.v. arbeidsomstandigheden, de vereisten voor goed werkgeverschap en onze aantrekkelijkheid op de arbeidsmarkt.</p> <p>Op basis van uitgangspunten voor huisvesting op de lange termijn is een HINK-STAP-SPRONG-plan opgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HINK: Eind 2023 hebben we een aantal eenvoudige aanpassingen gedaan waarmee de werkomgeving op punten is verbeterd. De kosten van die aanpassingen dekten we uit bestaande budgetten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de ruimte die is ontstaan in de voorziening 'Onderhoud gemeente-eigendommen' doordat onderhoud aan de Buitenplaats de afgelopen jaren beperkt heeft plaatsgevonden. • STAP: Begin 2024 realiseren wij een inrichtingsconcept voor de Buitenplaats en de naastgelegen locatie De Buren. Uitgangspunt daarbij is een optimale mix van werken in het gemeentehuis en werken vanuit huis. Wij kiezen daarnaast zoveel als mogelijk voor oplossingen die mee kunnen naar een toekomstige locatie. Deze oplossingen 	

zijn daarom bij voorkeur modulair, flexibel en niet nagelvast. Indien het bijbehorende kostenplaatje uitwijst dat we de kosten van dit inrichtingsconcept niet uit bestaande budgetten kunnen dekken, leggen wij de raad een voorstel voor.

- SPRONG: Zodra de toekomstige locatie voor huisvesting bekend is, werken wij ook hier, op basis van de eerdere schetsen, een inrichtingsconcept voor uit.

Doel	Effectieve en efficiënte belastingprocessen
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none"> • De kwaliteit van de belastinggegevens en -processen verbeteren. 	
<p>De Waarderingskamer controleert en beoordeelt gemeenten op de uitvoering van de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Zij beoordeelt onze gemeente op dit moment met drie (van de vijf) sterren. Wij werken aan een verdere verbetering van de kwaliteit van onze belastinggegevens en -processen. Wij streven daarbij naar een score van minimaal 4 sterren. Een dergelijke score maakt ons interessant als mogelijk toekomstige samenwerkingspartner.</p>	

Doel	Het effectief en efficiënt inzetten van de beschikbare middelen
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none"> • Het tijdig opstellen van planning en control producten die een goed inzicht geven in de realisatie van de doelen en de stand van de middelen. • We zetten in op minder interim-personeel en meer vaste krachten. 	

BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				Begroot	
		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,5	8,1	8,9	9,0	9,3	9,5
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,5	7,6	9,0	7,7	9,3	9,5
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	676	739	788	973	812	891
Externe inhuur	% van loonsom + totale kosten inhuur externen	28%	27%	24%	30%	2%	2%
Overhead	% van totale lasten	19%	12%	12%	16%	16%	16%

Financiën

PO	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
0.1 Bestuur	-1.136.294	-1.009.654	-1.217.918	-1.225.418	-1.240.418	-1.225.418
0.2 Burgerzaken	-293.986	-295.285	-301.312	-287.558	-289.674	-289.674
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-75.594	-59.367	-61.316	-61.316	-61.316	-61.316
0.4 Overhead	-4.450.394	-4.177.474	-4.435.322	-4.366.536	-4.276.418	-4.273.131
0.5 Treasury	-42.386	-89.813	-72.087	-64.602	-57.117	-49.632
0.61/0.62/0.64 OZB	-472.513	-409.597	-419.600	-393.600	-393.600	-393.600
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-5.255	-6.136	-6.136	-6.136	-6.136	-6.136
0.8 Overige baten en lasten	-32.868	-25.793	-25.973	-25.973	-25.973	-25.973
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	4.525	0	-135.866	-165.513	-257.476	-313.777
Totaal Lasten	-6.504.764	-6.073.119	-6.675.530	-6.596.652	-6.608.128	-6.638.657
Baten						
0.1 Bestuur	260.922	8.640	8.640	8.640	8.640	8.640
0.2 Burgerzaken	135.020	159.293	159.293	159.293	159.293	159.293
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	72.899	43.139	49.050	49.050	49.050	49.050
0.4 Overhead	13.495	10.246	1.050	1.050	1.050	1.050
0.5 Treasury	12.718	14.775	11.985	11.905	11.825	11.744
0.61/0.62/0.64 OZB	2.340.626	2.259.747	2.396.763	2.585.367	2.681.406	2.780.656
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	17.172.353	16.213.110	17.376.693	17.416.316	16.155.316	16.038.316
0.8 Overige baten en lasten	32.682	0	0	0	0	0
Totaal Baten	20.040.715	18.708.950	20.003.474	20.231.621	19.066.580	19.048.749
Saldo van baten en lasten	13.535.951	12.635.832	13.327.944	13.634.969	12.458.452	12.410.092
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Algemene reserve	0	-59.439	-100.000	0	0	0
Organisatie	-631.183	0	0	0	0	0
Individuele trajecten	0	0	-150.000	-25.000	-25.000	-25.000
Automatisering	-108.500	0	0	0	0	0
Totaal toevoegingen	-739.683	-59.439	-250.000	-25.000	-25.000	-25.000
Onttrekkingen						
Algemene reserve	676.728	156.000	150.000	0	0	0
Huisvesting	40.446	40.446	40.446	40.446	40.446	40.446
Onderhoud Breehoek	28.063	0	0	0	0	0
Foodvalley	17.845	18.025	0	0	0	0
Automatisering	69.849	76.765	61.609	83.824	83.824	80.537
Organisatie	0	275.000	275.000	50.000	31.183	0
Totaal onttrekkingen	832.931	566.236	527.055	174.270	155.453	120.983
Mutatie reserves	93.248	506.797	277.055	149.270	130.453	95.983
Resultaat	13.629.200	13.142.629	13.604.999	13.784.239	12.588.905	12.506.075

Toelichting financiële mutaties 2023-2024

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2023	13.392.629
T/m kadernota 2024-2027 vastgestelde mutaties	-181.520
Startsaldo voor begroting 2024-2027	13.211.109
Technische mutatie	10.115
Loon-/prijsindexatie	-10.885
Belastingen	-159.595
Aanpassing Vpb	103.636
Onderzoek knelpunten organisatie	-80.000
Bijstelling leges	1.608
Toename energiekosten	-39.007
Meicirculaire 2023	676.727
Actualisatie kapitaallasten	14.499
Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen	-16.623
Mutatie reserves	-90.000
Overige posten	-16.585
Saldo begroting 2024	13.604.999

2.1 Programma 1: Veiligheid

De regio Scherpenzeel wordt gezien als een veilige en fijne plek om te wonen. Het is belangrijk om ons dorp goed functionerend, leefbaar en veilig te houden.

Beoogd maatschappelijk effect: Scherpenzeel is een veilige gemeente.

Doel	Onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt
Wat gaan we daar voor doen:	
•	Boa's zijn zichtbaar en aanspreekbaar.
•	Onze beleidsstukken, vergunningen en APV sluiten aan bij (landelijke) ontwikkelingen en (lokale) wensen.
•	Ondermijning krijgt prioriteit.
•	We vergroten de digitale weerbaarheid van onze inwoners.
•	We zorgen voor een effectieve verbinding tussen zorg en veiligheid.
•	We pakken overlast aan, waaronder overlast vanuit drugs- en/of alcohol.
•	We monitoren en adviseren over de relevante onderdelen binnen de VGGM (veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden), o.a. het behartigen van de lokale belangen van de brandweer en crisisbeheersingsorganisatie.
•	We willen een dekkend netwerk van automatische externe defibrillatoren (AED's) en Whatsappgroepen.
De prioriteiten op het gebied van openbare orde en veiligheid worden beschreven in het nieuwe Integrale Veiligheidsplan 2024-2027.	
Jaarlijks worden de concrete activiteiten beschreven in het Uitvoeringsprogramma. Deze activiteiten worden jaarlijks samen met de lokale partners, politie, het Openbaar Ministerie en de gemeenten Nijkerk en Barneveld bepaald. Deze activiteiten zijn nog niet vastgesteld voor 2024 en verder.	
Naast de bovengenoemde prioriteiten krijgen urgente en belangrijke nieuwe onderwerpen/ casuïstiek, zoals maatschappelijke onrust en crises voorrang.	

BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2019	2020	2021	2022
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	19	17	19	3
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	1,0	0,5	0,5	0,5
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,5	2,5	1,5	1,9
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2,0	3,0	2,0	1,5
Vernielingen en beschadigingen in openbare ruimte	Aantal per 1.000 inwoners	2,5	4,0	4,4	3,9

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P1	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 572.618	- 582.494	- 672.833	- 671.847	- 671.847	- 671.847
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 334.262	- 308.545	- 400.956	- 400.956	- 400.956	- 400.956
Totaal Lasten	-906.880	-891.039	-1.073.789	-1.072.803	-1.072.803	-1.072.803
Baten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.319	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	18.251	13.920	14.047	14.047	14.047	14.047
Totaal Baten	24.569	13.920	14.047	14.047	14.047	14.047
Saldo van baten en lasten	-882.310	-877.119	-1.059.742	-1.058.756	-1.058.756	-1.058.756
Mutatie reserves						
Er is geen sprake van reservemutaties	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-882.310	-877.119	-1.059.742	-1.058.756	-1.058.756	-1.058.756

Toelichting financiële mutaties 2023-2024

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2023	- 877.119
T/m kademota 2024-2027 vastgestelde mutaties	970
Startsaldo voor begroting 2024-2027	-876.149
Loon-/prijsindexatie	- 89.528
Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen	- 90.314
Technische mutatie	- 3.330
Subsidies	- 548
Bijstelling leges	127
Saldo begroting 2024	-1.059.742

2.2 Programma 2: Verkeer en Vervoer

Voor Verkeer streven we naar een efficiënt, duurzaam en veilig verkeerssysteem met de daarbij behorende infrastructuur en maatregelen. Naast de bovengrondse infrastructuur bevindt zich ook onder de grond een groot netwerk van verbindingen, waaronder gas, water, riolering (schoon/vuil), elektriciteit en telecom. Daarnaast liggen er op enkele plekken ook warmtenetten in de grond. Omdat ook in de ondergrond de ruimte schaars is, is het noodzakelijk dat wij deze warmtenetten een plaats geven in ons beleid. Wij volgen de landelijke ontwikkelingen t.a.v. 5G.

Openbaar vervoer is een netwerk dat over gemeente- en provinciegrenzen heen gaat. De provincies zijn verantwoordelijk voor het faciliteren, coördineren en financieren van het openbaar vervoer binnen hun grenzen. De gemeente heeft hierin slechts een beperkte rol. Werken aan toekomstbestendige openbaar vervoer verbindingen betekent daarom werken aan- en in regionale netwerken. Door onze geografische positie zijn contacten met de provincie Utrecht net zo belangrijk als die met de provincie Gelderland.

We streven naar een goed en doelmatig beheer van de wegen.

Beoogd maatschappelijk effect: Een duurzame, leefbare en verkeersveilige openbare ruimte met voldoende aandacht voor bereikbaarheid.

Doel	We zorgen voor een verbetering van de verkeersinfrastructuur	
Wat gaan we daar voor doen:		
	<ul style="list-style-type: none">• We stellen een integraal mobiliteitsplan op, waarin parkeren, duurzaamheid, leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid een plaats krijgen.	
	<ul style="list-style-type: none">• We werken de gekozen maatregelen/maatregelrichtingen uit het Verkeersonderzoek 2023 uit.	
	<ul style="list-style-type: none">• We zorgen voor een houdbaar openbaar wegennetwerk middels het te maken wegenbeheer en beleidsplan.	
In het mobiliteitsplan brengen we de verschillende thema's in onderlinge samenhang. Een dergelijk plan sluit aan bij de wensen in het kader van Mobiliteit vanuit Regio FoodValley. Een mobiliteitsplan biedt ook de noodzakelijke basis voor ruimtelijke ontwikkelingen en bestemmingsplannen (onder de Omgevingswet; omgevingsplannen). Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. Dit is vastgelegd in een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners. Voor wegen wordt een nieuw beleids-beheerplan gemaakt.		

Doel	We streven naar een toekomstbestendige bereikbaarheid van Scherpenzeel, voor alle vervoersvormen	
Wat gaan we daar voor doen:		
	<ul style="list-style-type: none"> We behouden en verbeteren (waar mogelijk) onze OV-verbindingen en de toegankelijkheid van onze OV-haltes en nemen daartoe actief deel aan het regio-overleg (Ambtelijk Overleg-mobiliteit, werkgroep OV en werkgroep Fiets). 	
	<ul style="list-style-type: none"> We nemen deel aan de uitvraag voor een modelstudie/knelpuntenanalyse voor de N224, in verband met de te verwachten ontwikkelingen op lokaal, regionaal en landelijk niveau die gevolgen hebben voor de bereikbaarheid van Scherpenzeel 	
	<ul style="list-style-type: none"> We zorgen voor voldoende laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer (logistiek en particulier). 	
<p>Zoals in onze vastgestelde integrale laadvisie is opgenomen werken we aan een toegankelijke, betaalbare, betrouwbare en veilige laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. Dit in navolging van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), een bijlage van het Klimaatakkoord.</p>		

BBV-indicatoren

Voor Programma 2 is er geen sprake van wettelijke indicatoren.

Financiën

P2	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
2.1 Verkeer en vervoer	-1.002.112	-1.105.628	-1.335.053	-1.263.958	-1.274.549	-1.274.111
2.5 Openbaar vervoer	-11.290	-12.407	-9.996	-9.996	-9.996	-9.996
Totaal Lasten	-1.013.402	-1.118.035	-1.345.049	-1.273.954	-1.284.545	-1.284.107
Baten						
2.1 Verkeer en vervoer	86.503	36.711	37.996	37.996	37.996	37.996
Totaal Baten	86.503	36.711	37.996	37.996	37.996	37.996
Saldo van baten en lasten	-926.899	-1.081.324	-1.307.053	-1.235.958	-1.246.549	-1.246.111
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Wegen	-147.000	-147.000	-147.000	-209.207	-221.534	-221.534
Totaal toevoegingen	-147.000	-147.000	-147.000	-209.207	-221.534	-221.534
Onttrekkingen						
Wegen	128.998	220.559	221.534	221.534	221.534	221.534
Totaal onttrekkingen	128.998	220.559	221.534	221.534	221.534	221.534
Mutatie reserves	-18.002	73.559	74.534	12.327	0	0
Resultaat	-944.901	-1.007.765	-1.232.519	-1.223.631	-1.246.549	-1.246.111

Toelichting financiële mutaties 2023-2024

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2023	-1.007.765
T/m kademota 2024-2027 vastgestelde mutaties	-209.029
Startsaldo voor begroting 2024-2027	-1.216.794
Actualisatie kapitaallasten	1.989
Loon-/prijsindexatie	-15.719
Technische mutatie	-3.280
Bijstelling leges	1.285
Saldo begroting 2024	-1.232.519

2.3 Programma 3: Economie

Mensen kennen Scherpenzeel als ondernemend dorp in het groen. Omdat aandacht voor ondernemen ons dorp ook op de lange termijn leefbaar houdt, doen we er alles aan om dat zo te houden. Een vitaal en goed bereikbaar winkelcentrum is daarbij essentieel evenals passende activiteiten in ons agrarische buitengebied en ruimte voor innovatie en groei van Scherpenzeelse bedrijven.

Economie

Beoogd maatschappelijk effect: Een economische structuur die ondernemerschap, werkgelegenheid, bestaanszekerheid en daarmee de leefbaarheid versterkt.

Doel	Verduurzaming en toekomstbestendigheid bedrijven/ MKB/ bedrijventerreinen
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none">• We revitaliseren 't Zwarte Land.	
<ul style="list-style-type: none">• We ontwikkelen het bedrijventerrein Stationsweg.	
<ul style="list-style-type: none">• We blijven ruimte bieden aan ondernemers om zich te vestigen of verder te ontwikkelen binnen Scherpenzeel.	
<ul style="list-style-type: none">• We zorgen dat ondernemers kunnen inzetten op energie- en warmtetransitie met behulp van het Regionaal Energieteam voor Agrariërs en Bedrijven.	
<p>Bij de revitalisatie van het Zwarte Land worden plannen gezamenlijk opgepakt om zo het optimaal gebruik van lopende programma's te benutten. Interface, Provincie, regio Foodvalley en de gemeente zijn hierbij gezamenlijke partners.</p> <p>Pragmatisch wordt bekeken hoe de plannen in combinatie met het groot onderhoud aan de openbare weg zijn op te schalen voor alle andere bedrijven op het terrein. Dit zodat gezamenlijk opgetrokken kan worden in het revitaliseren van de openbare ruimte en ook de private terreinen.</p> <p>Wat betreft de ontwikkeling bedrijventerrein Stationsweg is het wachten op de ontwikkelaar en zijn toekomstplannen.</p> <p>We werken blijvend samen in de regio Foodvalley en we continueren gestructureerd overleg over ontwikkelingen met de Ondernemersvereniging/Bedrijvenkring.</p> <p>Voor het thema energie- en warmtetransitie doen we dit samen met de ondernemers en het Regionaal Energieteam voor Agrariërs en Bedrijven. De bedrijven hebben hiervoor in 2023 een aanvraag ingediend en de gemeente zorgt voor cofinanciering.</p>	

Bedrijven

Beoogd maatschappelijk effect: Scherpenzeel heeft een aantrekkelijk werkklimaat.

Doel	Stimuleren van werkgevers en werknemers tot duurzaam werkgeverschap	
Wat gaan we daar voor doen:		
	<ul style="list-style-type: none"> We stimuleren werkgevers om kwetsbare mensen kansen te bieden op de arbeidsmarkt. 	
	<ul style="list-style-type: none"> We zetten in op bereikbaarheid (buslijn) van arbeidsplaatsen in Scherpenzeel en stimuleren werkgevers om woon-werkverkeer met de fiets aantrekkelijk te maken (duurzame mobiliteit). 	
	<ul style="list-style-type: none"> We stimuleren een goed opleidingsklimaat en actief bewegen bij werkgevers, en we zetten in op herkenning, signalering en aanpakken van laaggeletterdheid. 	
Om werkgevers te stimuleren tot duurzaam werkgeverschap en werknemers aan te jagen hier gebruik van te maken, brengen we kansen en voorbeelden uit de regio onder de aandacht. Ook maken we werkgevers bewust van landelijke regelgeving.		

Doel	Een stimulerend ondernemersklimaat voor alle economische entiteiten passend bij de gemeente	
Wat gaan we daar voor doen:		
	<ul style="list-style-type: none"> We voeren service- en contactgesprekken en zijn eerste aanspreekpunt voor ondernemers. 	
	<ul style="list-style-type: none"> We zijn zichtbaar voor ondernemers door aan te haken bij ondernemersbijeenkomsten en we gaan regelmatig op bedrijfsbezoek. 	
	<ul style="list-style-type: none"> We stellen een nieuw subsidiebeleid op waarbij belangen beter worden gewogen en gekwantificeerd. 	
	<ul style="list-style-type: none"> We stimuleren samenwerking tussen ondernemers onderling en tussen branches. 	

Doel	Een sociaal en economisch vitaal platteland	
Wat gaan we daar voor doen:		
	<ul style="list-style-type: none"> We stimuleren contact tussen agrarische ondernemers en de gemeente. 	
	<ul style="list-style-type: none"> We faciliteren afgewogen functieveranderingsbeleid. 	
	<ul style="list-style-type: none"> We faciliteren waar mogelijk innovatieve ontwikkelingen. 	
We staan klaar voor de agrarische ondernemers uit Scherpenzeel en zetten ons waar mogelijk in voor een sociaal en economisch vitaal platteland.		

Toerisme en recreatie

Beoogd maatschappelijk effect: Een aantrekkelijke bestemming voor toeristen.

Doel	Er is een aantrekkelijk en variërend recreatief en toeristisch aanbod
Wat gaan we daar voor doen:	
• We versterken Heerlijk Scherpenzeel als toeristisch en cultureel platform.	
• We continueren de VVV-informatievoorziening.	
• Huidige TOP aantrekkelijker maken en extra TOP bij de Breehoek realiseren.	
• We promoten evenementen, de weekmarkt en toeristische activiteiten.	
• We faciliteren samenwerking in en met de toeristische sector, winkeliers en horeca.	
• We stimuleren en faciliteren evenementen.	
<p>We positioneren Scherpenzeel als toeristisch knooppunt tussen Veluwe en Heuvelrug en continueren samenwerkingen om dit doel te bewerkstelligen. Vanuit het Heerlijk Scherpenzeel programma is de lokale marketing geborgd. Bij de uitvoering van het "Centrumplan" zal de integraliteit goed bewaakt moeten worden. We maken tevens gebruik van de nieuwe marktverordening en de Centrumvisie (2025).</p>	

BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2019	2020	2021	2022
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	146,7	150,0	148,4	158,5
Funciemenging: Verhouding tussen banen en woningen	%	55,2	54,2	51,5	50,3

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P3	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling	-56.337	-54.578	-90.673	-93.673	-93.673	-93.673
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-62.030	-46.054	-95.373	-95.373	-95.373	-95.373
3.4 Economische promotie	-96.956	-80.485	-61.769	-56.769	-66.769	-56.769
Totaal Lasten	-215.324	-181.117	-247.815	-245.815	-255.815	-245.815
Baten						
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	35.810	27.232	28.185	28.185	28.185	28.185
3.4 Economische promotie	152.774	159.526	159.526	161.026	161.026	161.026
Totaal Baten	188.584	186.758	187.711	189.211	189.211	189.211
Saldo van baten en lasten	-26.740	5.641	-60.104	-56.604	-66.604	-56.604
Mutatie reserves						
Onttrekkingen						
Centrumvisie	16.300	1.030	9.410	0	0	0
Totaal onttrekkingen	16.300	1.030	9.410	0	0	0
Mutatie reserves	16.300	1.030	9.410	0	0	0
Resultaat	-10.440	6.671	-50.694	-56.604	-66.604	-56.604

Toelichting financiële mutaties 2023-2024

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2023	6.671
T/m kadernota 2024-2027 vastgestelde mutaties	-36.690
Startsaldo voor begroting 2024-2027	-30.019
Actualisatie kapitaallasten	-1.030
Loon-/prijnsindexatie	-7.584
Toename energiekosten	-13.804
Subsidies	-1.600
Bijstelling leges	953
Overige posten	2.390
Saldo begroting 2024	-50.694

2.4 Programma 4: Onderwijs

Wij faciliteren toegankelijk en modern onderwijs voor onze jongeren en bieden educatieve activiteiten die stimuleren tot persoonlijke ontplooiing en ontwikkeling van alle inwoners van Scherpenzeel.

Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer

Beoogd maatschappelijk effect: Onze basisscholen beschikken over voldoende en duurzame huisvesting en er is voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs. De scholen zijn voor alle kinderen toegankelijk.

Doel	Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan vastgestelde norm
Wat gaan we daarvoor doen:	
<ul style="list-style-type: none"> We voeren het Integraal Huisvestingsplan (IHP) primair onderwijs uit en stellen het waar nodig bij. 	
<ul style="list-style-type: none"> We zorgen voor actuele leerlingenprognose zodat tijdig kan worden geanticipeerd op de ruimtebehoeftes bij de scholen. 	
<ul style="list-style-type: none"> We voeren de verordening leerlingenvervoer uit en leveren een bijdrage aan passend onderwijs waardoor onze kinderen een passende onderwijsplek krijgen met afgestemde (jeugd)zorg. 	
De vervangende nieuwbouw van De Dorpsbeuk is onderdeel van het IHP. De verwachting is dat de nieuwbouw op zijn vroegst wordt opgeleverd in 2026. Dit hangt mede af van de locatiekeuze, de vorming van een IKC en de behoefte aan extra ruimte voor bewegingsonderwijs.	

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Beoogd maatschappelijk effect: We bevorderen de zelfredzaamheid. Inwoners hebben voldoende basisvaardigheden om zelfstandig mee te doen in de samenleving.

Doel	Onderwijsachterstanden zijn teruggedrongen en schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten wordt voorkomen
Wat gaan we daarvoor doen:	
<ul style="list-style-type: none"> We subsidiëren peuteropvang en voorschoolse educatie (VE) zodat zoveel mogelijk kinderen van 2,5-4 jaar een aanbod krijgen. 	
<ul style="list-style-type: none"> We onderzoeken de mogelijkheden om het toezicht op de naleving leerplichtwet, kwalificatieplicht en verzuimpreventie elders onder te brengen om de efficiëntie te vergroten en de kwetsbaarheid te verkleinen. 	
<ul style="list-style-type: none"> We zetten in op preventie door ambulante jeugdhulp op de vier Scherpenzeelse basisscholen te faciliteren. 	
<ul style="list-style-type: none"> We staan garant voor de in Woudenberg opgerichte Taalklas Woudenberg-Scherpenzeel voor het onderwijs aan kinderen van Oekraïense vluchtelingen en statushouders in de basisschoolleeftijd. 	
De tijdelijke opvang (TOV) voor kinderen van Oekraïense vluchtelingen in Woudenberg is m.i.v. 1 augustus 2023 omgezet naar een permanente voorziening. Deze Taalklas is	

bedoeld voor kinderen van Oekraïense vluchtelingen en statushouders. De gemeenten Woudenberg en Scherpenzeel staan beide garant voor onverwachte risico's. De kinderen van statushouders gaan nu nog naar de Taalschool in Leusden voor het eerste jaar taalonderwijs. Hiervoor maken ze gebruik van het leerlingenvervoer. Met de komst van de Taalklas in Woudenberg is dit niet meer nodig.

Doel	We zetten in op verbeteren van (digitale) geletterdheid en basisvaardigheden van volwassenen		
Wat gaan we daarvoor doen:			
	<ul style="list-style-type: none"> We werken regionaal samen en geven uitvoering aan de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) en het daaruit voortvloeiende lokale uitvoeringsplan laaggeletterdheid, onder andere het opzetten van een (digi)Taalhuis in De Breehoek. 		
	<ul style="list-style-type: none"> We gaan vrijwilligers en professionals scholen in het herkennen, signaleren en doorverwijzen van met name laaggeletterde NT1-ers (inwoners met Nederlands als moedertaal). 		
	<ul style="list-style-type: none"> We zetten in op de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid (GGG) en leggen bij het vinden en doorgeleiden van laaggeletterden de focus op ouders van jonge kinderen om de vicieuze cirkel te doorbreken, 		
<p>In 2024 krijgt het (digi) Taalhuis Scherpenzeel verder vorm. De kosten voor het formele en non-formele taalaanbod worden gefinancierd uit de WEB-middelen. Voor de kosten van de Taalhuiscoördinator en de –docent zijn vanaf 2024 aanvullende gemeentelijke middelen nodig. De hoogte is afhankelijk van de inzet van de bestaande reserves in 2023 en het aantal deelnemers aan de taaltrajecten. In de Voorjaarsrapportage 2024 komen hierover met een voorstel.</p>			

BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2019	2020	2021	2022
Absoluut verzuim; niet ingeschreven	Aantal per 1.000 leerlingen	nrb	nrb	nrb	nrb
Relatief verzuim; ongeoorloofd afwezig	Aantal per 1.000 leerlingen	14	15	22	19
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,0	0,9	1,6	nrb

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P4	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
4.2 Onderwijshuisvesting	-291.394	-299.517	-301.450	-300.606	-300.465	-378.573
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-648.288	-621.484	-595.914	-563.694	-563.694	-563.694
Totaal Lasten	-939.683	-921.001	-897.364	-864.300	-864.159	-942.267
Baten						
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	185.251	89.479	116.699	89.479	89.479	89.479
Totaal Baten	185.251	89.479	116.699	89.479	89.479	89.479
Saldo van baten en lasten	-754.432	-831.522	-780.665	-774.821	-774.680	-852.788
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Nieuwbouw onderwijsgebouwen	-25.000	0	0	-3.150.000	0	0
Totaal toevoegingen	-25.000	0	0	-3.150.000	0	0
Onttrekkingen						
Nieuwbouw onderwijsgebouwen	179.417	168.098	222.530	221.686	221.545	299.653
Leerlingenvervoer	0	59.439	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	179.417	227.537	222.530	221.686	221.545	299.653
Mutatie reserves	154.417	227.537	222.530	-2.928.314	221.545	299.653
Resultaat	-600.015	-603.985	-558.135	-3.703.135	-553.135	-553.135

Toelichting financiële mutaties 2023-2024

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2023	-603.985
T/m kadernota 2024-2027 vastgestelde mutaties	-74.221
Startsaldo voor begroting 2024-2027	-678.206
Actualisatie kapitaallasten	54.432
Loon-/prijsindexatie	42.417
Technische mutatie	18.722
Overige posten	4.500
Saldo begroting 2024	-558.135

2.5 Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Als dorp mogen we trots zijn op onze uitstekende voorzieningen, zoals het zwembad, de sportclubs en De Breehoek. Om Scherpenzeel aantrekkelijk te houden, ook voor jonge gezinnen en ouderen, blijven we ons daarvoor inzetten, dit doen we vooral samen met de inzet van talloze vrijwilligers. Daarbij ontkomen we niet aan het zoeken naar een goede balans tussen de inzet van gemeenschapsgeld en het vragen van een eigen bijdrage aan gebruikers van de voorzieningen.

Sport

Bevorderen van sport, meer bewegen en verbeteren gezondheid. Lokaal sportbeleid vormt de aanjager voor een breed lokaal sociaal beleid, waarbij ingezet wordt op sportparticipatie, stimuleren sporten en bewegen, gezonde leefstijl en preventie.

Het inzetten op en stimuleren van een zo efficiënt en multifunctioneel gebruik van sportieve openbare ruimte en voorzieningen.

Basis bieden aan sportverenigingen om te komen tot, stimuleren, behouden van vitale sportverenigingen. Het realiseren van een toekomstbestendig voorzieningenaanbod.

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doel	Iedere inwoner heeft toegang tot een passend sportaanbod in een kwalitatief goede omgeving	
Wat gaan we daar voor doen:		
	<ul style="list-style-type: none"> We stimuleren sport en bewegen onder een zo groot mogelijk deel van de Scherpenzeelse inwoners met specifieke activiteiten en programma's voor nader te stellen aandachtsgroepen. 	
	<ul style="list-style-type: none"> We geven de combinatieregeling Sportfunctionarissen een rol bij het opzetten van een sport- en beweegaanbod voor sportverenigingen, inwoners en bijzondere doelgroepen. 	
	<ul style="list-style-type: none"> We onderzoeken mogelijkheden voor sport- en bewegen in de openbare ruimte. 	
Het lokale sportakkoord faciliteert in bovenstaande.		

Doel	Toekomstbestendige sportinfrastructuur	
Wat gaan we daar voor doen:		
	<ul style="list-style-type: none"> We bieden advies op maat op basis van het sportakkoord en gesprekken om verenigingen te versterken en de sportparticipatie te vergroten, in het bijzonder die van aandachtsgroepen in het sociaal domein. 	
	<ul style="list-style-type: none"> We stimuleren verduurzaming sportaccommodaties. 	
	<ul style="list-style-type: none"> We denken mee met de initiatieven en kansen vanuit de sportorganisaties. 	

Cultuur en media

In de snel veranderende samenleving, waarin de overheid inzet op zelfredzaamheid van de burger, is het noodzakelijk dat iedere inwoner over voldoende vaardigheden beschikt om volwaardig te blijven participeren.

Kunst en cultuur heeft een verbindende rol waardoor mensen samenkomen, ontdekken, erkenning vinden als individu en herkenning vinden als samenleving.

Door cultuur een prominenter rol te geven in onze samenleving vergroten wij het toeristisch en recreatief aanbod en het welzijn van de inwoners. Scherpenzeel wordt aantrekkelijker om te verblijven en in te wonen.

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners hebben de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en zich verder te ontwikkelen en ontplooien.

Doel	Inwoners hebben toegang tot cultuur, kennis en informatie
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none">• We stimuleren een passend en veelzijdig cultuuraanbod voor alle inwoners.	
<ul style="list-style-type: none">• We verbreden en steunen de maatschappelijke rol van culturele verenigingen en organisaties.	
<ul style="list-style-type: none">• We brengen cultuureducatie meer onder de aandacht.	
<ul style="list-style-type: none">• We kijken samen met de bibliotheek naar noodzakelijke investeringen.	
<ul style="list-style-type: none">• We stimuleren Méér Muziek in de Klas.	
<ul style="list-style-type: none">• We werken samen in regionale projecten van de florierende Foodvalley.	
<ul style="list-style-type: none">• In het kader van preventie faciliteren we extra activiteiten van de bibliotheek.	
<p>De stuurgroep Cultuur is het trekkende orgaan binnen het hele culturele netwerk in Scherpenzeel. Zij stellen het cultureel programma samen en richten zij zich op de samenwerking tussen lokale stakeholders en gemeente.</p> <p>In Scherpenzeel vinden diverse activiteiten plaats waarbij cultuur wordt ingezet om het welzijn van inwoners te verbeteren. We steunen de culturele organisaties bij het versterken en een bredere inzet van al bestaande projecten.</p> <p>Cultuureducatie of cultuuronderwijs verwijst naar lessen in literatuur, theater, media of erfgoed ten behoeve van de brede vorming van kinderen.</p> <p>Als er met de bibliotheek gekeken is naar de noodzakelijke investeringen komen we met een voorstel.</p>	

Monumenten

Beoogd maatschappelijk effect: Iedereen komt in aanraking met lokaal erfgoed en de lokale geschiedenis.

Onze monumenten zijn een belangrijk visitekaartje van Scherpenzeel.

We willen het erfgoed in onze gemeente zichtbaar en beleefbaar maken. We zijn trots op ons erfgoed en willen ook graag dat inwoners en bezoekers hiervan genieten.

Doel	Inwoners en bezoekers hebben kennis van het lokaal erfgoed en de lokale geschiedenis	
Wat gaan we daar voor doen:		
	• We organiseren de Open Monumentendag een keer in de drie jaar (2024 en 2027).	
	• We geven subsidie voor het herstel en onderhoud van monumenten conform het vigerende beleid.	
	• We haken aan bij de uitrol van het regionaal programma om de Grebbelinie te verbinden.	
<p>Samen met onze buurgemeenten Renswoude en Scherpenzeel rouleren we de organisatie van deze dag.</p> <p>De monumenten willen we goed in stand houden en laten bijdragen aan het aantrekkelijke karakter en beeld van Scherpenzeel.</p> <p>Met de uitrol van het regionaal programma kunnen we Scherpenzeel en de Grebbelinie toeristisch nog beter op de kaart zetten.</p>		

Groen

Beoogd maatschappelijk effect: Een klimaat adaptief, veilig, gezond dorp met robuuste groenstructuren, natuur en sociaal welbevinden.

Groen is essentieel voor klimaatadaptatie en ecosysteemdiensten zoals waterbuffering, verkoeling, luchtzuivering en biodiversiteit. In Scherpenzeel wordt de sfeer in sterke mate bepaald door de aanwezige bomenstructuur, Park Huis Scherpenzeel en het omringende landschap. De speelplaatsen bieden speelruimte aan de vele kinderen in het dorp. Kwaliteit en veiligheid staan voorop. De aantrekkelijke omgeving in en rondom Scherpenzeel draagt bij aan recreatie, spel en beleving. Zo versterken wij het contact tussen onze inwoners.

Doel	Een veilig, vitaal en gezond bomenbestand	
Wat gaan we daar voor doen:		
	• We voeren planmatig boombeheer uit.	
	• We continueren de bestaande boomstructuur als asset "eeuwig groen" door bescherming, onderhoud en vervanging.	
	• We diversifiëren het bomenbestand verder door de 30-20 regel na te streven. (maximaal 30% zelfde soort, maximaal 20% zelfde cultivar).	
<p>Het planmatig boombeheer geschiedt conform de boombeheercyclus BVC- en onderhoudsinspectie, jaarlijks snoeiplan en vervanging om het boombestand veilig te houden.</p> <p>In 2007 bestond bij benadering 45% van het bomenbestand uit één soort (eik). In 2023 bestaat 39% van het bomenbestand uit één soort (eik) en 29% uit één cultivar (zomereik).</p>		

Doel	Een veilige en aantrekkelijke speelomgeving
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none"> • We voeren jaarlijkse veiligheids- en onderhoudsinspecties uit, welke input geven voor onderhoud, reparatie en vervanging. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We spelen in op de actuele behoefte bij renovaties, herinrichting of nieuwe aanleg. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We hanteren veiligheid, duurzaamheid (levensduur) en functionaliteit als leidend principe bij aanleg en vervanging. 	

Doel	Een biodivers Scherpenzeel
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none"> • We creëren meer horizontale en verticale structuurvariatie in het gemeentelijk groenbestand en dragen zorg voor meer gradiëntsituaties bij de inrichting van de openbare ruimte. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We diversifiëren groenbeheermaatregelen. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We passen natuurvolgend beheer toe zoals het laten staan van dode stammen, spontane ontwikkeling van kruiden, houtsingels en struwelen. 	
<p>Een voorbeeld van horizontale structuurvariatie is een snelle overgang van gazon-kruidenberm-zoombepanting-bos-boombepanting. Een voorbeeld van verticale structuurvariatie is een overgang van strooisellaag-kruidlaag-struiklaag-boomlaag. Voorbeelden van gradiëntsituaties zijn geleidelijke overgangen van droog naar nat, van hoog naar laag. Dergelijke variaties en gradiënten versterken de biodiversiteit. Ook zorgen we voor nectar- en vruchtdragende beplanting toe die aantrekkelijk is voor insecten en vogels.</p> <p>Vergroting van de biodiversiteit helpt ook in de bestrijding van de eikenprocessierups.</p>	

Doel	Bevorderen dierenwelzijn en beperking van zoönose
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none"> • We zorgen dat gewonde dieren door de dierenarts worden verzorgd. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We dragen zorg voor de opvang van (zwerf)dieren zoals honden, katten, vogels en knaagdieren. 	
<ul style="list-style-type: none"> • We beheren een verzamelpunt van kadavers en zorgen ervoor dat deze kadavers op een verantwoorde wijze afgevoerd worden door de Rendac. 	
<p>Voor een goede uitvoering van de Wet Dieren heeft de gemeente een overeenkomst met de dierenambulance, dierenasiel en de knaagdierenopvang. De dierenambulance vervoert dode, zieke en gewonde (gedomesticeerde) (zwerf)dieren op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze en draagt deze over naar erkende organisaties. De dierenambulance vervult een belangrijke functie in het tegen gaan van de verspreiding van vogelgriep of andere zoönose.</p>	

BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2019	2020	2021	2022
Niet sporters	%	-	54,5	-	-

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P5	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
5.1 Sportbeleid en activering	-68.326	-97.893	-114.310	-114.310	-110.884	-56.182
5.2 Sportaccommodaties	-584.283	-403.172	-423.318	-423.642	-423.642	-423.143
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-75.084	-66.091	-66.878	-66.878	-66.878	-66.878
5.5 Cultureel erfgoed	-61.968	-51.367	-55.127	-55.127	-55.127	-55.127
5.6 Media	-522.146	-424.424	-473.674	-473.674	-473.674	-473.674
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-788.391	-884.606	-954.546	-940.410	-940.410	-939.079
Totaal Lasten	-2.100.197	-1.927.553	-2.087.853	-2.074.041	-2.070.615	-2.014.083
Baten						
5.1 Sportbeleid en activering	31.708	58.130	58.128	58.128	54.702	0
5.2 Sportaccommodaties	117.945	53.938	153.938	53.938	53.938	53.938
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	2.147	2.222	2.222	2.222	2.222
5.5 Cultureel erfgoed	12.902	7.609	9.549	9.549	9.549	9.549
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.500	0	0	0	0	0
Totaal Baten	164.056	121.824	223.837	123.837	120.411	65.709
Saldo van baten en lasten	-1.936.142	-1.805.729	-1.864.016	-1.950.204	-1.950.204	-1.948.374
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Monumenten	-5.000	0	0	0	0	0
Totaal toevoegingen	-5.000	0	0	0	0	0
Onttrekkingen						
Lening Breehoek	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Monumenten	5.000	0	0	0	0	0
Zwembad	22.137	22.137	22.137	22.137	22.137	22.137
Herinrichting sportpark De Bree	65.688	66.022	66.022	66.022	66.022	66.022
Totaal onttrekkingen	167.825	163.159	163.159	163.159	163.159	163.159
Mutatie reserves	162.825	163.159	163.159	163.159	163.159	163.159
Resultaat	-1.773.317	-1.642.570	-1.700.857	-1.787.045	-1.787.045	-1.785.215

Toelichting financiële mutaties 2023-2024

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2023	-1.642.570
T/m kademota 2024-2027 vastgestelde mutaties	20.526
Startsaldo voor begroting 2024-2027	-1.622.044
Actualisatie kapitaallasten	532
Aanpassing subsidie bibliotheek	-78.347
Loon-/prijsindexatie	-43.412
Lagere kosten onderhoud groen	40.000
Technische mutatie	-3.007
Bijstelling leges	75
Subsidies	-84
Overige posten	5.430
Saldo begroting 2024	-1.700.857

2.6 Programma 6: Sociaal Domein

We willen in Scherpenzeel een warme en krachtige samenleving zijn met mensen die naar elkaar omkijken, zichzelf kunnen zijn en een sociaal netwerk hebben dat hen steunt. Iedereen kan zichzelf zoveel mogelijk redden of weet hoe hij ondersteuning kan krijgen als dat niet lukt. Die ondersteuning is vooral gericht op het bieden van bestaanszekerheid, bevorderen van gezond gedrag, kansrijk opgroeien en het ontwikkelen van (basis)vaardigheden om de uitdagingen van het leven aan te kunnen. Het effect hiervan is dat inwoners beter in staat zijn om zelf, of met hulp van hun netwerk, in te spelen op de veranderingen en uitdagingen in hun leven, zodat ze zo min mogelijk afhankelijk zijn van hulp.

In dit programma ziet u de thema's uit het beleidsplan Sociaal Domein terug: Waardevol meedoen, Kansrijk Jong, veerkrachtig ouder worden. We richten ons in dit programma o.a. op het doorontwikkelen van de preventieve voorzieningen, om de beweging naar zelf en samenredzaamheid in te zetten. Daarbij worden de landelijke bewegingen zoals; de Hervormingsagenda Jeugd, Wonen, Ondersteuning en Zorg voor ouderen, Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) meegenomen in de uitwerking van de doelen. Om de integraliteit te waarborgen krijgen de doelen uit dit programma ook uitwerking in programma 3, 4, 5 en 7.

Programma Basis op orde

In februari 2023 heeft de raad opdracht gegeven om het sociaal domein op orde te brengen en dit toekomstbestendig te organiseren. We werken aan deze opgave met het programma 'Basis op Orde'. Het programma richt zich op een duurzame en robuuste inrichting van de dienstverleningsprocessen in het sociaal domein. Met als uiteindelijk doel: een hoogwaardige en efficiënte dienstverlening aan de inwoners van Scherpenzeel.

In het programma werken we aan:

- Een duurzame inrichting van de ICT-ondersteuning;
- Het uitwerken van dienstverleningsprocessen en werkinstructies, inclusief de implementatie daarvan;
- Het ontsluiten van managementinformatie om op kwaliteit en efficiency te kunnen sturen;
- Verdere professionalisering van contractmanagement;
- Versterking van het voorliggend veld en de organisatie van inhoudelijke sturing op het subsidieproces;
- Het verminderen van kwetsbaarheid door de samenwerking met voorliggend veld en (regio)partners te intensiveren;
- Het binden en boeien van medewerkers.

Tijdens de uitvoering van het programma brengen we ook de benodigde *structurele* organisatorische aanpassingen in beeld (inclusief de kosten). Het is nu nog te vroeg om daar al concrete voorstellen voor te doen. Wij verwachten in de voorjaarsrapportage 2024 met onderbouwde voorstellen te komen.

Waardevol Meedoen

In dit onderdeel gaat het vooral om het versterken van de veerkracht en zelfredzaamheid van mensen. Iedereen kan meedoen en heeft een sociaal netwerk waar je op terug kunt vallen. Inwoners voor wie kansen niet vanzelfsprekend zijn, bieden we gericht ondersteuning. Om dit programma goed en gericht uit te kunnen voeren, is het nodig dat de

focus eerst komt te liggen op de basis op orde brengen en het in beeld brengen waar de behoeftes liggen binnen Scherpenzeel.

Beoogd maatschappelijk effect: Een warme en krachtige samenleving, waarin elke inwoner naar eigen kunnen mee kan doen.

Doel	Stimuleren zinvolle daginvulling
Wat gaan we daarvoor doen:	
• We onderzoeken welk aanbod versterkend is op het gebied van welzijn.	
• We koppelen de subsidiecyclus aan de beleidscyclus voor een vraaggericht aanbod en monitoring.	
• We bieden kwetsbare mensen kansen om aan het werk te gaan.	
Het bovenstaande doel wordt verder uitgewerkt in programma 3 en 4 en draagt bij aan het programma 'basis op orde'.	

Doel	Stimuleren van het Goede gesprek/Normaliseren
Wat gaan we daarvoor doen:	
• We organiseren gesprekken met inwoners rondom 'iedereen doet mee' in het kader van het maatschappelijk gesprek.	
• We identificeren welke levensgebeurtenissen veel impact hebben op de inwoner en organiseren een passend groepsaanbod hiervoor.	
• We geven de inwoner handvatten voor levensgebeurtenissen door onder andere het opzetten van Welzijn op recept.	
In de gesprekken met inwoners hebben we aandacht voor alle inwoners van Scherpenzeel. Hiermee wordt er een beeld gevormd wat er speelt op het gebied van maatschappelijke onderwerpen binnen Scherpenzeel. Hier kan het aanbod vervolgens op worden aangepast en zorgen voor een warme en krachtigere samenleving.	

Doel	Vergroten basisvaardigheden en zelfredzaamheid van onze inwoners
Wat gaan we daarvoor doen:	
• We geven meer bekendheid aan het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in de Bibliotheek Scherpenzeel.	
• We stimuleren de financiële zelfredzaamheid van onze inwoners.	
• We brengen de doelgroep voor het Taalhuis in beeld.	
Dit doel wordt voornamelijk uitgewerkt in programma 3, 4 en 5. De focus voor het vergroten van de basisvaardigheden ligt bij de activiteiten van het taalhuis en de bibliotheek.	

Doel	Vergroten van de bestaanszekerheid van onze inwoners
Wat gaan we daarvoor doen:	
• We geven de minimaregelingen efficiënter en effectiever vorm.	
• We ontwikkelen de vormgeving van de vroegsignalering en de schuldhulpverlening.	
• We vergroten de bekendheid van de gemeentelijke regelingen en de schuldhulpverlening bij de inwoners en maatschappelijke partners.	
• We implementeren de Wet inburgering 2021 verder.	
• We ontwikkelen een aanpak tegen energiearmoede.	
Dit doel wordt ook verder uitgewerkt bij programma 7. In de tweede helft van 2023 vindt een Minima Effecten Rapportage (MER) plaats. Op basis van dit onderzoek zal gekeken worden hoe we de minimaregelingen efficiënter en effectiever vorm kunnen geven voor de inwoner. Ook zal de meerwaarde van de minimapas worden onderzocht. De middelen die hiervoor nodig zijn, zullen meegenomen worden in de voorjaarsrapportage 2024. Het vergroten van de bestaanszekerheid van kinderen wordt ook meegenomen in de aanpak tegen kinderarmoede.	

Kansrijk Jong

In deze paragraaf gaat het om gezond en veilig opgroeien. Dat betekent dat we vroeg starten met preventieve activiteiten voor bepaalde kwetsbare doelgroepen. En (vroegtijdig) signaleren als extra ondersteuning noodzakelijk is. Het gaat zowel om werken aan en benutten van kans en kracht van iemand als ook het signaleren en beperken van mogelijke risico's.

Beoogd maatschappelijk effect: Een gezond en veilig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel	Ondersteunen in het normale leven
Wat gaan we daar voor doen:	
• We bieden opvoedondersteuning (individueel of in een groep) aan ouders/opvoeders en stimuleren ouders/opvoeders elkaar te ondersteunen.	
• We organiseren gesprekken met inwoners en met partners. We gaan het gesprek aan over normaliseren en stimuleren van het 'normale' leven.	
• We stimuleren gezond gedrag, zowel mentaal als fysiek.	
Bovenstaande acties worden mede uitgewerkt in de Programma's 4, 5 en 7.	

Doel	Helpen kansen pakken	
Wat gaan we daar voor doen:		
	<ul style="list-style-type: none"> • We vergroten de kanselijkheid onder onze jeugd door het ontwikkelen van een aanpak tegen kinderarmoede en te investeren in een Kansrijke Start voor ieder kind. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • We versterken basisvaardigheden door in te zetten op het stimuleren van de taalontwikkeling. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • We maken mogelijk dat iedereen mee kan doen door in te zetten op preventie, eigen kracht en beweegactiviteiten. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • We stellen een jeugdpreventieplan 'Kansrijk opgroeien' op waarin we stimuleren dat onze jeugd een kansrijke opvoeding krijgt. Waarbij het model 'Opgroeien in Kansrijke Omgeving' leidend is. 	
<p>Bovenstaande acties worden ook uitgewerkt in Programma 4, 5 en 7.</p> <p>Kanselijkheid staat bij dit doel centraal. Elke actie die gedaan wordt is er op gericht om de kanselijkheid te vergroten. Ieder kind verdient een kans om op te groeien in een kansrijke omgeving, waardoor ze zich op latere leeftijd beter kunnen redden. Het model 'Opgroeien in een Kansrijke omgeving' geeft een goede basis om erachter te komen wat de oorzaken zijn achter het alcohol en drugsgebruik onder jongeren. Om vervolgens gericht op de oorzaak van het middelengebruik aan te pakken.</p>		

Veerkrachtig ouder worden

Beoogd maatschappelijk effect: (Oudere) inwoners zijn veerkrachtig en zijn zo veel en zo lang mogelijk zelfredzaam.

Doel	Inwoners wonen langer en veilig zelfstandig thuis	
Wat gaan we daarvoor doen:		
	<ul style="list-style-type: none"> • We versterken de verbinding tussen preventieve voorzieningen en de gemeente. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • We evalueren of onze mantelzorgondersteuning en -waardering voldoet aan de behoefte van de mantelzorgers en degene die de mantelzorg krijgt. Om zo de steun vanuit het eigen netwerk zo krachtig mogelijk te houden. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wij geven invulling aan valpreventie. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • We spelen er vroegtijdig op in wanneer het fysiek of mentaal lastiger wordt om zelfstandig te wonen. 	

Doel	Inwoners kunnen omgaan met (levens)veranderingen		
Wat gaan we daarvoor doen:			
	<ul style="list-style-type: none"> We versterken de zichtbaarheid van cliëntondersteuning zodat mensen goed begeleid kunnen worden bij het komen tot passende en duurzame ondersteuning. 		
	<ul style="list-style-type: none"> We onderzoeken welke levensgebeurtenissen van invloed zijn op inwoners waardoor preventief ingezet kan worden. 		
	<ul style="list-style-type: none"> We onderzoeken of het aanbod voor digitalisering voor ouderen en overige specifieke doelgroepen toereikend is. 		
<p>In 2023 geven wij uitvoering aan de specifieke uitkering (SPUK) versterken cliëntondersteuning, een onderdeel hiervan is het uitvoeren van een onderzoek waaruit mogelijk een uitbreiding in uren nodig is voor de cliëntondersteuning. De middelen die hiervoor nodig zijn, zullen meegenomen worden in de voorjaarsrapportage 2024.</p>			

Risico's

Door de minister wordt toegewerkt naar een landelijk tarief voor de jeugdbescherming. Dit om de werkdruk te verlagen bij de Gecertificeerde instellingen en de beschikbaarheid van zorg te vergroten.

De ingangsdatum van de invoering van deze aangepaste tarieven is gepland op 1 januari 2024. Er is nog geen akkoord bereikt. Op dit moment is het moeilijk een inschatting te maken wat de consequenties van deze landelijke afspraken zijn voor gemeenten.

BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2019	2020	2021	2022
Banen	Aantal per 1.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	804,2	781,3	705	680
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	-	-	-	-
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	2,0	3,0	3,0	nnp
Netto arbeidsparticipatie	% mensen dat een baan heeft tussen 15 en 67 jaar	73,6	73,5	75,0	76,7
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	131,8	148,3	96,8	111,0
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1,00	nnp	nnp	nnp
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	105,7	183,5	134,1	nnp
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	-	-	11,0	10,9
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	-	-	1,0	0,9
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren tot 18 jaar	-	-	-	-
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	560	580	600	600

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Gemeentelijke indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2019	2020	2021	2022
Onvoldoende regie over het eigen leven	% inwoners van 18 jaar en ouder	-	11,0	-	13,0
Vrijwilligerswerk	% inwoners van 18 jaar en ouder	-	36,0	-	34,0
Moeite met rondkomen	% inwoners van 18 jaar en ouder		10,0	-	15,0
Ervaren van opvoedproblematiek	% ouders				13,0
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door één of meer factoren	% van alle jongeren 13-16 jaar			34,0	
	% van alle meisjes 13-16 jaar			51,0	
	% van alle jongens 13-16 jaar			16,0	
Mantelzorg (zeer) zwaar of overbelast	% mantelzorgers				9,0
Missen van emotionele steun	% van inwoners 50-64 jaar				7,0
Zichtbaarheid cliëntondersteuning					42,0

Met de jaarlijkse cliëntervaringsonderzoeken t.a.v. cliëntondersteuning meten wij de bekendheid. Streefdoel is om van 42% in 2022 naar 60% in 2024 te gaan.

Financiën

P6	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.689.064	-1.679.258	-685.920	-666.747	-655.222	-627.162
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.493.284	-1.473.401	-373.120	-373.645	-376.848	-349.072
6.3 Inkomensregelingen	-1.970.044	-1.940.688	-1.724.935	-1.724.935	-1.724.935	-1.724.935
6.4 WSW en beschut werk	-234.695	-220.719	-295.399	-295.399	-293.828	-293.828
6.5 Arbeidsparticipatie	-241.050	-279.173	-169.028	-169.028	-169.028	-169.028
6.6/6.71/6.81 Wmo	-2.019.901	-1.927.667	-2.186.674	-2.198.774	-2.211.438	-2.224.531
6.72/6.73/6.74/6.82 Jeugdhulp	-3.612.960	-3.208.413	-3.681.138	-3.658.858	-3.658.858	-3.658.858
Totaal Lasten	-11.261.000	-10.729.319	-9.116.214	-9.087.386	-9.090.157	-9.047.414
Baten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.236.406	1.114.315	38.451	39.585	28.060	0
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	29.207	26.938	26.938	27.776	0
6.3 Inkomensregelingen	1.299.404	1.044.076	1.044.076	1.044.076	1.044.076	1.044.076
6.4 WSW en beschut werk	54.252	35.709	35.709	35.709	35.709	35.709
6.6/6.71/6.81 Wmo	84.383	50.000	50.000	67.000	70.000	70.000
6.72/6.73/6.74/6.82 Jeugdhulp	0	0	40.000	200.000	200.000	200.000
Totaal Baten	2.674.445	2.273.307	1.235.174	1.413.308	1.405.621	1.349.785
Saldo van baten en lasten	-8.586.555	-8.456.012	-7.881.040	-7.674.078	-7.684.536	-7.697.629
Mutatie reserves						
Er is geen sprake van reservemutaties	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-8.586.555	-8.456.012	-7.881.040	-7.674.078	-7.684.536	-7.697.629

Toelichting financiële mutaties 2023-2024

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2023	-8.456.012
T/m kademota 2024-2027 vastgestelde mutaties	583.342
Startsaldo voor begroting 2024-2027	-7.872.670
Kosten jeugd	-24.719
Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen	-3.458
Loon-/prijsindexatie	102.047
Technische mutatie	-15.392
ICT Sociaal Domein	-40.000
Subsidies	-19.746
Overige posten	-7.102
Saldo begroting 2024	-7.881.040

2.7 Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

We werken aan een gezond en prettig leefmilieu voor onze inwoners en ondernemers. We dragen zorgen voor het inzamelen en afvoeren van afvalstoffen en afvalwater op milieuhygiënisch verantwoorde wijze. Daar waar mogelijk en/of wenselijk dragen we zorg voor een meer duurzame inrichting van de openbare ruimte, stimuleren we milieuvriendelijk beheer en versterken we landschap en biodiversiteit. De energietransitie en warmtetransitie zijn ook onderdeel van dit programma. Ook dragen we zorg voor voldoende en adequate begraafmogelijkheden.

Volksgezondheid

Gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Voor de gemeente is het van belang dat haar inwoners gezond en vitaal zijn. Door het bevorderen van gezondheid en vitaliteit kunnen zorgkosten verminderen en soms wel voorkomen worden.

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doel	Inwoners zijn gezond en vitaal
Wat gaan we daarvoor doen:	
<ul style="list-style-type: none">• We organiseren bijeenkomsten voor partners en inwoners rondom middelengebruik.	
<ul style="list-style-type: none">• We zetten in op een regionale samenwerking op het gebied van gezondheidsbevordering.	
<ul style="list-style-type: none">• We willen dat inwoners in staat zijn om hittestress te voorkomen door uitvoering te geven aan het lokaal hitteplan.	

Afval

Beoogd maatschappelijk effect: Scherpenzeel is een schoon dorp met zo min mogelijk zwerfafval.

Doel	Van afval naar grondstoffen, door transitie van afvalscheiding naar circulariteit en hergebruik van grondstoffen.
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none">• We zorgen dat inwoners en bedrijven hun afval op de juiste wijze kunnen aanbieden.	
<ul style="list-style-type: none">• We stimuleren en belonen inwonerinitiatieven die zwerfafval verminderen.	
<ul style="list-style-type: none">• We zetten in op verdergaande afvalscheiding bij huishoudens.	
De landelijke doelstelling voor de hoeveelheid restafval is 30 kg restafval per inwoner in 2025. Om dit te bereiken moeten ook in Scherpenzeel inwoners nog beter hun afval scheiden, zodat de hoeveelheid restafval verder afneemt.	

Milieubeheer

Beoogd maatschappelijk effect: Een duurzame en leefbare omgeving.

Doel	Inwoners, bedrijven en gemeenten werken aan een Energieneutraal 2050
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none">• We stellen de RES 2.0 Regio Foodvalley op.	
<ul style="list-style-type: none">• We stellen een zonneladder en windwijzer op.	
<ul style="list-style-type: none">• We zorgen voor uitbreiding van zonnepanelen op daken en boven restgronden.	
Scherpenzeel heeft zich gecommitteerd aan de Gelderse doelstelling 55% CO ₂ -reductie in 2030 en heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Hiermee werken we aan de afspraken uit het Klimaatakkoord.	

Begraafplaatsen

Beoogd maatschappelijk effect: Er zijn voldoende begraaf- en gedenkmogelijkheden voor inwoners van Scherpenzeel.

Gemeente Scherpenzeel heeft twee begraafplaatsen: Glashorst en Lambalgen. Midden in het dorp ligt begraafplaats Glashorst. Deze fungeert deels als begraafplaats en deels als park. Op Glashorst worden geen graven meer uitgegeven. Bijzettingen vinden sporadisch plaats. Vrijwel alle begravingen in onze gemeente vinden plaats op begraafplaats Lambalgen. Door de fraaie groene inrichting en de rust vervult ze ook een belangrijke ecologische functie en draagt verder bij aan fysiek en mentaal welzijn van bezoekers.

Doel	De begraafplaatsen zijn voor iedereen toegankelijk en beschikbaar
Wat gaan we daar voor doen:	
<ul style="list-style-type: none">• We breiden de begraafplaats Lambalgen uit.	
<ul style="list-style-type: none">• We maken de exploitatie en het beheer van de begraafplaats toekomstbestendig door het begraafplaatsbeleid in 2025 te herzien.	
In 2023-2024 wordt het grondlichaam van de uitbreiding begraafplaats Lambalgen gerealiseerd. Daarna zal de grond één jaar moeten rusten/inklinken. Vervolgens wordt in 2025 de uitbreiding volledig gerealiseerd zodat in 2026 de uitbreiding gereed is om in gebruik te nemen. Bij het toekomstbestendig maken van het begraafplaatsbeleid kijken we ook naar de aula. We komen daarvoor met een apart voorstel.	

BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2019	2020	2021	2022
Hernieuwbare elektriciteit	%	3,6	6,0	8,4	nrb
Omvang huishoudelijk restafval	Aantal kilogram per inwoner per jaar	80	104	80	nrb

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P7	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
7.1 Volksgezondheid	-415.899	-449.921	-675.386	-675.386	-669.142	-657.805
7.2 Riolering	-989.993	-875.002	-854.944	-874.696	-891.193	-889.087
7.3 Afval	-913.440	-939.626	-948.296	-926.300	-914.323	-913.048
7.4 Milieubeheer	-130.991	-515.212	-417.344	-419.286	-419.286	-419.286
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-212.115	-218.360	-253.531	-253.080	-288.080	-287.082
Totaal Lasten	-2.662.438	-2.998.121	-3.149.501	-3.148.748	-3.182.024	-3.166.308
Baten						
7.1 Volksgezondheid	0	17.014	17.581	17.581	11.337	0
7.2 Riolering	1.285.791	1.352.564	1.273.595	1.290.674	1.303.540	1.301.299
7.3 Afval	1.120.846	1.153.059	1.164.059	1.164.059	1.164.059	1.164.059
7.4 Milieubeheer	5.772	319.010	215.951	217.893	217.893	217.893
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	198.701	150.229	155.487	163.500	163.500	163.500
Totaal Baten	2.611.110	2.991.876	2.826.673	2.853.707	2.860.329	2.846.751
Saldo van baten en lasten	-51.328	-6.245	-322.828	-295.041	-321.695	-319.557
Mutatie reserves						
Onttrekkingen						
Duurzaamheid	90.000	90.000	90.000	36.358	0	0
Totaal onttrekkingen	90.000	90.000	90.000	36.358	0	0
Mutatie reserves	90.000	90.000	90.000	36.358	0	0
Resultaat	38.672	83.755	-232.828	-258.683	-321.695	-319.557

Toelichting financiële mutaties 2023-2024

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2023	83.755
T/m kadernota 2024-2027 vastgestelde mutaties	-207.418
Startsaldo voor begroting 2024-2027	-123.663
Actualisatie kapitaallasten	20.362
Toename energiekosten	-25.659
Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen	-132.181
Loon-/prijsindexatie	-160.058
Subsidies	-8.621
Technische mutatie	-3.828
Baten/lasten afval	33.401
Baten/lasten riolering	72.161
Bijstelling leges	5.258
Mutatie reserves	90.000
Saldo begroting 2024	-232.828

2.8 Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Scherpenzeel blijft zich ontwikkelen in ruimtelijke zin. Daarbij dringen allerlei urgente thema's zich op: de nieuwe Omgevingswet, de woningnood, de energietransitie. Het is onze ambitie om obstakels te overwinnen en op duurzame wijze te voorzien in de woonbehoefte van Scherpenzeelers. Om hier echt samen de schouders onder te zetten, trekken we nauw en tijdig op met inwoners en gemeenteraad.

Beoogd maatschappelijk effect: Een vitaal en ondernemend Scherpenzeel waarin het prettig wonen en werken is.

Doel	Werken volgens de Omgevingswet
Wat gaan we daar voor doen:	
• We stellen gefaseerd het omgevingsplan op.	
• We stimuleren en waar nodig verplichten tot samenlevingsparticipatie op het gebied van de fysieke leefomgeving.	
• We houden onze omgevingsvisie actueel.	
Vanaf 1 januari 2024 geldt de Omgevingswet. Een wet die staat voor heldere en eenvoudige regels voor de fysieke leefomgeving. Zo komt er één omgevingsplan voor de gehele gemeente. Dit omgevingsplan vervangt onze bestemmingsplannen en meerdere lokale verordeningen. De opstelling hiervan zal gefaseerd plaatsvinden tot 2032 waarbij we inzetten op minimaal een gelijkblijvend dienstverleningsniveau. De Omgevingswet staat ook voor ruimte voor initiatieven. Participatie wordt gestimuleerd en voor grotere en/of complexe plannen en projecten verplicht gesteld.	

Doel	Herinrichting van het centrum
Wat gaan we daar voor doen:	
• We maken de verplaatsing van de supermarkten mogelijk.	
• We houden ons centrum bereikbaar.	
• We zorgen voor voldoende parkeergelegenheid in het centrum.	
Een belangrijke ingreep in het centrum is de verplaatsing van de beide supermarkten. Dit vindt met name in 2024 zijn beslag. Bij de supermarkten wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid. Met deze ingrepen wordt ook de start ingeluid van de herinrichting van het gehele centrumgebied. Deze herinrichting wordt tegelijk opgepakt met de vervanging van de riolering en moet niet alleen kwaliteitswinst opleveren, maar ook een verbeterde bereikbaarheid, doorstroming en veiligheid. Tevens wordt het in 2023 uitgevoerde verkeersonderzoek bij betrokken.	

Doel	Een beheerste groei van het dorp
Wat gaan we daar voor doen:	
• We verkennen toekomstige woon- en werklocaties.	
• We bereiden inbreidings- en uitbreidingsplannen voor en voeren deze uit.	
• We stellen een dorpsfonds in voor de gehele gemeente.	
• We actualiseren ons woonbeleid met aandacht voor starters en ouderen.	
<p>In Scherpenzeel is behoefte aan wonen en werken. Daarvoor maken wij als gemeente omgevingsplannen (voorheen bestemmingsplannen) of geven omgevingsvergunningen af. Zowel voor inbreidingsplannen (de Hertog van Gelre en het Holevoetplein), als voor uitbreidingsplannen (Zelder en Nieuwe Koepel). Omdat planvorming veel tijd in beslag neemt, verkent de gemeente ook toekomstige woon- en werklocaties. Deze zijn onder meer benoemd in de Omgevingsvisie Scherpenzeel. Door op tijd te starten met de benodigde planologische procedures streven we naar het voorkomen van een toekomstige terugval in de bouwproductie.</p> <p>Voor de ontwikkellocaties in Scherpenzeel-Zuid is met de Structuurvisie 2013 ook een fonds ingesteld ten behoeve van de inrichting van de openbare ruimte. Dit fonds willen we uitbreiden naar de gehele gemeente om ervoor te zorgen dat nieuwe ruimtelijke projecten meebetalen aan de voorzieningen van maatschappelijk belang en de ruimtelijke kwaliteit.</p> <p>We stemmen onze woningbouwplannen zoveel mogelijk af op de behoefte. Voor dit doel zijn de plannen voor de Nieuwe Koepel nog aangepast om zo meer betaalbare woningen toe te voegen. Bij de volgende nieuwe woningbouwprojecten zetten we ons in voor een groter aandeel betaalbare woningen in lijn met de regionale afspraken. We geven waar mogelijk ruimte aan inbreiding met aandacht voor betaalbare woningen voor starters, ouderen, spoedzoekers en andere aandachtsgroepen.</p> <p>Met de grote woonopgaven die er niet alleen lokaal, maar ook landelijk liggen, passen we ons woonbeleid aan op de nieuwe landelijke regelgeving vanuit de Scherpenzeelse situatie en onderzoeken we lokale mogelijkheden voor woningsplitsing/perceelsplitsing.</p>	

Doel	Verduurzamen van woningen
Wat gaan we daar voor doen:	
• We continueren het Energieloket.	
• We blijven Toekomstbestendig-wonen leningen beschikbaar stellen voor particulieren en vve's.	
• We helpen kwetsbare woningeigenaren met een slecht geïsoleerd huis.	
• We voeren de transitievisie warmte uit in de verkenningsbuurten.	
<p>Om onze energiedoelstellingen te behalen zetten we in op energiebesparing, o.a. door voortzetting van het Energieloket, collectieve (inkoop)acties, financieringsconstructies en gaan we in 2024 aan de slag met de regeling voor kwetsbare woningeigenaren met een slecht geïsoleerd huis. Deze regeling sluit aan bij de Energiearmoede regeling waar we verder aan werken. Zie ook de acties in programma 6.</p>	

Doel	Meer ruimte voor bedrijvigheid		
Wat gaan we daar voor doen:			
• We zetten ons in voor een uitbreiding van het bedrijventerrein ten zuiden van de Stationsweg.			
• We herinrichten de openbare ruimte op bedrijventerrein 't Zwarte Land.			
• In ons buitengebied blijft ruimte voor agrarische bedrijvigheid en ondersteunen we waar nodig de transitie van agrarische bedrijven.			
• We actualiseren het functieveranderingsbeleid in het buitengebied.			
<p>Met de groei van Scherpenzeel hebben we ook behoefte aan een groei van bedrijvigheid. Deze groei voor kleine en (middel-)grote bedrijven is gedacht ten zuiden van de Stationsweg. Daarnaast gaan we werken aan het herinrichten van de openbare ruimte van 't Zwarte Land waarbij zowel oog is voor het oplossen van bestaande knelpunten als voor een toekomstgerichte duurzame inrichting. De agrarische sector wacht de komende jaren turbulente tijden, mede als gevolg van de piekbelastersregeling. Veel is nog onduidelijk, maar voor Scherpenzeel is de agrarische gemeenschap een belangrijk onderdeel van de identiteit. Ook in de toekomst blijft er ruimte om in het buitengebied te blijven ondernemen. Waar transities noodzakelijk of gewenst zijn, ondersteunt de gemeente deze processen. Hier sluit de lopende actualisatie van het functieveranderingsbeleid bij aan.</p>			

BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2019	2020	2021	2022
Gemiddelde WOZ waarde	x 1000 Euro	276	298	313	347
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	9,1	14,5	28,9	2,6
Demografische druk	% van pers. met leeftijd 0-20 en 65+ t.o.v. 20-65	82,9	81,9	80,3	80,2
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	749	762	815	890
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	774	786	834	914

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Financiën

P8	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
8.1 Ruimte en leefomgeving	-358.786	-438.467	-781.187	-348.437	-331.819	-330.437
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-959.057	-1.753.770	-1.986.868	-1.767.609	-2.519.818	-2.492.830
8.3 Wonen en bouwen	-954.321	-904.366	-989.260	-931.861	-924.414	-915.510
Totaal Lasten	-2.272.163	-3.096.603	-3.757.315	-3.047.907	-3.776.051	-3.738.777
Baten						
8.1 Ruimte en leefomgeving	100.213	41.904	476.121	43.371	43.371	43.371
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	497.375	1.345.369	2.593.612	3.039.461	3.143.944	3.111.449
8.3 Wonen en bouwen	566.801	472.650	520.330	520.330	520.330	520.330
Totaal Baten	1.164.389	1.859.923	3.590.063	3.603.162	3.707.645	3.675.150
Saldo van baten en lasten	-1.107.774	-1.236.680	-167.252	555.255	-68.406	-63.627
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Grondexploitatie	0	0	-543.463	-1.062.051	-410.337	-36.131
Totaal toevoegingen	0	0	-543.463	-1.062.051	-410.337	-36.131
Onttrekkingen						
Grondexploitatie	26.000	747.218	135.866	3.315.513	257.476	313.777
Sociale woningbouw	0	0	40.000	0	0	0
Omgevingswet	0	18.000	18.000	18.000	1.382	0
Totaal onttrekkingen	26.000	765.218	193.866	3.333.513	258.858	313.777
Mutatie reserves	26.000	765.218	-349.597	2.271.462	-151.479	277.646
Resultaat	-1.081.774	-471.462	-516.849	2.826.717	-219.885	214.019

Toelichting financiële mutaties 2023-2024

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2023	-721.462
T/m kademota 2024-2027 vastgestelde mutaties	253.909
Startsaldo voor begroting 2024-2027	-467.553
Actualisatie grondexploitatie	-150.910
Loon-/prijsindexatie	26.467
Omgevingsvergunningen	47.680
Bijstelling leges	1.467
Overige posten	26.000
Saldo begroting 2024	-516.849

3 Paragrafen

- 3.1 Lokale heffingen
- 3.2 Financiering
- 3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 3.4 Onderhoud kapitaalgoederen
- 3.5 Bedrijfsvoering
- 3.6 Wet open overheid
- 3.7 Verbonden partijen
- 3.8 Grondbeleid
- 3.9 Duurzaamheid

3.1 Lokale heffingen

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De lokale heffingen bestaan uit belastingen (bijvoorbeeld Onroerende Zaakbelasting (OZB) en toeristenbelasting), bestemmingsheffingen (Rioolheffing en Afvalstoffenheffing) en rechten (bijvoorbeeld Leges en Begraafrechten).

Voorlopige tarieven 2024

Tarief/Belasting	2023	2024	Lasten- stijging (%)
Onroerend Zaakbelasting			
Woningen			
Eigenaar woning, percentage van de WOZ-waarde	0,0943%	0,1000%	6,0%
Eigenaar niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,2325%	0,2465%	6,0%
Gebruiker niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,1587%	0,1682%	6,0%
Afvalstoffenheffing			
Vaste tarieven			
Vast bedrag	€ 200,00	€ 202,06	1,0%
Extra container GFT Afval	€ 47,60	€ 48,09	1,0%
Omwisselen of extra afvalcontainer	€ 55,00	€ 55,57	1,0%
Variabele tarieven			
Lediging container 240 L	€ 6,05	€ 6,11	1,0%
Lediging container 140 L	€ 3,65	€ 3,69	1,0%
Aanbieding ondergrondse container, per aanbieding	€ 1,00	€ 1,01	1,0%
Rioolheffingen			
Woningen			
Per woning tot 500 m ³	€ 241,12	€ 250,02	3,7%
Voor elke 100 m ³ of gedeelte ervan boven de 500 m ³	€ 57,77	€ 59,90	3,7%
Niet woningen			
Per niet-woning tot 500 m ³	€ 262,56	€ 272,25	3,7%
Voor elke 100 m ³ of gedeelte ervan boven de 500 m ³	€ 62,91	€ 65,23	3,7%
Voor percelen die geen leidingwater verbruiken of grondwater oppompen	€ 55,73	€ 57,79	3,7%
Overige belastingen			
Hondenbelasting			
Eerste hond	€ 75,94	€ 78,60	3,5%
Elke volgende hond	€ 127,37	€ 131,83	3,5%
Kenneltarief	€ 585,69	€ 606,19	3,5%
Toeristenbelasting			
Per persoon, per overnachting	€ 1,87	€ 1,87	0,0%
Leges			
Voltrekken van een huwelijk, vanaf	€ 273,85	€ 273,85	0,0%
Afgifte paspoort, vanaf	€ 58,80	€ 58,80	0,0%
Afgifte Nederlandse identiteitskaart, vanaf	€ 37,95	€ 37,95	0,0%
Afgifte rijbewijs, vanaf	€ 48,15	€ 48,15	0,0%

Lokale lastendruk

Op basis van de voorlopige tarieven 2024 is dit de ontwikkeling van de lastendruk:

	2023		2024		
Heffing	Grondslag	Tarief	Oplegging	Tarief	Oplegging
OZB	408.637	0,0943%	385,34	0,1000%	408,50
Rioolheffing		241,12	241,12	250,02	250,02
Afvalstoffenheffing	vast tarief	200,00	200,00	202,06	202,06
Afvalstoffenheffing	Container 240 liter - 7 ledigingen	6,05	42,35	6,11	42,77
Totaal			868,81		903,35
Mutatie lasten t.o.v. voorgaand jaar:					34,53
					4,0%

Kwijtschelding

Op de gemeentelijke website staan de beleidsregels opgenomen, die wij hanteren voor kwijtschelding van belastingen.

Baten lokale heffingen

Belastingen, heffingen & rechten	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Belastingen				
Onroerende Zaakbelasting woningen	1.612.019	1.708.740	1.751.458	1.795.258
Onroerende Zaakbelasting areaaluitbreiding	0	48.250	82.300	118.000
Onroerende Zaakbelasting gebruikers	275.692	292.234	299.540	307.040
Onroerende Zaakbelasting niet-woningen	451.513	478.604	490.569	502.819
Toeristenbelasting	156.626	156.626	156.626	156.626
Hondenbelasting	47.539	47.539	47.539	47.539
Totaal belastingen	2.543.389	2.731.993	2.828.032	2.927.282
Heffingen				
Rioolheffing	1.193.802	1.215.332	1.215.332	1.215.332
Marktgeden	28.185	28.185	28.185	28.185
Afvalstoffenheffing	1.079.309	1.079.309	1.079.309	1.079.309
Totaal heffingen	2.301.296	2.322.826	2.322.826	2.322.826
Leges en rechten				
Begraafplaatsrechten	155.487	163.500	163.500	163.500
Leges Burgerzaken	159.293	159.293	159.293	159.293
Leges vergunningen APV etc.	3.772	3.772	3.772	3.772
Leges omgevingsvergunningen	499.880	499.880	499.880	499.880
Leges bestemmingsplanwijzigingen	43.371	43.371	43.371	43.371
Overige leges en rechten	40.718	42.218	42.218	42.218
Totaal leges en rechten	902.521	912.034	912.034	912.034
Kwijtscheldingen				
Kwijtscheldingen	-45.276	-45.276	-45.276	-45.276
Totaal kwijtscheldingen	-45.276	-45.276	-45.276	-45.276
Totaal lokale heffingen	5.701.930	5.921.577	6.017.616	6.116.866

Berekening kostendekkendheid

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten

Ter dekking van de afvalbeheerkosten wordt afvalstoffenheffing in rekening gebracht. Deze bestaat uit een vast basistarief per aansluiting plus een variabel deel op basis van het aantal aanbiedingen van de grijze kliko en het aantal inwerpen in een ondergrondse restafvalcontainer.

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Begroting 2023		Begroting 2024	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Kosten heffing	-777.918	72,8%	-758.223	71,0%
Inkomsten, excl heffingen	73.750	-6,9%	96.205	-9,0%
Netto kosten	-704.168	65,9%	-662.018	62,0%
Toe te rekenen kosten				
Overhead	-47.585	4,5%	-66.888	6,3%
Verkeer en vervoer	-28.246	2,6%	-29.348	2,7%
Capaciteit	-155.539	14,6%	-190.073	17,8%
BTW *1)	-132.771	12,4%	-119.528	11,2%
Toe te rekenen kosten	-364.141	34,1%	-405.836	38,0%
Totale kosten heffing	-1.068.309	100,0%	-1.067.854	100,0%
Opbrengsten heffing	1.068.309		1.079.309	
Mutatie voorziening	0		-11.455	
Totale opbrengsten heffing	1.068.309		1.067.854	
Dekkingspercentage heffing		100,0%		100,0%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via het BTW-compensatiefonds) compensabele BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool - en afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

Jaarlijks wordt in december de bijbehorende tarieventabel aangepast en vastgesteld.

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	Begroting 2023		Begroting 2024	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Kosten heffing	-509.277	49,7%	-593.263	46,6%
Inkomsten, excl heffingen	233	0,0%	233	0,0%
Netto kosten	-509.044	49,7%	-593.030	46,6%
Toe te rekenen kosten				
Overhead	-67.155	6,6%	-92.087	7,2%
Capaciteit	-219.507	21,4%	-261.681	20,6%
BTW *1)	-228.000	22,3%	-326.563	25,6%
Toe te rekenen kosten	-514.662	50,3%	-680.332	53,4%
Totale kosten heffing	-1.023.706	100,0%	-1.273.362	100,0%
Opbrengsten heffing	1.151.331		1.193.802	
Mutatie voorziening	-127.625		79.560	
Totale opbrengsten heffing	1.023.706		1.273.362	
Dekkingspercentage heffing		100,0%		100,0%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via het BTW-compensatiefonds) compensabele BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool - en afvalstoffenheffing.

Omgevingsvergunningen

De leges die de gemeente hanteert voor omgevingsvergunningen vloeien voort uit de legesverordening. Jaarlijks wordt in december de bijbehorende tarieventabel aangepast en vastgesteld.

In 2024 wordt uitgegaan van 12 omgevingsvergunningen.

Berekening kostendekkendheid omgevingsvergunningen	Begroting 2023		Begroting 2024	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Kosten heffing	-651.910	65,7%	-784.314	72,8%
Inkomsten, excl heffingen	20.450	-2,1%	20.450	-1,9%
Netto kosten	-631.460	63,7%	-763.864	70,9%
Toe te rekenen kosten				
Overhead	-52.409	5,3%	-72.122	6,7%
Capaciteit	-171.306	17,3%	-204.946	19,0%
BTW *1)	-136.774	13,8%	-36.613	3,4%
Toe te rekenen kosten	-360.489	36,3%	-313.681	29,1%
Totale kosten heffing	-991.949	100,0%	-1.077.545	100,0%
Opbrengsten heffing	452.200		499.880	
Totale opbrengsten heffing	452.200		499.880	
Dekkingspercentage heffing		45,6%		46,4%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via het BTW-compensatiefonds) compensabele BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool - en afvalstoffenheffing.

In de kosten op dit taakveld zit de volledige bijdrage aan de omgevingsdienst Oddv opgenomen. De Oddv doet meer dan vergunningverlening, waardoor de kosten op dit onderdeel hoger liggen dan de opbrengst van de heffing. Het uitsplitsen van de bijdrage van de Oddv is echter niet mogelijk.

3.2 Financiering

In deze paragraaf beschrijven we de uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie. De financieringsfunctie zorgt ervoor dat voldoende geld beschikbaar is zodat aan alle financiële verplichtingen kan worden voldaan. Hiervoor worden kortlopende en langlopende leningen aangetrokken. Onder de financieringsfunctie valt ook het verstrekken van leningen en garanties en het beheersen van financiële risico's.

Wet- en regelgeving

De kaders voor financiering staan vooral in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) en de Gemeentewet. In de Wet financiering decentrale overheden staan de regels voor het financieringsbeleid voor decentrale overheden. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat we bedachtzaam om moeten gaan met publieke middelen. Risicobeheersing is van groot belang. Het beheersen van renterisico's gebeurt enerzijds door het toepassen van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast zorgen wij ervoor, bij het uitzetten van liquide middelen, dat we voldoen aan een aantal eisen op gebied van treasury.

Het verstrekken van leningen evenals het verlenen van garanties en borgstellingen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Voor het overige dienen liquide middelen in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren) aangehouden te worden. In de Wet houdbare overheidsfinanciën zijn de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland. Alle gemeenten samen krijgen een plafond voor het totale EMU-tekort van gemeenten in een jaar.

Beleid

Treasury heeft als doel om een optimaal resultaat te bereiken tussen rentelasten en rentebaten, rekening houdend met de risico's. De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido).

Het beleid voor de treasuryfunctie van de gemeente Scherpenzeel is vastgelegd in het treasurystatuut, dat in 2023 is herzien en door de raad is vastgesteld.

We berekenen geen rentevergoeding over het eigen vermogen en voorzieningen en belastingen deze dus ook niet door aan de taakvelden.

Renteschema

In de notitie Rente 2017 van de commissie BBV wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en de jaarstukken. Het doel van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige en transparante wijze waarop gemeenten de (verwachte) rentelasten en -baten opnemen in de begroting en de jaarstukken.

Onderstaand schema geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop de rente wordt toegerekend aan grondexploitaties.

Renteschema		2024	2025	2026	2027	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	++	240.937	233.452	45.967	38.482
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-	-28.108	-6.655	-6.575	-6.494
Saldo rentelasten en rentebaten			212.829	226.797	39.392	31.988
c1.	Doorberekende rente aan de grondexploitatie	-/-	-158.627	-180.000	0	0
c2.	Doorberekende rente van projectfinanciering aan taakvelden	-/-	0	0	0	0
c3.	De rentebaait van doorverstrekte leningen	++	0	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen externe rente			-158.627	-180.000	0	0
d1.	Rente over eigen vermogen	++	0	0	0	0
d2.	Rente over voorzieningen	++	0	0	0	0
e.	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	0	0	0	0
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury			54.202	46.797	39.392	31.988

Leningenportefeuille

In onderstaand schema worden de mutaties van de leningenportefeuille voor het begrotingsjaar 2024 weergegeven. De opgenomen leningen hebben per 1 januari 2024 een nominale waarde € 10,5 mln., met vaste rentepercentages van 1,497% en naar verwachting 3%.

Eind 2023 wordt de lening afgelost welke is aangetrokken ten behoeve van het grondexploitatie project De Nieuwe Koepel, de verwachting is dat deze lening nog twee jaar wordt doorgerold. De rente valt in de grondexploitatie.

bedragen x 1.000

Opgenomen leningen	Boekwaarde			Boekwaarde		
	1 januari	Opname	Aflossing	31 december	Rentelast	Percentage
2023	11.021	6.000	6.521	10.500	70	1,497%/3%
2024	10.500	0	500	10.000	63	1,497%/3%
2025	10.000	0	6.500	3.500	55	1,497%/3%
2026	3.500	0	500	3.000	48	1,497%
2027	3.000	0	500	2.500	40	1,497%

Kasgeldlimiet en renterisico

Zowel binnen de renterisiconorm als kasgeldlimiet is er voor 2024 ruimte om geld aan te trekken. Dit wordt hieronder verder toegelicht.

Kortlopende financiering: kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een limiet aan het renterisico op korte termijn financiering. Vooral voor kortlopende financiering kan het renterisico groot zijn. Wijzigingen in de korte rente hebben direct invloed op de rentelasten.

Wij mogen in totaal niet meer dan 8,5% van de begrotingsomvang (totale lasten) aan leningen van korter dan 1 jaar hebben. Hieronder vallen dus de rekening-courant bij de

BNG (rood staan) en de aangetrokken kasgeldleningen. Dit maximum is wettelijk vastgelegd in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden. De gemeente mag in 2024 maximaal € 2.410.000 aan kortlopende leningen aantrekken. We hebben momenteel geen kortlopende financiering.

Langlopende financiering: renterisicobeheersing

Om te voorkomen dat er jaarlijks grote wijzigingen zijn in de rentelasten, schrijft de Wet financiering decentrale overheden de renterisiconorm voor. De jaarlijkse aflossingen en wijzigingen in de rente (bijvoorbeeld bij een rentevastperiode) mogen niet meer dan 20% van het begrotingstotaal zijn.

De renterisiconorm voor het jaar 2024 is bepaald op € 5.670.000.

Financieringsbehoefte

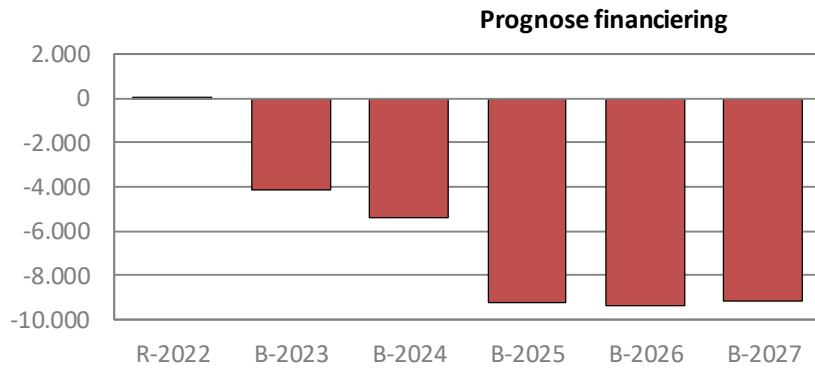
Begin 2024 bedraagt het totaalbedrag aan opgenomen leningen € 10,5 miljoen. Tekorten in de exploitatie worden gefinancierd met kasgeldleningen. Wanneer de financieringsbehoefte hoger is, trekken we langlopende leningen aan. Hoe hoog de financieringsbehoefte daadwerkelijk wordt, is afhankelijk van het tijdstip waarop de uitgaven plaatsvinden en van de opbrengsten die we realiseren. Langlopende leningen gaan we in principe aan voor 10 jaar. Als er sprake is van een gunstig rentepercentage, onderzoeken we of een langere looptijd gewenst is.

Met de BNG Bank is een zogenaamde financieringsovereenkomst gesloten waarin is geregeld dat, in vergelijking met andere marktpartijen, voordeliger tarieven worden aangeboden. Het betreft o.a. een kredietarrangement met een limiet van € 1,9 miljoen. De rente is gebaseerd op 1-maands Euribor met een opslag van 0,12%.

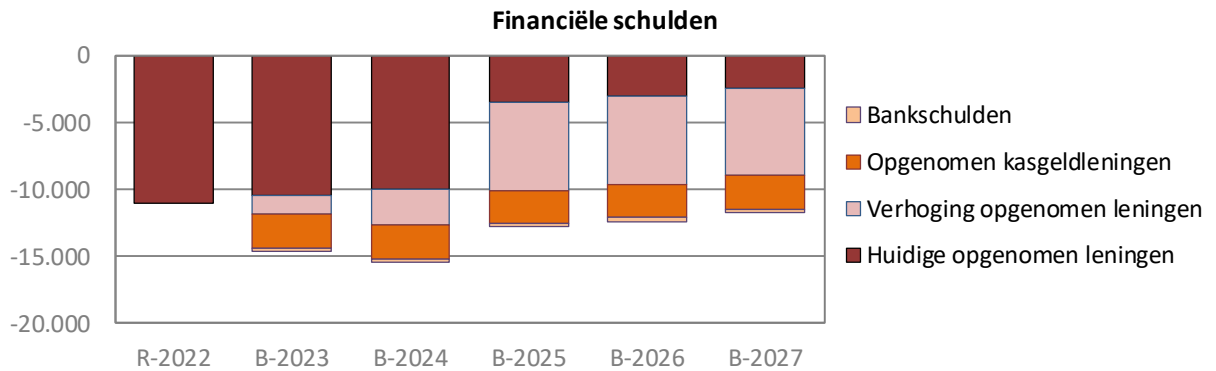
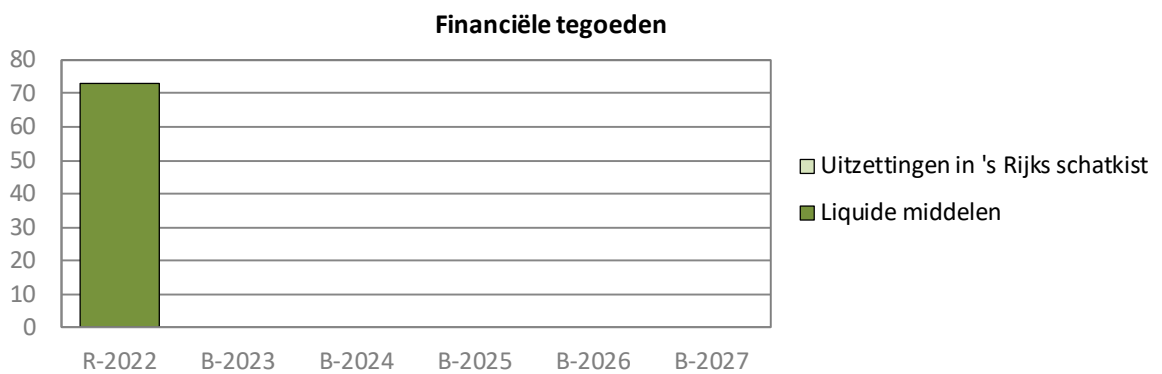
Liquiditeitspositie

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet	2024	2025	2026	2027
Netto vlottende schuld				
Vlottende schulden	2.764	2.684	2.751	2.747
Vlottende middelen	354	354	354	354
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	2.410	2.330	2.397	2.393
Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal	29.291	31.858	28.861	28.433
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	300	300	300	300
Toegestane kasgeldlimiet	2.490	2.708	2.453	2.417
Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder kasgeldlimiet	80	378	56	24
Overschrijding van de kasgeldlimiet				

Onderstaande grafiek laat de financieringsbehoefte zien, gebaseerd op de prognoses van de activa en passiva ten behoeve van de meerjarenbalans.

In de onderstaande grafieken wordt getoond hoe deze financiering wordt gerealiseerd.

Geprognosticeerde balans

bedragen x € 1.000

ACTIVA	Realisatie ultimo 2022	Begroting ultimo 2023	Begroting ultimo 2024	Begroting ultimo 2025	Begroting ultimo 2026	Begroting ultimo 2027
VASTE ACTIVA						
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	22.348	24.416	25.457	27.003	29.222	28.195
Financiële activa	4.727	5.075	5.014	4.951	4.878	4.803
Kapitaalverstrekingen	17	17	17	17	17	17
Verstrekke leningen	4.710	5.058	4.997	4.934	4.861	4.786
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	27.074	29.491	30.471	31.954	34.100	32.998
VLOTTENDE ACTIVA						
Voorraden	9.560	9.876	10.056	7.206	4.081	3.800
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	9.560	9.876	10.056	7.206	4.081	3.800
Uitzettingen < 1 jaar	2.870	2.870	2.870	2.870	2.870	2.870
Liquide middelen	73	0	0	0	0	0
Overlopende activa	1.803	1.803	1.803	1.803	1.803	1.803
Totaal Vlottende Activa	14.305	14.549	14.729	11.879	8.754	8.473
Totaal Activa	41.380	44.039	45.199	43.832	42.853	41.470

PASSIVA	Realisatie ultimo 2022	Begroting ultimo 2023	Begroting ultimo 2024	Begroting ultimo 2025	Begroting ultimo 2026	Begroting ultimo 2027
VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen	17.422	16.336	16.221	17.366	16.653	15.819
Algemene reserve	2.378	2.070	2.194	2.566	3.415	3.066
Bestemmingsreserves	15.256	14.092	13.655	13.950	13.587	12.750
Saldo van de rekening	-211	174	372	849	-349	3
Voorzieningen	9.805	9.953	10.433	10.573	10.701	10.831
Vaste schulden > 1 jaar	11.081	11.949	12.710	10.137	9.676	9.001
Totaal vaste passiva	38.308	38.238	39.364	38.076	37.030	35.651
VLOTTENDE PASSIVA						
Vlottende schulden < 1 jaar	1.355	4.084	4.118	4.039	4.106	4.102
Overlopende passiva	1.716	1.716	1.716	1.716	1.716	1.716
Totaal Vlottende Passiva	3.072	5.801	5.835	5.756	5.823	5.819
Totaal Passiva	41.380	44.039	45.199	43.832	42.853	41.470

EMU-saldo

Het EMU-saldo is in 1992 door de Economische en Monetaire Unie ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden mogelijk te maken. Het EMU-saldo (ook wel begrotingsaldo genoemd) is de optelsom van alle inkomsten en uitgaven van de Rijksoverheid en de decentrale overheden. Volgens de regels van de EMU, zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het vorderingentekort (het EMU-saldo) van een land niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden. Het EMU-saldo wordt dus vooral op landelijk niveau gebruikt.

De gemeente is een decentrale overheid. In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten in hun begroting ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken. Het EMU-saldo is voor de individuele gemeente echter geen sturingsvariabele. Dat komt omdat bij het EMU-saldo wordt gekeken naar het saldo van de begroting volgens het kasstelsel, naar welke geldstromen er in een jaar binnen komen en welke er uitgaan. De gemeente werkt echter met een baten-lasten stelsel, waarbij gestuurd wordt op een structureel sluitende (meerjaren)begroting. Door het verschil in gehanteerde stelsel kan het voorkomen dat bij een sluitende begroting, een gemeente toch een negatief EMU-saldo heeft.

Investeringen en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo.

EMU-saldo		Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1.	(+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	-115	1.145	-713	-833
2.	(-) Mutatie (im)materiële vaste activa	1.040	1.546	2.219	-1.027
3.	(+) Mutatie voorzieningen	480	140	127	130
4.	(-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	180	-2.850	-3.125	-281
5.	(-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-855	2.589	320	605

EMU-saldo referentiewaarde	2024	2025	2026	2027
EMU-saldo volgens berekening	-855	2.589	320	605
EMU-saldo referentiewaarde	-975	-975	-975	-975
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde	120	3.564	1.295	1.580
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde				

3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf beschrijft de voor de gemeente Scherpenzeel relevante financiële risico's, uitgaande van de actuele situatie, zowel in- als extern. Risicomanagement is een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van de gemeente. Hierdoor is het mogelijk om bij besluitvorming eventuele risico's op een juiste wijze te wegen. Deze paragraaf start met een toelichting op het doel van risicobeheer. Daarna wordt het risicoprofiel uiteengezet door de benodigde weerstandscapaciteit te relateren aan de beschikbare reserves. Vervolgens worden de belangrijkste risico's weergegeven. Het kader is vastgelegd in de Nota reserves en voorzieningen 2023 en de Financiële verordening 2023 gemeente Scherpenzeel.

Doel van risicobeheer

Risicobeheer is gericht op het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van de realiseerbaarheid van de gemeentelijke doelstellingen, de beheersing van risico's in bedrijfsprocessen en projecten, de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging en de naleving van relevante wet- en regelgeving. Bij het nemen van belangrijke beslissingen met een onzekere uitkomst worden de risico's overwogen alvorens tot een besluit te komen. Hierbij wordt dus expliciet de mate van risicoacceptatie bepaald en worden de financiële risico's die van invloed zijn op de beleidsuitvoering inzichtelijk en beheersbaar gemaakt. Door het inzicht in de risico's worden de raad, het college en de organisatie in staat gesteld om op een verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen/investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie.

Niet alle risico's laten zich financieel vertalen. Er zijn diverse risico's die geen financiële gevolgen hebben, maar wel belangrijk zijn om in beeld te hebben. In deze paragraaf ligt de nadruk op de financiële risico's omdat aan de hand daarvan het weerstandsvermogen wordt bepaald. Dit is een wettelijke verplichting die uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) komt.

Om inzicht in de risico's van de gemeente te verkrijgen, is een risico-inventarisatie uitgevoerd die twee keer per jaar wordt geactualiseerd. Door een risicosimulatie wordt het benodigde weerstandsvermogen berekend. De weerstandsratio geeft de verhouding weer tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit is een optelling van de algemene reserve, de post onvoorzien en de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit. Op basis van het risicobeleid is het gewenste weerstandsvermogen bepaald door de risico's te kwantificeren naar hun maximale financiële impact maal de kans dat het risico zich voor kan doen.

Voor de beoordeling is de onderstaande schaalindeling gehanteerd:

Kans op risico	Wegingsfactor	Omschrijving	Impact risico	Wegingsfactor	Hoogte risicobedrag (in €)
Klein	1,00	Onwaarschijnlijk	Klein	1,00	< 50.000
Middel	2,00	Aannemelijk	Middel	2,00	50.000 – 250.000
Groot	3,00	Waarschijnlijk	Groot	3,00	> 250.000

Kans x impact	Omschrijving	Grondslag wegingsfactor	Beheersmaatregel treffen?
1,00	Zeer laag	0,10	Niet
2,00	Laag	0,10	Niet
3,00	Gemiddeld	0,25	Bewaken
4,00	Gemiddeld	0,25	Bewaken
6,00	Hoog	0,50	Beheren
9,00	Zeer hoog	0,75	Beheren

Risico-inventarisatie

Omschrijving	Kans	Impact	Score	Financieel gevolg (maximaal)	Benodigde Beheren weerstands-capaciteit
Bedrijfsrisico's					
P0 1. Kwetsbaarheid omvang gemeentelijke organisatie	Middel	Groot	Hoog	500.000	250.000 Beheren
P0 2. Informatiebeveiliging	Middel	Groot	Hoog	1.300.000	650.000 Beheren
P0 3. Verontreinigingsincident riolering	Middel	Groot	Hoog	200.000	100.000 Beheren
P0 4. Overschrijding op civiele projecten	Middel	Middel	Gemiddeld	200.000	50.000 Bewaken
Eigendomsrisico's					
P8 5. Planschadeclaims	Klein	Groot	Gemiddeld	250.000	62.500 Bewaken
P4 6. Huisvesting onderwijs	Middel	Middel	Gemiddeld	500.000	125.000 Bewaken
Beleidsrisico's					
P1 7. Rampen en calamiteiten	Middel	Groot	Hoog	1.000.000	500.000 Beheren
P6 8. Bezuinigingen op de Wsw	Middel	Middel	Gemiddeld	150.000	37.500 Bewaken
P6 9. Jeugdzorg, volumestijging door open-einde regelingen	Middel	Groot	Hoog	350.000	175.000 Beheren
P6 10. Taakstelling Sociaal Domein	Middel	Middel	Gemiddeld	200.000	50.000 Bewaken
P6 11. Langer thuis wonen, effecten Wmo	Groot	Middel	Hoog	200.000	100.000 Beheren
P8 12. Omgevingswet (implementatie en uitvoering)	Middel	Middel	Gemiddeld	300.000	75.000 Bewaken
P8 13. Grondexploitaties	Klein	Klein	Zeer laag	2.890.600	289.060 Niet
Aansprakelijkheidsrisico's					
TOTAAL					2.464.060

Toelichting op de risico's en beheersmaatregelen

01. Kwetsbaarheid omvang gemeentelijke organisatie

Een kleine organisatie is relatief kwetsbaar. Bij ziekte en uitval van medewerkers is het lastig de continuïteit te waarborgen.

Beheersmaatregelen: We zetten in op vitaliteit en actieve budgetbewaking.

02. Informatiebeveiliging

De ontwikkelingen in de digitale wereld gaan razendsnel. Niet alleen bij en binnen overheden, maar ook bij cybercriminelen en hackers. Het is ons streven om ons zo goed mogelijk tegen cybercriminaliteit te beschermen. Zowel vanuit het Rijk als vanuit onszelf nemen we daarvoor diverse maatregelen. Desondanks is het risico slachtoffer te worden van cybercriminelen niet uit te sluiten.

De dienstverlening kan stilvallen, maar ook de bescherming van persoonsgegevens loopt gevaar. Net als processen die kwetsbaar zijn voor beïnvloeding van buitenaf. Bijvoorbeeld verkiezingen, maar ook vergunningsprocessen en processen in het domein van werk en inkomen.

Beheersmaatregelen: In samenwerking met Veenendaal doen wij op technisch gebied alles wat mogelijk is om hacks en andere ongewenste inbreuken op onze systemen te

voorkomen. Daarnaast investeren in bewustwording van medewerkers op het gebied van informatieveiligheid. Ook volgen wij de plannen van het Rijk op de voet.

03. Verontreinigingsincident riolering

Wanneer er een ernstig milieudelict plaatsvindt waarbij sanering noodzakelijk is, is de provincie projectleider en is ook het bevoegd gezag over de saneringsaanpak en de urgentiebepaling. Wie opdraait voor welke kosten is vooraf niet bekend.

Beheersmaatregelen: We voeren het gemeentelijke waterplan uit en we nemen maatregelen tegen grondwateroverlast volgens het Grondwaterbeleid- en beheersplan.

04. Overschrijding op civiele projecten

Er worden op dit moment veel projecten opgestart. Tevens loopt er nog een groot civiel project.

05. Planschadeclaims

Door de actualisatie van bestemmingsplannen loopt de gemeente risico op planschadeclaims. De gemeente hanteert hiervoor een planschade-risico-analyse.

06. Huisvesting onderwijs

Voor de huisvesting onderwijs is de verordening van toepassing. Door sterk stijgende bouwkosten voldoen de landelijke normeringen niet langer. In de bouwsector is sprake van schaarste zowel op het gebied van materialen als personeel. Het Rijk en de VNG hebben gemeenten indringend geadviseerd om hier rekening mee te houden.

07. Rampen en calamiteiten

De afgelopen jaren deed dit risico zich daadwerkelijk voor en hield het coronavirus de wereld steeds in haar greep. Dat gold ook voor de gemeente Scherpenzeel.

Beheersmaatregelen: We houden ons crisisplan up-to-date, maar rampen en calamiteiten kunnen ook doorwerken in de financiële positie van de gemeente (incidenteel, en mogelijk ook structureel).

08. Bezuinigingen op de Wet sociale werkvoorziening (Wsw)

Het Rijk voert een (oplopende) bezuiniging door op de Wsw-gelden. Het risico is aanwezig dat de kosten minder snel dalen dan de ingevoerde bezuiniging van het Rijk.

09. Jeugdzorg, volumestijging door open-einde-regelingen

Gemeenten hebben volgens de Jeugdwet een zorgplicht. Dit betekent dat iedere jongere die volgens een wettelijke verwijzer (gemeente, gecertificeerde instelling, (huis)arts, rechter) wordt verwezen naar een zorgaanbieder de zorg moet krijgen die nodig is. Hiermee is er sprake van een openeinde-regeling. Als het aantal kinderen in zorg toeneemt betekent direct dat de zorgkosten stijgen. Het Rijk komt vanaf 2021 met extra middelen over de brug om de tekorten bij gemeenten te verkleinen, toch blijft hiervoor een risico voor gemeenten.

Beheersmaatregelen: regionaal samenwerken en blijven inzetten aan de voorkant.

10. Taakstelling Sociaal Domein

In de begroting is een taakstelling opgenomen voor het Sociaal Domein van jaarlijks € 200.000. In 2022 is gestart met het formuleren, uitwerken en implementeren van beheersmaatregelen. Toch zien we hier een risico, omdat door de open-einde-regelingen de kosten lastiger te beteugelen zijn en vanwege het feit, dat voor een kleine gemeente fluctuaties in aantallen cliënten een relatief grote impact hebben.

11. Langer thuiswonen, effect Wmo

Doordat mensen tegenwoordig langer thuis wonen, is de vraag naar Wmo-voorzieningen groter. Dit heeft effect op de beschikbare middelen.

Beheersmaatregelen: het voeren van actieve regie door het Sociaal Team.

12. Omgevingswet (implementatie en uitvoering)

Met ingang van 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De invoering heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering, met name op het gebied van personele bezetting, ICT, voorzieningen en legesopbrengsten. Van de totale omvang is op dit moment nog geen compleet beeld beschikbaar.

13. Grondexploitatie

Exploitatie van bouwgrond gaat per definitie gepaard met risico's. Binnen bepaalde marges zijn de risico's beheersbaar. Inherent aan een bouwgrondexploitatie is altijd het meerjarig karakter. Om dit proces goed te kunnen beheersen is het noodzakelijk voortdurend inzicht te hebben in de ontwikkeling van baten en lasten. In de paragraaf grondbeleid wordt uitgebreid ingegaan op de lopende grondexploitatie.

Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Beschikbare weerstandscapaciteit			
Algemene reserve	2.377.886	3.411.294	2.566.362
Post onvoorzien	0	25.793	25.973
Onbenutte capaciteit OZB	824.490	625.385	693.857
Beschikbare weerstandscapaciteit	3.202.376	4.062.472	3.286.191
Benodigde weerstandscapaciteit	2.556.500	2.028.586	2.464.060
Weerstandsvermogen	1,3	2,0	1,3

Voor bepalen van het benodigde weerstandsvermogen zijn alleen de nu bekende risico's meegenomen. Indien er nieuwe projecten worden gestart, kan het risicoprofiel veranderen en daarmee dus ook het benodigde weerstandsvermogen.

Onze financiële risico's zijn zoals de tabel laat zien in voldoende mate afgedekt door het beschikbare weerstandsvermogen.

Voor de kwalificatie van bovengenoemde ratio van het weerstandsvermogen wordt bij veel gemeenten onderstaande tabel gehanteerd:

Waarderings- cijfers	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

Kengetallen

Om de horizontale verantwoording te versterken zijn gemeenten verplicht om een basis set van vijf financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad in haar beoordeling van de financiële positie moet betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven. Zij leveren daarmee ook een bijdrage aan hun kaderstellende en controlerende rol. Het gebruik van kengetallen heeft geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht door de provincies of het Rijk. Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit; woonlasten meerpersoonshuishoudens

Kengetallen	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Verplichte kengetallen						
1a. Netto schuldquote	34,6%	49,8%	49,1%	39,3%	39,4%	37,1%
1b. Netto schuldquote gecorr voor alle verstrekte leningen	17,2%	29,8%	31,4%	22,0%	21,7%	19,6%
2. Solvabiliteitsratio	42,2%	39,0%	35,9%	39,6%	38,9%	38,1%
3. Grondexploitatie	35,2%	42,3%	35,6%	25,2%	14,8%	13,9%
4. Structurele exploitatieruimte	-0,8%	0,2%	0,1%	2,8%	-1,3%	0,1%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	103,3%	98,0%	95,8%	95,8%	95,8%	95,8%
Overige kengetallen						
6. Weerstandsratio	1,3	2,0	1,3	1,7	1,5	1,5
7. Netto schuld per inwoner	929	1268	1335			
8. Saldo van baten en lasten voor reservemutaties als percentage van de baten	-2,7%	-6,3%	-0,4%	4,0%	-2,6%	-3,1%
9. Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de baten	3,0%	2,4%	2,5%	2,4%	2,5%	2,5%

Beoordeling van de kengetallen

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld niet per se een nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Het is daardoor niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen moeten altijd in samenhang worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente. De kengetallen zijn daarom gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Voor de beoordeling wordt uitgegaan van onderstaande signaalwaarden:

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A minst risicovol	Categorie B neutraal	Categorie C meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Omdat de kengetallen zoals vermeld in hun onderlinge relatie moeten worden gezien in de beoordeling van de financiële positie, worden deze voorzien van de hieronder weergegeven toelichting.

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen (baten exclusief mutaties in de reserves) en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Objectief gezien is de netto schuldquote van de gemeente Scherpenzeel niet hoog (een netto schuld van maximaal 90% wordt als aanvaardbaar gezien).

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Overigens zegt dit kengetal niets over de looptijd, courantheid en risico's van de betreffende grondexploitaties. In de paragraaf grondbeleid wordt daar nader op ingegaan.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

Belastingcapaciteit; woonlasten meerpersoonshuishoudens

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit in het lopende jaar gerelateerd aan de hoogte van de landelijke gemiddelde woonlasten (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) over het voorgaande jaar. Bij de heffingen wordt gestreefd naar kostendekkende tarieven. Het staat de gemeente vrij om bij de inkomsten te opteren voor een lagere heffing dan wettelijk is toegestaan.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf gaat over het onderhoud van de kapitaalgoederen in gemeentelijk bezit. Kapitaalgoederen zijn onderdelen van de openbare ruimte en accommodaties waarvoor langlopende investeringen nodig zijn. Het beheer en onderhoud hiervan is gericht op de duurzame instandhouding.

Het onderhoud van kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. Over het algemeen worden de jaarlijkse lasten behorende bij het beheerplan constant gehouden door gebruik te maken van een voorziening. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de bestaande en geplande beheerplannen en de financiële consequenties, inclusief de vertaling daarvan in de begroting en jaarrekening. Het uitgangspunt is dat er voldoende middelen beschikbaar zijn in de diverse voorzieningen, zodat er op termijn geen achterstallig onderhoud en/of kapitaalvernietiging ontstaat.

Beheerscategorieën

- A. Wegen en openbare verlichting
- B. Groen
- C. Water
- D. Riolering
- E. Gebouwen

A. Wegen en openbare verlichting

Wegenonderhoud

Een geactualiseerd wegenbeheerplan wordt aan college en raad voorgelegd. In de periode 2023–2025 zijn rioolvervangingen aan de Vlieterweg en in de wijk rondom de Rembrandtlaan aan de orde.

Verkeer

Het Verkeersonderzoek (Scherpenzeel-zuid en Centrum) is afgerond hier zal nog een aantal projecten uit worden gekristalliseerd.

Los daarvan gaan we aan de slag met de aanpassing van kruising Oosteinde - Ringbaan.

Openbare Verlichting

Het areaal is op orde, het aantal storingen is laag. De komende jaren komen diverse armaturen en/of masten aan het einde van hun levensduur. Dit zijn de armaturen die nog niet zijn voorzien van ledverlichting.

Om het areaal in goede/veilige staat te houden, het aantal storingen laag te houden en het energieverbruik te verminderen is een jaarlijks krediet beschikbaar voor gedeeltelijke vervanging. In 2023 is het beheerplan voor de openbare verlichting geactualiseerd.

B. Groen

Openbaar groen

Het aanpassen van plantsoenen combineren wij met de aanplant van bomen. Deze werkwijze beperkt overlast voor onze inwoners en is efficiënt. Zo continueren wij de huidige inrichtingskwaliteit. Voor onkruidbestrijding van kwetsbare groentypen, zoals bodembedekkers, vaste planten, sierheesters, rozen en hagen hanteren wij A-niveau. Zo voorkomen wij kapitaalvernietiging. Bij andere groentypen en onderhoudsmaatregelen leiden lagere kwaliteitsniveaus niet direct tot kapitaalvernietiging. Tijdens piekmomenten wordt personeel ingehuurd. Hiermee proberen we kapitaalvernietiging door gebrekkig

onderhoud (bijvoorbeeld vergrassing van sierheesters) te vermijden. Bij (her)inrichting wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de beheersbaarheid.

Bomen

De komende jaren dienen, afhankelijk van de groeiontwikkeling, diverse oude lanen verjongd te worden. Door jaarlijkse boomplantplannen wordt hier uitvoering aan gegeven. Deze plannen worden in eigen beheer ontwikkeld en aanbesteed. De aanplant van toekomstig waardevolle bomen dekken wij uit de voorziening bomen.

Vervangingsinvesteringen worden gebaseerd op de jaarlijkse wijschouw, uitgevoerd door de eigen boombeheerder. Elk jaar inspecteren wij de bomen op veiligheid en actuele snoei-behoefte. Deze inspecties vormen de basis voor het jaarlijkse snoeiplan. Dagelijks en jaarlijks boombeheer wordt gefinancierd uit de exploitatie.

Sportvelden De Bree

De huidige MOP buitensportaccommodaties loopt van 2021 tot en met 2025. De meerjarenvoorziening kijkt naar de actuele onderhoudstoestand en toekomstige vervangingsinvesteringen zodat budget afgestemd is op de behoefte. In 2025 dient het MOP herzien te worden voor de periode 2026-2030. Voor dagelijks onderhoud van de voetbal- en hockeyvelden is in 2024 voldoende budget beschikbaar. Dit wordt gefinancierd uit de exploitatie.

Speelplaatsen

De gemeente heeft in 2024 negenentwintig speelplaatsen. Op basis van jaarlijkse veiligheids- en onderhoudsinspecties wordt geïnvesteerd in het vervangen en onderhouden van speeltoestellen en speelondergronden. Het speeltuinenbeheer en vervangingsinvesteringen worden gefinancierd uit de exploitatie. Jaarlijks worden enkele speelplaatsen aangepakt zodat medio 2027 alle speelplaatsen milieuhygiënisch ingericht zijn en de zandbakken zoveel mogelijk verwijderd zijn. Het dagelijks onderhoud van het Cruijff-Court wordt gedekt uit het budget voor speelplaatsen. In 2025 wordt de toplaag van het Cruijff-Court gerenoveerd, hiervoor is een krediet beschikbaar. Het Bikepark wordt onderhouden door toerclub het Scherpewoud. De gemeente is als eigenaar van het terrein eindverantwoordelijk.

Plantsoenen

De huidige beheerkwaliteitsniveaus van de plantsoenen blijven gehandhaafd. Het dagelijks groenbeheer wordt uitgevoerd door de eigen Groendienst in het kader van de Participatiewet. In de tabel staan de verschillende beheerkwaliteitsniveaus (Conform CROW) per groentype weergegeven.

Tabel Beheerkwaliteitsniveaus per groentype (CROW)

Groentype (plantsoenen)	Kwaliteitsniveau
Zwerfafvalbeheersing	B
Boomspiegels (onkruid)	A
Bosplantsoen (onkruid)	C
Bosplantsoen (randen snoei)	A
Bosplantsoen (overige snoei)	Frequentie eens per 3 jaar
Bodembedekkers en vaste planten (onkruid)	A
Bodembedekkers en vaste planten (randen snoei)	A
Bodembedekkers en vaste planten (overige snoei)	B
Sierheesters (onkruid)	A
Sierheesters (randen snoei)	A
Sierheesters (overige snoei)	B
Rozen (onkruid)	A
Rozen (snoei)	B
Hagen (onkruid)	A
Hagen (snoei)	Frequentie 3 keer per jaar
Gazon maaien	B

Areaaluitbreidingen

De areaaluitbreidingen voor 2024 zijn woonwijk Zelder, het Wetro-terrein en de terreinen rondom de Volkstuinen, tijdelijke Aldi, Scouting en de aangekochte gronden nabij de Lambalgerkeerkade.

Begraafplaatsen

In onderstaande tabel staan de actuele kwaliteitsniveaus. Voor de renovatie van asfaltverhardingen en gebouwen is geen budget beschikbaar. Vanwege de beperkte omvang is geen aparte voorziening gecreëerd. Zodra renovatie of vervanging aan de orde is, voeren wij een bedrag op in de Kadernota. Het reguliere (groen)beheer van de begraafplaatsen wordt gefinancierd uit de exploitatie.

Groentype (begraafplaatsen)	Kwaliteitsniveau
Bosplantsoen (onkruid)	C
Overige groentypen (onkruid)	A
Gazon maaien	A

Uitbreiding begraafplaatsen

De huidige begraafplaats Lambalgen heeft tot omstreeks halverwege 2026 capaciteit. In 2023 is gestart met de aanleg van het grondlichaam van de uitbreiding. In 2025 zal de begraafplaats worden ingericht zodat deze in 2026 gereed is voor begraven.

Begraafplaatsbeleid

Omtrent de aanleg van de uitbreiding van begraafplaats Lambalgen ontstaat een "natuurlijk" moment om beheer en exploitatie van de begraafplaatsen te herzien.

C. Water

Op basis van het 'Beheer- en onderhoudsplan stedelijk water Scherpenzeel' en de schouwkaart van het waterschap voor Scherpenzeel voeren wij het onderhoud van watergangen, vijvers en duikers binnen de bebouwde kom en in het buitengebied van Scherpenzeel jaarlijks uit. In 2021 hebben we geëxperimenteerd met het rapen van

zwerfafval voor het maaien uit. Dit is zeer goed bevallen en dit gaan we ook voor de komende jaren doen.

Het baggerplan (2014-2022) Scherpenzeel hebben wij samen met het waterschap opgesteld. Het vormt de leidraad voor het uitvoeren van de baggercyclus. De baggerkosten zijn structureel opgenomen in het Waterplan (WP) 2020-2024. In 2020 is een nieuw waterbodemonderzoek uitgevoerd om de dikte van baggerslib te meten. Op basis van het onderzoeksresultaat wordt het baggerplan herzien. Voor 2023 staat de uitvoering op de planning samen met het waterschap.

Civiel kunstwerken

Er zijn 7 openbare houten fietsers- /voetgangersbruggen en twee vlonders in Scherpenzeel die door de gemeente worden onderhouden.

Grondwater

Scherpenzeel heeft relatief hoge grondwaterstanden. Om de gemeentelijke grondwaterzorgtaak adequaat te kunnen invullen is de voortdurende monitoring van de grondwaterstanden nodig. Hiervoor hebben wij binnen de bebouwde kom van Scherpenzeel een uitgebreid grondwatermeetnet met 32 meetpunten. Het onderhoud van dit grondwatermeetnet wordt uitgevoerd via het Platform Water Vallei.

D. Riolering

Het goed functioneren van de riolering is van essentieel belang voor de onbelemmerde afvoer van (afval)water en voorkomt schade als gevolg van water op straat. De jaarlijkse onderhouds- en beheerkosten voor het rioleringsstelsel zijn structureel opgenomen in het nieuwe Waterplan (2020-2024). Conform het beheersplan worden de komende jaren rioleringen vervangen.

Vlonders

De vlonders mogen vanuit het riool en water budget betaald worden en hiervoor is er in 2022 een extra aanvulling op het beheerplanwater gekomen ten behoeve van de vlonders.

Waterteam zuiveringskring Woudenberg (WT)

Gemeente Scherpenzeel werkt al jaren samen met de gemeente Woudenberg en het Waterschap Vallei en Veluwe aan een goed functionerende (afval)waterketen. Op zuiveringskring niveau gebeurt de samenwerking tussen de drie partijen onder het Waterteam (WT) "Zuiveringskring Woudenberg".

Platform Vallei en Eem

Op regionaal niveau werkt onze gemeente via het 'Platform Water Vallei en Eem' samen met andere gemeenten in de regio. In het kader van samenwerking wordt er jaarlijks een aantal onderhoudsactiviteiten uitgevoerd op basis van een vastgesteld jaarplan. De activiteiten zijn gebaseerd op de investerings- en onderhouds-projecten en maatregelen genoemd in het GWP. De kosten voor het uitvoeren van de activiteiten van het WT en via het Platform Water worden gedekt uit het GWP.

In het nieuwe Waterplan zijn de kosten voor onderhoud en beheer van de infrastructuur van (afval)water en riolering herzien en de nieuwe begroting opgenomen.

E. Gebouwen

Kerk

Voor de kerk is weer de instandhoudingssubsidie aangevraagd, nadat deze in 2021 gerenoveerd is en aan alle bouwkundige eisen voldeed.

Gebouwen

Na het afstoten van de Villa als kantoor voor de opvang van de Oekraïense vluchtelingen is er een extra locatie gehuurd genaamd "locatie bij de burens", waarvoor een huurovereenkomst voor 3 jaar werd afgesloten begin 2023, met stilzwijgende verlenging van telkens 1 jaar.

Meerjarenonderhoudsplannen

De doelstelling van de meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) is om de conditie van het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen te bewaken, achterstallig onderhoud te voorkomen en inzicht te hebben in het noodzakelijke onderhoud over een langere periode. De gebouwen waarvoor de MJOP's zijn opgesteld, omvatten onder andere de Toren NH-kerk, Brandweerkazerne/gemeentewerkplaats, Buitenplaats, De Villa en de kleedgebouwen van de sportaccommodaties. In 2024 moeten de meerjarenonderhoudsplannen worden geüpdatet en in de begroting worden verwerkt.

Sportaccommodaties

Het MJOP voor de sportaccommodaties is recent (juli 2022) herzien en ondertekend door de gemeente, v.v. Scherpenzeel, S.V. De Valleivogels en M.H.C. de Holestick. In 2020 zijn de voetbalkunstgras hoofdvelden uit 2007 voorzien van een nieuwe toplaag en ze zijn voor de komende tien jaar in orde. In 2025 moeten de drie voetbalnatuurgrasvelden, waarvan de oudste uit 1978 stamt, worden gerenoveerd. Ook zal naar verwachting het pupillenhockeyveld in 2025 worden voorzien van een nieuwe toplaag.

3.5 Bedrijfsvoering

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) schrijft voor dat de paragraaf Bedrijfsvoering inzicht biedt in de beleidsvoornemens, en de realisatie daarvan, ten aanzien van de bedrijfsvoering. Vanuit de beleidsvrijheid die hierbij aan de gemeenten is overgelaten wordt wel beoogd dat er een logische verbinding ontstaat tussen het programma overhead en de andere programma's.

De bedrijfsvoering van de gemeentebegroting omvat een essentieel aspect van het lokale bestuur. Het is het proces waarmee de gemeente haar financiële middelen efficiënt en effectief beheert om de gestelde doelstellingen te realiseren en de maatschappelijke taken uit te voeren. Deze bedrijfsvoering omvat verschillende belangrijke aspecten, zoals financieel management, personeelsbeleid, informatiemanagement en juridische zaken.

Planning & Control / Financiën

Het financieel management speelt een centrale rol in de bedrijfsvoering van de gemeente. Het omvat onder meer het opstellen van de begroting en meerjarenplanning, waarbij zorgvuldig wordt gekeken naar de inkomsten en uitgaven van de gemeente. Hierbij worden prioriteiten gesteld om te voldoen aan de behoeften van de gemeenschap en de financiële haalbaarheid te waarborgen.

Onze focus vanuit de interne controle blijft vooral het voortdurend verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening. De werkprocessen waarbinnen deze diensten worden geleverd worden beschreven in onze administratieve organisatie.

Informatiemanagement

Het goed beheren en beschermen van informatie is eveneens van cruciaal belang in de bedrijfsvoering van de gemeente. Informatiemanagement omvat het verzamelen, verwerken, opslaan en delen van gegevens op een veilige en efficiënte manier. Het waarborgt dat besluitvorming is gebaseerd op betrouwbare informatie en dat de privacy van burgers wordt gerespecteerd.

Informatieveiligheid en Privacy

De gemeente Scherpenzeel is een informatie-intensieve organisatie met een primaire focus op dienstverlening. Deze organisatiekenmerken vragen om een betrouwbare en veilige informatievoorziening.

De gemeente Scherpenzeel vindt informatieveiligheid daarom ook belangrijk. Bovendien moeten burgers en bedrijven er op kunnen vertrouwen dat hun gegevens in goede handen zijn bij de gemeente.

Informatieveiligheid en privacy krijgen blijvende aandacht aan de hand van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De BIO is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen). Had voorheen iedere overheidslaag zijn eigen baseline, nu is er met gezamenlijke inspanning één BIO voor de gehele overheid.

Communicatie

De kernbegrippen van het proactieve communicatiebeleid van Scherpenzeel zijn: duidelijk, klantgericht, betrouwbaar, verbindend en tijdig. Meer ontwikkeling wordt verwacht van de in 2023 organisatiebrede gevolgde training Heerlijk Helder Scherpenzeels. Alle medewerkers krijgen hierdoor vaardigheden om duidelijk te communiceren met inwoners. Er wordt een schrijfwijze naar Scherpenzeelse maat ontwikkeld. En er wordt een hulpmiddel geïmplementeerd om lastige woorden te 'vertalen' naar B1-niveau.

Huisvesting

De gemeente wil de exploitatie van De Breehoek duurzaam verbeteren en het eigen huisvestingsvraagstuk oplossen. Daarvoor zijn de afgelopen jaren gesprekken gevoerd tussen de gemeente en De Breehoek waarbij de insteek is dat de gemeente zijn intrede neemt in de Breehoek. In de loop van 2022 is er een impasse ontstaan tussen de gemeente en het bestuur van De Breehoek over de gewenste eigendomsverhouding in deze toekomstige constellatie. In 2023 zijn er verschillende gesprekken geweest die erin hebben geresulteerd dat het college samen met het bestuur van de Breehoek gaat onderzoeken hoe we kunnen komen tot een oplossing inzake de eigendomsverhouding, die leidt tot de beste resultaten voor de inwoners van Scherpenzeel. Er wordt constructief gewerkt aan een voorstel waarin beide partijen voldoende comfort hebben om in de toekomstige situatie ieder zijn eigen rol en verantwoordelijkheid te kunnen laten innemen. Wanneer hier overeenstemming over is bereikt dan zal het Voorlopig Ontwerp voor de vernieuwde Breehoek worden omgezet naar een Definitief Ontwerp waarna uw raad om een krediet zal worden gevraagd voor de uitvoering van de verbouwing. De gemeente heeft inmiddels haar zetel in het bestuur van De Breehoek weer ingenomen.

Wij schatten in dat wij nog minimaal 3 jaar gebruik blijven maken van de huidige locatie(s), de ontwikkelingen t.a.v. deze huisvesting staan in Programma 0 benoemd.

Juridische zaken

Juridische zaken spelen een rol belangrijke in de bedrijfsvoering van de gemeente. Het omvat het naleven van wet- en regelgeving, contractbeheer, juridisch advies en het omgaan met eventuele geschillen. Een gedegen juridische aanpak is van belang om de rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen te waarborgen.

P&O

Daarnaast is het personeelsbeleid van groot belang. Het zorgt ervoor dat de gemeente een aantrekkelijke en goede werkgever is. Verder zorgt het dat de juiste mensen met de juiste vaardigheden op de juiste plekken worden ingezet om de gemeentelijke taken optimaal uit te voeren. Dit omvat onder andere werving en selectie, opleiding en ontwikkeling, arbeidsvoorwaarden en het waarborgen van een goede werkomgeving.

Lonen 2024

De huidige cao loopt tot 1 januari 2024. De onderhandelingen voor de cao-gemeenten 2024 zijn inmiddels gestart.

Verder kent onze organisatie reguliere ontwikkelingen, accenten in werkzaamheden veranderen in de loop der tijd en het vergt flexibiliteit van de organisatie en het personeel om daarin mee te bewegen. Voor deze ontwikkelingen geldt de afspraak dat wij deze van dekking voorzien binnen de loonsom of daarvoor gelabelde budgetten.

Staat van personele sterkte en personeelslasten

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Salariskosten personeel	6.376.837	8.202.867	8.817.501
Externe inhuur	2.859.799	300.500	223.500
	9.236.636	8.503.367	9.041.001

In bovenstaande tabel staan de begrote salarislasten en inhuur weergegeven. We gaan uit van een volledige invulling van de begrote formatie. Bij vacatures kan tijdelijk externe inhuur plaatsvinden, het budget daarvoor is de vacatureruimte plus opslag.

Onderstaand is een aantal kengetallen ten aan zien het personeel weergegeven:

Personeelsgegevens	Aantal	Eenheid
Formatie per 1-1-2023	98,6	fte
Aantal medewerkers in dienst per 1-1-2023	109	medewerkers
Ziekteverzuimpercentage 2022	8,7	%
Gemiddelde leeftijd per 31-12-2022	48	jaar

Overhead

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Loonkosten ondersteuning organisatie	-2.873.822	-2.873.822	-2.873.822	-2.873.822
Overige personeelslasten	-594.684	-501.184	-421.184	-421.184
Bestuursondersteuning en kabinetszaken	-43.084	-43.084	-35.466	-35.466
Communicatie	-90.554	-93.054	-90.554	-90.554
Financiële en salarisadministratie	-138.614	-138.614	-138.614	-138.614
ICT kosten	-424.803	-447.018	-447.018	-443.731
Kantoor- en archiefbenodigdheden	-86.788	-86.787	-86.787	-86.787
Huisvestingskosten	-171.323	-171.323	-171.323	-171.323
OR	-10.600	-10.600	-10.600	-10.600
	-4.434.272	-4.365.486	-4.275.368	-4.272.081

Budgetten raad, griffie, rekenkamer en accountantskosten

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Raad	-350.639	-358.139	-373.139	-358.139
Griffie	-157.578	-157.578	-157.578	-157.578
Rekenkamer	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
Accountant	-32.980	-32.980	-32.980	-32.980
	-553.697	-561.197	-576.197	-561.197

Rechtmatigheid

De Eerste Kamer nam op 27 september 2022 de Wet versterking Decentrale Rekenkamers aan. Hierin is ook de rechtmatigheidsverantwoording voor gemeenten, provincies en waterschappen opgenomen.

Voor gemeenten betekent dit dat over het verslagjaar 2023 (in 2024) voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording wordt afgeven.

Rechtmatigheidstoetsing richt zich op begrotingsrechtmatigheid, het budgetrecht, rechtmatigheid van inkoop en het rechtmatig uitvoeren van overige rechtshandelingen. Daaraan is vorm gegeven in diverse gemeentelijke regelingen. Gedurende het jaar is er sprake van interne controle (directe toetsing op de handeling zelf) en verbijzonderde interne controle: wordt er gewerkt conform de afgesproken procedures.

3.6 Wet open overheid

Dit is de openbaarheidsparaagraaf van de gemeente. De openbaarheidsparaagraaf is een nieuwe verplichte paraagraaf in de jaarstukken en begroting. Deze verplichting komt voort uit het besluit tot actieve openbaarmaking van informatie en artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) dat bepaalt dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo.

De Wet open overheid (Woo) heeft tot doel de overheid transparanter en meer open te maken naar haar burgers. De wet is bedoeld om de betrokkenheid van de samenleving bij het overheidsbeleid te vergroten en het vertrouwen in de overheid te versterken.

De Wet open overheid heeft de oude Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen en gaat verder dan alleen het reageren op informatieverzoeken. De Woo stimuleert actieve openbaarmaking van overheidsinformatie. Dit betekent dat de gemeente proactief relevante informatie beschikbaar moet stellen aan het publiek, zonder dat daar een specifiek verzoek voor nodig is. Hierdoor wordt de toegang tot informatie vergroot en kunnen burgers beter op de hoogte zijn van het beleid en de beslissingen van hun gemeente.

De Wet open overheid biedt de gemeente een kans om haar transparantie te vergroten en de betrokkenheid van burgers te stimuleren. Door informatie proactief te delen, kan de gemeente het vertrouwen van haar inwoners versterken en bouwen aan een positievere relatie met de samenleving. Burgerparticipatie, verbeterde dienstverlening en betere beleidsvorming zijn enkele van de voordelen die voortvloeien uit deze wet.

Hoewel de Wet open overheid veel voordelen biedt, kunnen er ook uitdagingen zijn bij de implementatie ervan.

Het op orde brengen van de informatiehuishouding speelt een belangrijke rol in de Woo. Structurele verbeteringen door bijvoorbeeld techniek, implementatie van kaders en richtlijnen en cultuurverandering kosten tijd. Voor de volledige implementatie van de Woo wordt een nieuw plan opgesteld waarbij een duidelijke tweedeling wordt aangebracht in de passieve en actieve openbaarheid. In de passieve openbaarheid hebben we inmiddels stappen gezet en wordt het proces vastgelegd. Daarnaast heeft informele afhandeling de voorkeur en het contact met verzoeker staat centraal. Ook wordt een plan gemaakt voor het delen van informatie en genomen besluiten op ons eigen kanaal met als doel meer openbaarheid en transparantie naar de burger. Gaandeweg het proces zal ook de actieve openbaarheid daarmee meer op de voorgrond komen.

3.7 Verbonden partijen

Een gemeente kan taken op drie manieren (laten) uitvoeren: zelf doen, uitbesteden of samenwerken met andere gemeenten. Als een gemeente besluit samen te werken, gaat ze daarvoor samen met één of meer andere gemeenten een verbonden partij aan. Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin een gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Deze rechtspersonen kunnen verschillende juridische vormen hebben, bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling, vennootschap of stichting. De gemeente Scherpenzeel heeft verschillende verbonden partijen. Het deelnemen aan een verbonden partij brengt belangrijke voordelen met zich mee, zoals kostenbesparing, vermindering van de kwetsbaarheid en verbetering van de kwaliteit van de taakuitvoering. Het aangaan van een verbonden partij brengt naast voordelen ook een aantal risico's met zich mee. Er is vaak (veel) gemeentelijk geld mee gemoeid. Daarnaast is de invloed en controle op de uitvoering van activiteiten minder direct. En die wordt dan wel gedeeld met de andere partijen (gemeenten). Dit leidt tot onder andere de volgende risico's:

- bestuurlijke risico's: de gemeente blijft verantwoordelijk voor de uitvoering, maar heeft minder invloed op de wijze waarop de activiteit wordt uitgevoerd;
- financiële risico's: financiële tekorten bij verbonden partijen die ten laste komen van de gemeente;
- het (on)voldoende in huis houden van eigen expertise om de gewenste prestatie te formuleren en de geleverde prestaties te kunnen beoordelen;
- de (on)mogelijkheid om de uitbestedingsbeslissing te heroverwegen in verband met de benodigde investering.

De jaarlijkse bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen is hieronder weergegeven, deze cijfers zijn verwerkt in de begroting.

Bijdragen aan verbonden partijen	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	- 549.079	- 571.000	- 609.337
Regio de Vallei	- 1.616	- 2.100	- 1.735
Regio Foodvalley	- 92.209	- 105.365	- 114.641
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	- 900.260	- 847.868	- 1.076.058
Valleihopper	- 71.000	- 78.945	- 89.051
	- 1.614.164	- 1.605.278	- 1.890.822

Op de volgende pagina's volgt een overzicht van alle verbonden partijen van de gemeente Scherpenzeel. Hierbij is onder meer weergegeven wat de doelstelling van de gemeente is om te participeren in de betreffende verbonden partij en de financiële situatie van de verbonden partij.

Gemeenschappelijke regelingen

Omgevingsdienst de Vallei (OddV), Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder I. van Ekeren		
Programma(s):	8		
Doelstelling deelname:	De OddV is een samenwerking bij uitvoering van taken op het gebied van de Wet algemene bepaling omgevingsrecht.		
Financieel belang 2024:	€ 609.337		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 747.665	Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 778.004
Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 2.389.784	Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 2.335.755

Regio de Vallei, Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder I. van Ekeren		
Programma(s):	7		
Doelstelling deelname:	De regio hanteert het doel de verwerking van afval op een duurzame wijze in te richten. De regio richt zich op restafval (verbranding) en gft-afval (vergisting en compostering). Verwerking van PMD afval is inmiddels buiten de regio georganiseerd		
Financieel belang 2023:	€ 1.735		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 113.758	Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 41.966
Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 1.461	Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 22.700

Regio Foodvalley, Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder G. van Deelen		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	Gemeenschappelijke belangenbehartiging op diverse deelgebieden.		
Financieel belang 2024:	€ 114.641		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 3.455.584	Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 3.123.929
Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 2.706.174	Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 2.150.945

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM), Arnhem			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Burgemeester M.C. Teunissen-Willemsen		
Programma(s):	1	7	
Doelstelling deelname:	VGGM organiseert voor veiligheidsregio Gelderland Midden de hulpverlening. Doelstelling van deelname is het inkopen van kwalitatief hoogwaardige hulp- en dienstverlening voor volksgezondheid en brandweertaken.		
Financieel belang 2024:	€ 1.076.058		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 8.513.000	Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 9.615.000
Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 51.358.000	Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 63.229.000

Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper, Barneveld			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H. Vlastuin		
Programma(s):	6		
Doelstelling deelname:	Uitvoering geven aan het Collectieve vraagafhankelijke vervoer, het OV-Vangnet, beleidsvoorbereidingen treffen, contractmanagement uitvoeren en financieel management uitvoeren voor de FoodValley gemeenten en de provincie Gelderland op dit onderdeel.		
Financieel belang 2024:	€ 89.051		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 0	Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 0
Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 705.558	Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 1.522.336

Stichtingen en verenigingen

Eem Vallei Educatief, Amersfoort			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H. Vlastuin		
Programma(s):	4		
Doelstelling deelname:	Voldoen aan de wettelijke verplichting om openbaar onderwijs aan te bieden. Met deze deelname wordt beoogd om door middel van schaalgrootte efficiency- en kwaliteitsvoordelen te genereren.		
Financieel belang 2024:	Er is alleen sprake van bestuurlijk belang		
Verwacht financieel resultaat:	n.v.t.		
Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 4.041.799	Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 3.596.695
Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 3.699.974	Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 2.484.040

IBMN, Vianen			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder G. van Deelen		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN) is een samenwerking op het terrein van inkoop en aanbesteding, gericht op het realiseren van kwalitatieve, procesmatige en financiële inkoopvoordelen.		
Financieel belang 2024:	Onbekend		
Verwacht financieel resultaat:	n nb		
Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 200.312	Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 202.354
Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 97.865	Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 136.041

Kulturhus De Breehoek			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder G. van Deelen	Wethouder H. Vlastuin	
Programma(s):	5		
Doelstelling deelname:	Toezicht op een deugdelijke exploitatie en realisatie van de 'Kulturhus Gedachte' waarbij voorzieningen op het gebied van zorg, cultuur, educatie, sport en welzijn in een gebouw zijn samengebracht.		
Financieel belang 2024:	€ 140.000		
Verwacht financieel resultaat:	n nb		
Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 1.561.163	Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 1.634.868
Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 5.053.533	Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 4.903.211

Vennootschappen en coöperaties

Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV), Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder E. van de Glind		
Programma(s):	7		
Doelstelling deelname:	ACV richt zich met name op het herwinnen van grondstoffen uit afvalstromen en het beheer van de openbare ruimte.		
Financieel belang 2024:	n nb Onderstaande bedragen in mln. €.		
Verwacht financieel resultaat:	n nb		
Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 14,2	Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 13,6
Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 20,4	Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 19,8

Vitens, Zwolle			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder I. van Ekeren		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders en kunnen daarmee invloed uitoefenen op de drinkwatervoorziening. Zij hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf.		
Financieel belang 2024:	€ 7.746 aandelen à € 1,00 nominaal. Onderstaande bedragen in mln. €.		
Verwacht financieel resultaat:	n nb		
Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 649,5	Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 600,3
Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 1.446,6	Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 1.387,8

BNG, Den Haag			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder I. van Ekeren		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. Wij hebben als aandeelhouder zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die wij bezitten.		
Financieel belang 2024:	€ 3.510 aandelen à € 2,50 nominaal. Onderstaande bedragen in mln. €.		
Verwacht financieel resultaat:	n nb		
Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 4.615	Eigen vermogen 31-12-2021:	€ 5.062
Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 107.459	Vreemd vermogen 31-12-2021:	€ 143.995

3.8 Grondbeleid

De gemeente Scherpenzeel geeft in de paragraaf grondbeleid aan hoe het grondbeleid wordt ingezet om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren.

Visie

De gemeentelijke visie op grondbeleid is vastgelegd in de nota grondbeleid. Grondbeleid is een middel om andere beleidsdoelen en bestuurlijke ambities te realiseren; het is geen doel op zich. De gemeente zet het grondbeleid als middel in om beleidsdoelen uit bijvoorbeeld de omgevingsvisie in wording en de woonvisie te realiseren.

De gemeente voert een situationeel grondbeleid. De nota grondbeleid bevat een routekaart met een afwegingskader om per situatie koers te bepalen. Grofweg zijn er drie routes, namelijk passief faciliterend grondbeleid, proactief faciliterend grondbeleid en actief grondbeleid. De nota grondbeleid geeft per route de kaders voor de uitvoering.

De uitvoering van de ontwikkelstrategie Scherpenzeel Zuid realiseert de gemeente deels door actief grondbeleid te voeren; denk hierbij aan de in 2021 afgeronde projecten Akkerwinde en Walstrolaan en de lopende projecten de Nieuwe Koepel en Zelder.

Uitvoering grondbeleid

Faciliterend grondbeleid

Als marktpartijen of particulieren het initiatief nemen voor een ruimtelijk initiatief, dan zal de gemeente het spoor van de anterieure overeenkomst volgen. Hierin worden afspraken gemaakt over onder andere kostenverhaal, nadeelcompensatie, aantallen en typen woningen en bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen buiten het plangebied, zover van toepassing.

Momenteel faciliteert de gemeente onder andere de ontwikkeling door derden van appartementen aan de Vlieterweg en de ontwikkeling van een supermarkt en appartementen rond Vijverlaan/Dorpsstraat. De bouw van project Vierzinnen is gestart. De verwachting is dat de oplevering hiervan in het tweede kwartaal 2024 zal zijn.

Daarnaast wordt in de komende periode nog de volgende ontwikkelingen verwacht waarbij overeenkomsten worden afgesloten:

- Bouw woningen aan het Holevoetplein
- Bouw appartementen en een zorgcomplex aan de Dorpsstraat
- Bouw appartementen aan de Prinses Margrietlaan

In 2022 is een procedure in gang gezet voor 13 tijdelijke woningen op het Wetroterrein. De tijdelijke woningen zijn bestemd voor vluchtelingen uit Oekraïne en statushouders. Verwachting is dat de tijdelijke woningen eind 2023 geplaatst en bewoond kunnen worden.

Uitvoerend grondbeleid

Om uitvoering te kunnen geven aan de ontwikkelstrategie Scherpenzeel Zuid, voert de gemeente actief grondbeleid. Momenteel voert de gemeente twee grondexploitaties, namelijk De Nieuwe Koepel en Zelder. Daarnaast heeft de gemeente voorkeursrecht gevestigd in Scherpenzeel-Noord.

Tweemaal per jaar actualiseert het college de grondexploitaties en biedt deze herzieningen voor besluitvorming aan de raad aan. In de paragraaf grondbeleid informeert het college de raad over de individuele grondexploitaties, de risico's, de eventuele (tussentijdse) winstneming en de eventuele verliesvoorziening. De baten en lasten van de grondexploitatie

zijn verantwoord in programma 8. Grondexploitaties hebben een projectmatig karakter en zijn daarmee anders dan de jaarbudgetten in de algemene dienst van de gemeente. Het verantwoorde saldo van baten en lasten wordt bepaald door het resultaat op de afgesloten complexen en de winst- en verliesneming op complexen. De resterende baten en lasten worden geactiveerd en hebben als zodanig geen invloed op het resultaat van het betreffende jaar. Deze activering wordt zichtbaar op de balans van de gemeente onder "voorraden". Voor gronden die niet in uitvoering zijn genomen geldt, dat deze zijn opgenomen op de balans onder de materiële vaste activa.

Ontwikkeling Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 geldt voor overheidsinstellingen een belastingplicht in de vorm van vennootschapsbelasting voor hun ondernemersactiviteiten. Binnen onze gemeente geldt deze belastingplicht voor de grondexploitaties. Jaarlijks wordt er aan de hand van de actuele verwachtingen een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting ingediend en betaald. Na het boekjaar wordt de aanslag definitief berekend en afgehandeld.

Stand van zaken grondexploitaties

Hierna volgt een overzicht van de huidige stand van zaken en de te verwachten financiële resultaten op de grondexploitaties. Daarna volgt de voortgang van de grondexploitaties met de te verwachten (tussentijdse) winstneming. Als laatste volgt per grondexploitatie een toelichting op de uitvoering in 2023 en de vooruitblik naar 2024.

Resultaten in exploitatie genomen gronden (x € 1.000):

Complex	Laatst vastgestelde stand Jaarrekening 2022				Begroting 2024-2027		Bijstelling
	Boekwaarde		Eindresultaat		Eindresultaat		
	1-1-2022	31-12-2022	Eindwaarde	Jaar	Eindwaarde	Jaar	Eindwaarde
Zelder	446	618	23	2025	53	2028	30
De Nieuwe Koepel	8.643	8.941	10.886	2030	10.952	2030	66

Complex Zelder

In 2019 heeft de gemeente de gronden voor dit plangebied aangekocht, waarna in 2020 verder is gegaan met de stedenbouwkundige uitwerkingen voor dit plan. Bij dit traject zijn zowel de beoogde nieuwe bewoners als de omwonenden betrokken door middel van een starters- en inwonersbijeenkomst. Het bestemmingsplan is in april 2022 onherroepelijk geworden. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een plan en programma dat voorziet in de bouw van 34 grondgebonden starters woningen in de prijscategorie tot € 210.000 VON (prijspeil 2021) alsmede de bouw van 1 vrijstaande woning. Het selectietraject voor het project is in maart 2022 afgerond. Alle woningen zijn verkocht aan inwoners van Scherpenzeel, met uitzondering van 2 woningen die werden verkocht aan mensen uit de directe regio. In het najaar van 2022 is gestart met het bouwrijp maken van Fase 1 dat begin 2023 is afgerond. In februari 2023 zijn de gronden voor Fase 1 overgedragen aan de ontwikkelaar. Hierna is gestart met de bouw van de 26 starters woningen, die begin 2024 worden opgeleverd.

Na de actualisatie zijn de volgende verschillen geconstateerd. In het plangebied moet een gasleiding verlegd worden. De verwachte kosten hiervan zijn € 26.000 (N). De looptijd van het project is verlengd van 2026 naar 2028. Na verplaatsing van de daar nog aanwezige

warmte unit van het Warmtebedrijf Ede kan met Fase 2 worden gestart. Verwacht wordt dat dat niet eerder zal plaatsvinden dan 2027. Hierdoor stijgen de plankosten met € 6.000 (N). Het warmtenet blijft tot het einde van de looptijd van de grondexploitatie, waardoor er ook tot het einde een retributie wordt betaald. Het positieve effect op de grondexploitatie is € 2.000 (V). Daarnaast zijn de mitigerende maatregelen voor de steenuil niet nodig en kan de opgenomen stelpost van € 5.000 (V) vervallen.

De GWW index voor 2023 is aangepast omdat het nieuwe prijspeil bij de kengetallen gehanteerd is. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 9.000 (V). Daarnaast is er een opbrengstenindex van 2,5% afgesproken voor de afname van de gronden van de tweede fase. Dit heeft als voordeel € 46.000 (V).

In totaal is de grondexploitatie € 30.000 positiever geworden.

Complex De Nieuwe Koepel

Met het raadsbesluit van 25 maart 2021 is ingestemd met de totale ontwikkeling van Fase I en Fase II van de Nieuwe Koepel en de aankoop van de gronden. Gevolg hiervan is dat de gemeente 100% grondeigenaar is. De gemeenteraad nam ook een amendement aan om meer betaalbare koop en huurwoningen toe te voegen aan het plangebied. Inmiddels heeft dit geleid tot een nieuwe stedenbouwkundige opzet. In lijn hiermee zijn de onderhandelingen met het consortium gevoerd en afgerond. Resultaat: een uitgebalanceerd stedenbouwkundig plan en woningbouwprogramma, een en ander binnen acceptabele financiële voorwaarden. Het bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan De Nieuwe Koepel hebben medio 2023 als ontwerp ter inzage gelegen. Verwacht wordt dat beide plannen in het vierde kwartaal van 2023 door de raad kunnen worden vastgesteld. Na de actualisatie zijn de volgende verschillen geconstateerd. Het verplaatsen van de volkstuinen en de sloop zijn aanbesteed met een aanbestedingsvoordeel van € 66.000 (V). Verder zijn de budgetten voor plankosten en VTU aangepast € 6.000 (V) en is een budget toegevoegd voor tijdelijk groenbeheer

€ 6.000 (N). In totaal is de grondexploitatie € 66.000 positiever geworden.

Winstneming

Vanaf 2016 verplicht de commissie BBV gemeenten om (tussentijds) winst te nemen volgens de zogenaamde 'percentage of completion methode' (POC methode). Deze methode houdt in dat de gemeente naar gelang de voortgang van het project (tussentijds) winst neemt. Bij de bepaling van de tussentijdse winstneming wordt rekening gehouden met het risicoprofiel. Daarom wordt bij Zelder niet tussentijds winst genomen.

Complex	POC%					Tussentijdse winstneming (x € 1.000)				
	2023	2024	2025	2026	2027	2023	2024	2025	2026	2027
Zelder	55%	71%	75%	75%	76%					
De Nieuwe Koepel	0%	7%	15%	27%	42%		544	662	1.030	1.551

Reserves en voorzieningen

De gemeente beschikt voor het grondbeleid over de reserve grondexploitatie, voorziening grond Akkerwinde en het Fonds Dorpsontwikkeling.

Reserve grondexploitatie

De reserve grondexploitatie dient om de financiële risico's van de grondexploitaties op te vangen (voor zover de winstpotentie hier niet in voorziet), de verliesvoorziening voor verliesgevende grondexploitatie te vormen en daarnaast om de afdrachten vennootschapsbelasting te betalen. De stand per 31 december 2022 voor deze reserve is € 4.979.782. Het beoogd resultaat van grondexploitatie De Nieuwe Koepel is voldoende positief om de risico's te kunnen opvangen binnen de lopende exploitatie. Voor grondexploitatie Zelder worden de risico's grotendeels opgevangen met de reserve grondexploitatie en beperkt met de winstpotentie. Steeds als een complex wordt afgesloten, volgt een voorstel op grond waarvan de raad beslist over de resultaatbestemming. In de afweging wordt dan ook het totaal van de risico's op de overige complexen en de vennootschapsbelasting betrokken.

Fonds Dorpsontwikkeling

In de structuurvisie staat beschreven dat alle nieuwbouwwontwikkelingen in het gebied voor Scherpenzeel-Zuid (begrensd bij het bestaand stedelijk gebied ten tijde van vaststelling van de structuurvisie) bijdragen aan het Fonds Dorpsontwikkeling. Met de grondverkopen (actief grondbeleid) en daarnaast door de initiatieven die de gemeente faciliteerde zijn in de afgelopen jaren afdrachten gedaan ten gunste van deze voorziening. De stand van de voorziening bedraagt op 31 december 2022 € 874.476. Voor de besteding van de fondsgelden zijn diverse deelplannen opgesteld. Een deel hiervan (met name onderdeel Akkerwinde) is inmiddels uitgevoerd. De overige plannen (met name in en bij De Nieuwe Koepel) zijn voorzien voor de komende periode. Momenteel wordt in beeld gebracht wat de actuele kosten zijn om deze plannen uit te voeren. Op basis hiervan kunnen besluiten worden genomen over de voortgang/uitvoering hiervan.

Voorziening Akkerwinde

De stand van de voorziening Akkerwinde is per 31 december 2022 € 63.957. Hieruit wordt onder andere de aanschaf van de waterpomp voor de speelplaats betaald.

3.9 Duurzaamheid

Duurzaamheid is een belangrijk speerpunt in Scherpenzeel. We willen een sociale, duurzame en ondernemende samenleving waarin iedereen meedoet en zich veilig en geaccepteerd voelt. Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder het vermogen van de toekomstige generaties in gevaar te brengen om in hun eigen behoeften te voorzien. Het gaat daarbij om samenhang en balans tussen planet (leefomgeving), people (mens) en profit (economie).

In de Kadernotitie Duurzaamheid beschrijven we wat de gemeente Scherpenzeel verstaat onder het brede begrip duurzaamheid. De Kadernotitie Duurzaamheid is uitgewerkt in een Uitvoeringsagenda Duurzaamheid. Deze richt zich met name op het thema 'Planet'. Met deze uitvoeringsagenda wordt concreet gemaakt welke ambitie, inzet en resultaat de gemeente Scherpenzeel heeft ten aanzien van 8 actuele onderwerpen. Het geeft tevens een "agenda" voor de activiteiten op korte en middellange termijn, waardoor ook inwoners en ondernemers in Scherpenzeel kunnen zien wat er in dit kader door de gemeente wordt ondernomen.

Het betreft de volgende thema's:

- CO₂-besparen:
Door middel van verduurzaming sportpark, het stimuleren van zonne-energie op (openbare) daken en gebouwen, het beschikbaar stellen van een Duurzaamheidslening en het enthousiasmeren van bedrijven om energie- en duurzaamheidsmaatregelen te treffen.
- Gemeente als voorbeeld:
Net als bij andere integrale thema's heeft ook bij duurzaamheid de gemeente verschillende rollen zoals faciliteren, regisseren en zelf doen.
- Klimaatadaptatie:
Zoals het uitvoeren van maatregelen uit het waterplan en het stimuleren van inwoners tot klimaatadaptatie door middel van afkoppelen/regentonnen en minder verharding.
- Stimuleren van biodiversiteit.
- Het stimuleren van hergebruik en afvalscheiding. En het sluiten van kringlopen door stimuleren van circulariteit.
- Verduurzaming van woningen en nieuwbouwwoningen bouwen we (bijna) energieneutraal.
- Grootschalige duurzame opwekking, zoals zonnevelden en windmolens.
- Duurzame mobiliteit:
We faciliteren laadpalen voor elektrische auto's en fietsen in de openbare ruimte en stimuleren fietsgebruik door een goede inrichting van de openbare ruimte.

4 Financiële begroting

- 4.1 Overzicht van baten en lasten
- 4.2 Grondslagen begroting
- 4.3 Overzicht incidentele baten en lasten
- 4.4 Structurele reservemutaties

4.1 Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo van baten en lasten						
Programma's						
0. Bestuur en ondersteuning	-1.519.727	-1.572.472	-1.796.063	-1.763.809	-1.780.925	-1.765.925
1. Veiligheid	-882.310	-877.119	-1.059.742	-1.058.756	-1.058.756	-1.058.756
2. Verkeer en vervoer	-926.899	-1.081.324	-1.307.053	-1.235.958	-1.246.549	-1.246.111
3. Economie	-176.238	-150.985	-216.730	-213.230	-223.230	-213.230
4. Onderwijs	-754.432	-831.522	-780.665	-774.821	-774.680	-852.788
5. Sport, cultuur en recreatie	-1.936.142	-1.805.729	-1.864.016	-1.950.204	-1.950.204	-1.948.374
6. Sociaal domein	-8.586.555	-8.456.012	-7.881.040	-7.674.078	-7.684.536	-7.697.629
7. Volksgezondheid en milieu	-51.328	-6.245	-322.828	-295.041	-321.695	-319.557
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-1.107.774	-1.236.680	-167.252	555.255	-68.406	-63.627
Totaal programma's	-15.941.406	-16.018.088	-15.395.389	-14.410.642	-15.108.981	-15.165.997
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien						
Algemene dekkingsmiddelen	19.637.737	18.557.950	19.876.744	20.112.376	18.954.820	18.944.474
Overhead	-4.436.899	-4.167.228	-4.434.272	-4.365.486	-4.275.368	-4.272.081
Onvoorzien	-186	-25.792	-25.973	-25.973	-25.973	-25.973
Heffing Vpb	4.525	0	-135.866	-165.513	-257.476	-313.777
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	15.205.177	14.364.930	15.280.633	15.555.404	14.396.003	14.332.643
Saldo van baten en lasten	-736.228	-1.653.158	-114.756	1.144.762	-712.978	-833.354
Mutaties reserves	524.788	1.827.300	487.091	-295.738	363.678	836.441
Mutaties reserves	524.788	1.827.300	487.091	-295.738	363.678	836.441
Resultaat	-211.440	174.142	372.335	849.024	-349.300	3.087

4.2 Grondslagen begroting

Dit hoofdstuk bevat de grondslagen en kaders waarlangs de begroting 2024-2027 is uitgewerkt. Hierbij gaat het onder meer om de te hanteren indexpercentages en belastingen en tarieven.

2024	
Lonen (incl. sociale lasten)	Niveau CAO 2023
Prijzen (contracten/huur/onderhoud)	3,50%
Subsidies (m.u.v. waarderings- en incidentele subsidies)	zie bijlage
Gemeenschappelijke regelingen	o.b.v. begroting GR
Rekenrente	0,0%
Minimale weerstandsratio	1,50
Onroerende zaakbelasting	6% voor 2024 en 2025, daarna gelijk aan prijsindex
Toeristenbelasting	onveranderd
Overige belastingen	3,50%
Leges en tarieven	kostendekkend
Algemene uitkering	meicirculaire gemeentefonds 2023

Lonen, prijzen en subsidies

Op 17 augustus 2023 heeft het Centraal Plan Bureau de augustusraming gepubliceerd. Daarin staan bijgestelde ramingen van de indices die wij gebruiken voor het opstellen van de begroting.

Voor de loonindex is uitgegaan van de CAO voor 2023. We gaan ervan uit, dat de kosten voor de CAO 2024 worden gecompenseerd in de meicirculaire 2024.

Voor de prijsindex is uitgegaan van de prijs materiële overheidsconsumptie, deze is 3,50% voor 2024.

De aanpassing van de subsidies is opgenomen in de bijlage bij deze begroting.

Belastingen

De toeristenbelasting wordt in 2024 niet geïndexeerd. Deze is bij de begroting 2022-2025 al op een landelijk niveau gebracht.

De baten OZB stijgen conform afspraak met 6% in 2024 en 2025.

Leges en tarieven

Voor leges en tarieven geldt als uitgangspunt 100% kostendekkendheid, tenzij andere afspraken zijn gemaakt. Periodiek wordt de kostendekkendheid opnieuw beoordeeld.

In het eerste halfjaar van 2024 zal dit periodiek onderzoek naar de kostendekkendheid van leges en heffingen afgerond worden. Hierin zal ook specifiek aandacht zijn voor de ontwikkelingen in de omgevingswet.

Rekenrente

De interne rekenrente is vastgesteld op 0,0%. Met dit percentage blijft de rekenrente binnen de marges die het Rijk via de BBV-regelgeving voorschrijft.

4.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten		Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
incidentele lasten					
P0	Implementatie WOO	-48.076	-48.547	-48.547	
P0	Onderzoek knelpunten organisatie	-80.000			
P4	NPO-middelen	-27.220			
	Brede Spuk	-136.958	-138.092	-121.875	
P8	Dotatie aan voorziening fonds dorpsontwikkeling	-432.750			
P8	Incidentele kosten transitie omgevingswet	-18.000	-18.000	-1.382	
Totaal incidentele lasten		-743.004	-204.639	-171.804	0
Incidentele baten					
P0	Financiering implementatie WOO uit alg. uitkering	48.076	48.547	48.547	
P4	NPO-middelen	27.220			
P5	Verlaging voorz buitensport cf. raadsvoorstel 2017	100.000			
	Brede Spuk	136.958	138.092	121.875	
P8	Bijdrage t.b.v. fonds dorpsontwikkeling	432.750			
Totaal incidentele baten		745.004	186.639	170.422	0
Incidentele mutaties reserves					
P0	BR Organisatie, inzet middelen herverdeling	275.000	50.000	31.183	
P0	Algemene reserve, terugvloeiën voorziening buitensport	-100.000			
P0	Algemene reserve, dotatie aan BR individuele trajecten	150.000			
P0	BR Individuele trajecten	-150.000	-25.000	-25.000	-25.000
P3	BR Centrumvisie	9.410			
P4	BR Nieuwbouw onderwijsgebouwen		-3.150.000		
P7	BR Duurzaamheid, projecten	90.000	36.358		
P8	BR Sociale Woningbouw	40.000			
P8	BR Grondexploitaties, dotatie BR nieuwbouw onderwijs		3.150.000		
P8	BR Omgevingsvisie, transitie omgevingswet	18.000	18.000	1.382	
Totaal incidentele mutaties reserves		332.410	79.358	7.565	-25.000
Totaal incidentele baten en lasten		334.410	61.358	6.183	-25.000

De incidentele baten en lasten betreffen specifieke uitkeringen en hun bestedingen, incidentele mutaties in bepaalde voorzieningen, door het Rijk aangeduide incidentele middelen in de algemene uitkering en reservemutaties, behalve de onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten.

We hanteren geen materialiteitsgrens bij het opnemen van incidentele baten en lasten.

4.4 Structurele reservemutaties

Structurele reservemutaties		Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
P0	BR Automatisering	61.609	83.824	83.824	80.537
P0	BR Huisvesting	40.446	40.446	40.446	40.446
P2	BR wegen	74.534	12.327	0	0
P4	BR Nieuwbouw onderwijsgebouwen	222.530	221.686	221.545	299.653
P5	BR Zwembad	22.137	22.137	22.137	22.137
P5	BR herinrichting sportpark De Bree	66.022	66.022	66.022	66.022
P5	BR lening Breehoek	75.000	75.000	75.000	75.000
P8	BR Grondexploitaties	-407.597	-896.538	-152.861	277.646
Totaal structurele reservemutaties		154.681	-375.096	356.113	861.441

De structurele reservemutaties betreffen de dekking van diverse kapitaallasten.

5 Bijlagen

- 5.1 Investeringsen
- 5.2 Reserves en voorzieningen
- 5.3 Taakvelden
- 5.4 Kerngegevens
- 5.5 Subsidieprogramma

5.1 Investeringsen

Deze investeringen zijn onder voorbehoud van afzonderlijke goedkeuring door de raad.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Uitbreiding begraafplaats		1.400.000		
Centrumvisie	100.000			
Vervangende nieuwbouw De Dorpsbeuk			3.124.314	
Herinrichting combi riolering rembrandtlaan	330.000			
Vervanging openbare verlichting	55.000	55.500	55.500	55.500
Uitvoering BWKP - klimaatmaatregelen (jaarlijks)	213.000	165.000	165.000	165.000
Uitvoering grondwatermaatregelen (jaarlijks)	133.000	133.000	133.000	133.000
Vervanging riolering Calamiteiten (2023)	100.000			
Vervanging riolering Rembrandtlaan (2024)	739.130			
Vervanging vrijvervalriolering 2025		824.000		
Vervanging gemaal Oosteinde - mech/el deel		22.800		
Nido opzetstrooier	40.000			
Aanschaf audio/Video Raad en Cie	75.000			
Datagedreven werken	35.000			
GT-connect	55.000			
GGI veilig	25.000			
Totaal	1.900.130	2.600.300	3.477.814	353.500

5.2 Reserves en voorzieningen

Reserves

Naam reserve	Saldo begin	toevoeging		onttrekking		saldo		toevoeging		onttrekking		saldo		toevoeging		onttrekking		saldo	
	boekjaar 2023	2022	2023	2023	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2026	2026	2026	2027	2027	2027			
Stand 1-1	2.377.886			2.166.446		2.244.027		2.566.362		3.415.386		3.066.086		3.066.086					
Resultaat	-211.440	174.142		174.142	372.335	372.335	849.024	849.024		-349.300	-349.300	3.087	3.087	3.087					
Overige mutaties		59.439	-156.000	-96.561	100.000	-150.000	-50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Algemene reserve	2.166.446	233.581	-156.000	2.244.027	472.335	-150.000	2.566.362	849.024	0	3.415.386	0	-349.300	3.066.086	0	3.087	3.069.173			
Bestemmingsreserves																			
Reserve Riolering	148.820			148.820		148.820		148.820		148.820		148.820		148.820		148.820			
Reserve Grondexploitatie	4.979.782		-180.761	4.799.021	543.463	-135.866	5.206.618	1.062.051	-3.315.513	2.953.156	410.337	-257.476	3.106.017	36.131	-313.777	2.828.371			
Reserve onderhoud wegen	679.397	147.000	-220.559	605.838	147.000	-221.534	531.304	209.207	-221.534	518.977	221.534	-221.534	518.977	221.534	-221.534	518.977			
Reserve Sociale Woningbouw	408.871			408.871		-40.000	368.871			368.871			368.871			368.871			
Subsidie monumenten	168.342			168.342			168.342			168.342			168.342			168.342			
Lening De Breehoek	4.025.000		-75.000	3.950.000		-75.000	3.875.000		-75.000	3.800.000		-75.000	3.725.000		-75.000	3.650.000			
Onderhoud Breehoek	169.842			169.842			169.842			169.842			169.842			169.842			
Reserve Food Valley	70.982		-18.025	52.957			52.957			52.957			52.957			52.957			
Reserve leerlingenvervoer	59.439		-59.439	0			0			0			0			0			
Reserve Omgevingsvisie	55.382		-18.000	37.382		-18.000	19.382		-18.000	1.382		-1.382	0			0			
Reserve Duurzaamheid	216.358		-90.000	126.358		-90.000	36.358		-36.358	0			0			0			
Reserve Organisatie	631.183		-275.000	356.183		-275.000	81.183		-50.000	31.183		-31.183	0			0			
Reserve Individuele trajecten	0			0	150.000		150.000	25.000		175.000	25.000		200.000	25.000		225.000			
Totaal Bestemmingsreserves	11.613.398	147.000	-936.784	10.823.614	840.463	-855.400	10.808.677	1.296.258	-3.716.405	8.388.530	656.871	-586.575	8.458.826	282.665	-610.311	8.131.180			
Bestemmingsreserves gekoppelde dekking kap.last																			
Huisvesting	914.996		-40.446	874.550		-40.446	834.104		-40.446	793.658		-40.446	753.212		-40.446	712.766			
Automatisering	605.929		-76.765	529.164		-61.609	467.555		-83.824	383.731		-83.824	299.907		-80.537	219.370			
Reserve Onderwijsgebouwen	781.541		-168.098	613.443		-222.530	390.913	3.150.000	-221.686	3.319.227		-221.545	3.097.682		-299.653	2.798.029			
Herinrichting sportpark de Bree	989.416		-66.022	923.394		-66.022	857.372		-66.022	791.350		-66.022	725.328		-66.022	659.306			
Reserve zwembad	340.332		-22.137	318.195		-22.137	296.058		-22.137	273.921		-22.137	251.784		-22.137	229.647			
Reserve Centrumvisie	10.440		-1.030	9.410		-9.410	0			0			0			0			
Totaal Bestemmingsreserves gekoppelde kap.last	3.642.654	0	-374.498	3.268.156	0	-422.154	2.846.002	3.150.000	-434.115	5.561.887	0	-433.974	5.127.913	0	-508.795	4.619.118			
Totaal	17.422.498	380.581	-1.467.282	16.335.797	1.312.798	-1.427.554	16.221.041	5.295.282	-4.150.520	17.365.803	656.871	-1.369.849	16.652.825	282.665	-1.116.019	15.819.471			

Voorzieningen

Naam voorziening	Saldo begin boekjaar 2023	toevoeging	onttrekking	saldo 2023	toevoeging 2024	onttrekking 2024	saldo 2024	toevoeging 2025	onttrekking 2025	saldo 2025	toevoeging 2026	onttrekking 2026	saldo 2026	toevoeging 2027	onttrekking 2027	saldo 2027
Van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting																
Voorziening afval	245.556			245.556	11.455		257.011			257.011			257.011			257.011
Fonds dorpsontwikkeling	874.476			874.476	432.750		1.307.226			1.307.226			1.307.226			1.307.226
Voorziening verplichting en risico																
Pensioen wethouders	1.429.433	28.233		1.457.666	28.233		1.485.899	28.233		1.514.132	28.233		1.542.365	28.233		1.570.598
Wachtgelden wethouders	233.812			233.812			233.812			233.812			233.812			233.812
Voorziening grond Akkerwinde	63.957			63.957			63.957			63.957			63.957			63.957
Voorziening Bomen	40.481	17.500		57.981	22.500		80.481	22.500		102.981	22.500		125.481	22.500		147.981
Voorziening lastenegalisatie																
Onderhoud gemeente-eigendommen	1.234.918	164.725	0	1.399.643	164.725	-100.000	1.464.368	164.725	0	1.629.093	164.725	0	1.793.818	164.725	0	1.958.543
Voorziening Riolering	5.682.236	127.625	-190.000	5.619.861		-79.560	5.540.301		-75.109	5.465.192		-87.975	5.377.217		-85.734	5.291.483
Totaal	9.804.869	338.083	-190.000	9.952.952	659.663	-179.560	10.433.055	215.458	-75.109	10.573.404	215.458	-87.975	10.700.887	215.458	-85.734	10.830.611

Naam voorziening	Saldo begin boekjaar 2023	mutaties 2023	saldo 2023	toevoeging 2024	onttrekking 2024	saldo 2024	toevoeging 2025	onttrekking 2025	saldo 2025	toevoeging 2026	onttrekking 2026	saldo 2026	toevoeging 2027	onttrekking 2027	saldo 2027
Onderhoud gemeente-eigendommen															
Ambtswoning	6.356		6.356			6.356			6.356			6.356			6.356
Brandweergarage/werkplaats	286.567	30.000	316.567	30.000		346.567	30.000		376.567	30.000		406.567	30.000		436.567
De Bree, accommodaties en velden	483.299	112.455	595.754	112.455	-100.000	608.209	112.455		720.664	112.455		833.119	112.455		945.574
Toren N.H.-kerk	46.960	4.270	51.230	4.270		55.500	4.270		59.770	4.270		64.040	4.270		68.310
Buitenplaats	137.432	18.000	155.432	18.000		173.432	18.000		191.432	18.000		209.432	18.000		227.432
Villa	274.304		274.304			274.304			274.304			274.304			274.304
Totaal	1.234.918	164.725	1.399.643	164.725	-100.000	1.464.368	164.725	0	1.629.093	164.725	0	1.793.818	164.725	0	1.958.543

5.3 Taakvelden

Toelichting

In de regeling voor informatie voor derden (IV3) wordt voorgeschreven welke taakvelden moeten worden gebruikt voor het opstellen van de uitvoeringsinformatie.

In de regeling is ook voorgeschreven op welke wijze de overhead toegerekend moet worden aan de taakvelden.

Taakvelden per hoofdtaakveld	Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
0. Bestuur en ondersteuning	-6.675.530	20.003.474	13.327.944
0.1 Bestuur	-1.217.918	8.640	-1.209.278
0.2 Burgerzaken	-301.312	159.293	-142.019
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-61.316	49.050	-12.266
0.4 Overhead	-4.435.322	1.050	-4.434.272
0.5 Treasury	-72.087	11.985	-60.102
0.61 OZB woningen	-387.020	1.612.019	1.224.999
0.62 OZB niet-woningen	-10.860	737.205	726.345
0.64 Belastingen Overig	-21.720	47.539	25.819
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-6.136	17.376.693	17.370.557
0.8 Overige baten en lasten	-25.973	0	-25.973
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	-135.866	0	-135.866
1. Veiligheid	-1.073.789	14.047	-1.059.742
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-672.833	0	-672.833
1.2 Openbare orde en veiligheid	-400.956	14.047	-386.909
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-1.345.049	37.996	-1.307.053
2.1 Verkeer en vervoer	-1.335.053	37.996	-1.297.057
2.5 Openbaar vervoer	-9.996	0	-9.996
3. Economie	-247.815	187.711	-60.104
3.1 Economische ontwikkeling	-90.673	0	-90.673
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-95.373	28.185	-67.188
3.4 Economische promotie	-61.769	159.526	97.757
4. Onderwijs	-897.364	116.699	-780.665
4.2 Onderwijshuisvesting	-301.450	0	-301.450
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-595.914	116.699	-479.215
5. Sport, cultuur en recreatie	-2.087.853	223.837	-1.864.016
5.1 Sportbeleid en activering	-114.310	58.128	-56.182
5.2 Sportaccommodaties	-423.318	153.938	-269.380
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-66.878	2.222	-64.656
5.5 Cultureel erfgoed	-55.127	9.549	-45.578
5.6 Media	-473.674	0	-473.674
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-954.546	0	-954.546

Taakvelden per hoofdtaakveld	Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo
6. Sociaal domein	-9.116.214	1.235.174	-7.881.040
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-685.920	38.451	-647.469
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-373.120	26.938	-346.182
6.3 Inkomensregelingen	-1.724.935	1.044.076	-680.859
6.4 WSW en beschut werk	-295.399	35.709	-259.690
6.5 Arbeidsparticipatie	-169.028	0	-169.028
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-424.386	50.000	-374.386
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	-687.910	0	-687.910
6.71b Begeleiding (WMO)	-832.192	0	-832.192
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-199.319	0	-199.319
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-646.100	0	-646.100
6.72b Jeugdhulp behandeling	-479.500	0	-479.500
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-142.800	0	-142.800
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-616.550	40.000	-576.550
6.73a Pleegzorg	-191.700	0	-191.700
6.73b Gezinsgericht	-351.500	0	-351.500
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-67.118	0	-67.118
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-832.599	0	-832.599
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-75.118	0	-75.118
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-42.867	0	-42.867
6.82a Jeugdbescherming	-278.153	0	-278.153
6.82b Jeugdreclassering	0	0	0
7. Volksgezondheid en milieu	-3.149.501	2.826.673	-322.828
7.1 Volksgezondheid	-675.386	17.581	-657.805
7.2 Riolering	-854.944	1.273.595	418.651
7.3 Afval	-948.296	1.164.059	215.763
7.4 Milieubeheer	-417.344	215.951	-201.393
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-253.531	155.487	-98.044
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-3.757.315	3.590.063	-167.252
8.1 Ruimte en leefomgeving	-781.187	476.121	-305.066
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.986.868	2.593.612	606.744
8.3 Wonen en bouwen	-989.260	520.330	-468.930
Saldo van baten en lasten	-28.350.430	28.235.674	-114.756
Mutaties reserves			
0. Bestuur en ondersteuning	-940.463	1.427.554	487.091
0.10 Mutaties reserves	-940.463	1.427.554	487.091
Mutaties reserves	-940.463	1.427.554	487.091
Resultaat	-29.290.893	29.663.228	372.335

5.4 Kerngegevens

Sociale structuur	1-1-2023	1-1-2022
Aantal inwoners (in aantallen)		
0 - 19 jaar	2.615	2.564
20 - 64 jaar	5.728	5.724
65 jaar en ouder	2.046	2.029
Totaal aantal inwoners	10.389	10.317
Aantal inwoners (procentueel)		
0 - 19 jaar	25%	25%
20 - 64 jaar	55%	55%
65 jaar en ouder	20%	20%
Totaal aantal inwoners	100%	100%
Werkzame personen		
Aantal werkzame personen (banen)	4.280	4.370
Bedrijfsvestigingen		
Aantal bedrijfsvestigingen	1.010	930

Fysieke structuur	1-1-2023	1-1-2022
Oppervlakte gemeente (in hectare)		
Land	1.379	1.379
Water	3	3
Wooneenheden		
Woningen	4.336	4.257
In aanbouw	nrb	21

Financiële structuur	2024	2023
Opbrengst lokale heffingen	5.701.930	5.479.598
Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	17.376.693	16.550.124

Financiële structuur (bedrag per inwoner)	2024	2023
Opbrengst lokale heffingen	549	531
Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	1.673	1.604

5.5 Subsidieprogramma

Tabel A: Programma 1 Veiligheid							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	Buurtbemiddeling (Stichting Welzijn Barneveld)	95715	4.547	5.021	474	0	474
2	Bureau Halt	97383	3.330	3.404	0	74	74
Totaal Tabel A			7.877	8.425	474	74	548

Tabel B: Programma 2 Verkeer en vervoer							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
3	Buurtbus	96626	227	227	0	0	0
Totaal Tabel B			227	227	0	0	0

Tabel C: Programma 3 Economie							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	Platteland Anders	96938	2.900	4.000	1.100	0	1.100
2	VVV Scherpenzeel	97283	8.000	8.000	0	0	0
3	Stichting Recreatie Veluwe & Vallei	97504	0	500	500	0	500
Totaal Tabel C			10.900	12.500	1.600	0	1.600

Tabel D: Programma 5 onderdeel Sport							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	Badmintonclub Badge	96761	350	370	0	20	20
2	Tafeltennisvereniging S'zeel	97117	350	370	0	20	20
3	Bridgeclub Scherpenzeel	96922	700	740	0	40	40
4	Gymnastiekvereniging Doto	94513	925	975	0	50	50
5	Volleybalvereniging Set Up'69	95434	800	845	0	45	45
6	Plaatselijke Regelingscommissie (PRC) Avondvierdaagse Scherpenzeel	96256	1.343	1.365	0	22	22
7	Ondernemingsvereniging Scherpenzeel (Wielerronde)	sponsoring	750	750	0	0	0
8	Breehoek zonder drempels	94090	900	1.000	0	100	100
9	Algemeen budget voor incidentele subsidieaanvragen	incidenteel	1.500	1.500	0	0	0
10	St. Zwembad 't Willaer	94958	53.594	50.000	-3.594	0	-3.594
11	Sportstimulering jeugd	incidenteel	2.500	2.500	0	0	0
Totaal Tabel D			63.712	60.415	-3.594	297	-3.297

Tabel E: Programma 5 onderdeel Cultuur, media, openbaar groen en recreatie							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	Gospelkoor Masjiach	97312	350	370	0	20	20
2	ATS	96094	350	370	0	20	20
3	Caecilia	97112	3.895	3.745	-150	0	-150
4	Stichting Sint Nicolaas		1.500	1.500	0	0	0
5	Vereniging Oud Scherpenzeel	95922	3.250	4.500	1.250	0	1.250
6	Oranje Vereniging Scherpenzeel	73010	4.940	4.950	0	10	10
7	Algemeen budget voor incidentele subsidieaanvragen	Incidenteel	1.500	1.500	0	0	0
8	Vallei/Mediawet	Jaarlijks	5.718		-5.718	0	-5.718
9	Jubileum	Incidenteel	1.000	1.000	0	0	0
1	De Bibliotheek Scherpenzeel	96310	190.143	199.289	0	9.146	9.146
2	Stichting Kulturhus de Breehoek	97359	140.000	140.000	0	0	0
1	Individuele subsidiëring muziekonderwijs	Jaarlijks	6.500	5.000	-1.500	0	-1.500
2	Stichting Muziekonderwijs Scherpenzeel	96934	5.000	5.000	0	0	0
1	Weidevogelbescherming de Kiewiet	95190	250	250	0	0	0
Totaal Tabel E			364.396	367.474	-6.118	9.196	3.078

Tabel F: Programma 6 Sociaal Domein							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	De Zonnebloem, afd. RSW	95639	300	400	100	0	100
2	Vrijwilligerswerk	Jaarlijks	4.500	4.500	0	0	0
3	Stichting Slachtofferhulp	91899	3.433	3.848	415	0	415
4	Ned. Herv. Jeugdraad	91230	750	800	0	50	50
5	Scouting	95414	925	975	0	50	50
6	Speel-o-theek	96776	2.100	2.100	0	0	0
7	St. Welzijn Ouderen Scherpenzeel/Renswoude	96711	84.261	88.314	0	4.053	4.053
8	Santé	97105	136.020	142.563	0	6.543	6.543
9	De Schuilplaats	97338	16.920	17.640	0	720	720
10	Jeugdpunt	96707	31.910	33.470		1.560	1.560
11	Stichting de Vluchtheuvel	96417	10.607	11.562	0	955	955
12	Interkerkelijke Diaconale Hulpverlening (IDH)	96280	7.437	7.541	0	104	104
13	NPV afdeling Scherpenzeel	96606	1.000	1.000	0	0	0
14	Stichting Welzijn Barneveld	95715	108.209	111.699	0	3.490	3.490
Totaal Tabel F			408.372	426.412	515	17.525	18.040

Tabel G: Programma 7 onderdeel Volksgezondheid							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	VGGM/Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	95869	92.900	96.895	0	3.995	3.995
Totaal Tabel G			92.900	96.895	0	3.995	3.995

Totaal			948.384	972.348	-7.123	31.087	23.964
---------------	--	--	----------------	----------------	---------------	---------------	---------------